

INTERNATIONAL CONGRESS OF NEW APPROACHES AND TRENDS IN SOCIAL SCIENCES

ULUSLARARASI

SOSYAL BİLİMLERDE YENİ YAKLAŞIMLAR
VE EĞİLİMLER KONGRESİ

8 - 9
KASIM / 2018

Kocaeli Üniversitesi
KOCAELİ

**ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLERDE
YENİ YAKLAŞIMLAR VE EĞİLİMLER
KONGRESİ
ÖZET BİLDİRİ KİTABI**

Yayın Yönetmeni

Prof. Dr. Abdülkadir ŞENKAL

Yayın Editörü

Doç. Dr. Doğa Başar SARIPEK

Doç. Dr. Bora YENİHAN

Kapak Tasarım

ENTO Grup

ISBN: 978-605-67729-7-9

Kongre Yürütme Kurulu Başkanı

Prof. Dr. Abdülkadir ŞENKAL

Kocaeli Üniversitesi

Kongre Yürütme Kurulu

Doç. Dr. Bora YENİHAN - Kırklareli Üniversitesi

Doç. Dr. Tuncay YILMAZ – Sakarya Üniversitesi

Doç. Dr. Özgür TOPKAYA – Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Doğa Başar SARIPEK - Kocaeli Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Esin Cumhur YALÇIN – Kırklareli Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Gökçe CEREV – Fırat Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Şerife DURMAZ– Akdeniz Üniversitesi

Arş. Gör. Bayram BALCI – Kırklareli Üniversitesi

Arş. Gör. Umut YERTÜM – Kırklareli Üniversitesi

Arş. Gör. Mert ÖNER – Sakarya Üniversitesi

KONGRE BİLİM KURULU

Prof. Dr. Abdülkadir ŞENKAL - Kocaeli Üniversitesi

Prof. Dr. Ahmet GÜRBÜZ - Bingöl Üniversitesi

Prof. Dr. Ahmet YATKIN - Fırat Üniversitesi

Prof. Dr. Bünyamin Bacak - Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Prof. Dr. Elif Yüksel Oktay - Yalova Üniversitesi

Prof. Dr. Gülnur ETİ İÇLİ – Kırklareli Üniversitesi

Prof. Dr. İbrahim Sani MERT - Antalya Bilim Üniversitesi

Prof. Dr. Mesut AYAR – Kırklareli Üniversitesi

Prof. Dr. Suat Uğur - Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Prof. Dr. Türker TOPALHAN - Gazi Üniversitesi

Prof. Dr. Ünal ÇAĞLAR – Kırklareli Üniversitesi

Doç. Dr. Abdurrahman BENLİ - Sakarya Üniversitesi

Doç. Dr. Ali Şahin Örnek - Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Doç. Dr. Aynur Kolburan GEÇER - Kocaeli Üniversitesi
Doç. Dr. Bora YENİHAN - Kırklareli Üniversitesi
Doç. Dr. Brigita Stanikuniene - Kaunas University of Technology, Litvanya
Doç. Dr. Burcu Kümbül GÜLER - Dokuz Eylül Üniversitesi
Doç. Dr. Burcu ÖZCAN - Fırat Üniversitesi
Doç. Dr. Bülent BAYRAM – Kırklareli Üniversitesi
Doç. Dr. Elnare Samedova, Azerbaycan Devlet İktisat Üniversitesi -UNEC
Doç. Dr. Emel İSLAMOĞLU - Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Feyyaz Cengiz DİKMEN - Kocaeli Üniversitesi
Doç. Dr. İhsan KARLI - Kocaeli Üniversitesi
Doç. Dr. Muharrem Es - Yalova Üniversitesi
Doç. Dr. Nejat İRA - Kocaeli Üniversitesi
Doç. Dr. Pastorel Gaşpar - Aurel Vlaicu University of Arad
Doç. Dr. Ramazan TİYEK – Kırklareli Üniversitesi
Doç. Dr. Rengin Ak - Kırklareli Üniversitesi
Doç. Dr. Sinem YILDIRIMALP - Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Tuncay YILMAZ - Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Vintilescu Ajeb - Bucura Universty
Doç. Dr. Yusuf Yiğit - Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Âdem GÖK – Kırklareli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Arda ERCAN - Kocaeli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Armağan Türk - Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Arzu Özsoy ÖZMEN - Kocaeli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Beril BAYKAL - Kocaeli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Berna Ak Bingül - Kırklareli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Caner DEMİR - Kırklareli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Doğa Başar SARIİPEK - Kocaeli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Esin Cumhuri YALÇIN - Kırklareli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Furkan YILDIZ – Kırklareli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Hasan UZUN – Fırat Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi İlknur Karaaslan - Kırklareli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi İskender GÜMÜŞ – Kırklareli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi İsmail DÜLGEROĞLU – Kırklareli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Kemal Çiftyıldız - Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Kerim KARAGÖZ - Kocaeli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Levent BİÇER - Kocaeli Üniversitesi

- Dr. Öğr. Üyesi Menaf KORKUTATA - Çanakkale Onsekiz Mart
Üniversitesi**
- Dr. Öğr. Üyesi Mükerrerem ATALAY ORAL - Akdeniz Üniversitesi**
- Dr. Öğr. Üyesi Oğuz BAŞOL - Kırklareli Üniversitesi**
- Dr. Öğr. Üyesi Osman NACAĞ - Adnan Menderes Üniversitesi**
- Dr. Öğr. Üyesi Ömer Faruk Güleç - Kırklareli Üniversitesi**
- Dr. Öğr. Üyesi Ömer Şükrü YUSUFOĞLU – Fırat Üniversitesi**
- Dr. Öğr. Üyesi Özcan DEMİR – Fırat Üniversitesi**
- Dr. Öğr. Üyesi Raif CERĞİBOZAN – Kırklareli Üniversitesi**
- Dr. Öğr. Üyesi Serdar ORHAN - Sakarya Üniversitesi**
- Dr. Öğr. Üyesi Şenol Öztürk - Kırklareli Üniversitesi**
- Dr. Öğr. Üyesi Ufuk Bingöl - Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi**
- Dr. Öğr. Üyesi Volkan IŞIK – Aksaray Üniversitesi**
- Dr. Öğr. Üyesi Yakup KÖSEOĞLU – Sakarya Üniversitesi**
- Dr. Öğr. Üyesi Yeliz MERCAN - Kırklareli Üniversitesi**
- Dr. Öğr. Üyesi Yusuf BUDAK - Kocaeli Üniversitesi**
- Dr. Öğr. Üyesi Işlay Talay Değirmenci - Antalya Bilim Üniversitesi**
- Dr. Abdüsselam SAĞIN – Kırklareli Üniversitesi**
- Dr. Aqil Memmedov, Azerbaycan Devlet İktisat Üniversitesi-UNEC,
Azerbaycan**
- Dr. Bilge Hamarat - Kocaeli Üniversitesi**
- Dr. Muzaffer AYDEMİR**
- Dr. Nurkhodzha Akbulaev, Azerbaycan Devlet İktisat Üniversitesi-UNEC,
Azerbaycan**
- Dr. Ramona Lile - Aurel Vlaicu University of Arad**
- Dr. Sevda Köse - Kocaeli Üniversitesi**
- Dr. Şahin Ekberov, Azerbaycan Devlet İktisat Üniversitesi-UNEC,
Azerbaycan**
- Dr. Tülin Bayraktar**
- Ph. D. Andrzej Klimczuk**

ACILIŞ KONUŞMACILARI

- Prof. Dr. Abdülkadir Şenkal, Hukuk Fakültesi Dekanı**
- Abhijit Mazumder, Frontpage Publication Limited CEO'su**
- Valentina Franca, Ljubljana Üniversitesi**

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	VII
Türkiye’de Asgari Ücret ve Sosyal Diyalog	1
Eğitimde Bilgisayar Destekli Kukla Animasyon Oluşturmak	2
A Literature Review on Nudge Theory as a Phrases of Behavioural Economics Corresponding to the Degree of Compliance in Taxpayers	3
Ebelerde Meslek Hastalıkları ve Çözüm Önerileri	4
Türkiye Emek Piyasasında Kadın İşgücünün Durumu: 2000 Yılı Sonrasında Yaşanan Gelişmeler	5
Han ve Sui Hanedanları Dönemlerinde Çin Hükümdarlarının Uyguladığı Türkistan Politikaları Üzerine Bir Değerlendirme	6
İşçi Haklarının Reddedilişinin Uygulamalı Etik Açısından Eleştirisi.....	7
The Critique of The Rejection of The Workers’ Rights in Term of The Applied Ethics	8
Participation in Decision-Making Process Terms of Cognitive Dissonance Theory.....	9
Türk İşletme Tarihinde Önemli Bir Yapı Taşı Ahilik: Kuruluş Döneminde Ahiliğin Örgütsel Tasarımını Üzerine Bir Araştırma.....	10
Güney Kore Eğitim Politikalarının Türkiye ile Karşılaştırmalı Analizi	11
Havalimanlarının MOORA Oran Yöntemi ve MOORA Referans Noktası Yaklaşımıyla Sıralama Değerlendirmesi	12
İslam Dünyasında Beş Sanat Algısı	13
Konum Tabanlı Mobil Pazarlama Faaliyetlerine Yönelik Tüketici Algı ve Tutumları	14
Üstbilişsel Yazma Stratejileri Farkındalık Ölçeği’nin Kısa Formunun Oluşturulması.....	15
Günümüz Toplumsal Sorunları Açısından Bilgi Sosyolojisinin İşlevi ve Sorumlulukları	16
Akreditifli Ödeme. Ayçiçek Yağı İhracatı Vaka İncelemesi	17
Konut Markalaşmasında Pazarlama Planlaması: Bir Örnek Olay Analizi.....	18
Mahalle Büyüklüğünün Optimizasyonu ve Şehir Yönetimlerinin Sürdürülebilirliğine Etkisinin Değerlendirilmesi	19
Social Exclusion and “Marginalizing State” in Sudan.....	21
Türkiye’de Kadının İlk Evlenme Yaşı ve Eğitim Faktörü Arasındaki İlişkisellik.....	22
Kiptaş’ın Kendi Projelerinde Yapı Denetim Yetkisi Kullanıp-Kullanmayacağı Sorunu	23
ÖZET: 7101 Sayılı Kanunla Elektronik Tebligat Konusunda Yapılan Değişikliklerin Değerlendirilmesi	24
Bir Sanatkar İki Minber – Bursa ve Manisa Ulu Cami Minberleri Geometrik Desen Analizi ve Mukayesesi.....	25
Vergi Borç ve Cezalarının Affedilmesinin Makro-ekonomik Etkileri.....	26

Women's Role in the Development of Social Policies in Turkey: The Case of Turkish Philanthropic Association	27
6735 Sayılı Uluslararası İşgücü Kanunu ile Getirilen Bir Yenilik: Turkuaz Kart	28
Orta Gelir Tuzağından Şeffaf Kaçış: Polonya Örneği	30
Evanjelistler'in Tarihsel Hedeflerinin Osmanlı Coğrafyasına Etkileri	31
Bilgi Toplumu'na Geçiş Sürecinde Kütüphaneleri Yeniden Düşünmek ve Tasarlamak	32
Savunma Harcamalarının Bütçe Açıkları Üzerine Etkileri	33
Dört ve Beş Yıldızlı Otel İşletmeleri Çalışanlarının İşe Adanmışlık Düzeylerinin Demografik Değişkenlere Göre İncelenmesi	34
Brexit, AB'nin Geleceğini Nasıl Etkiler?.....	35
Kanser Hastalarında Hastalık Algısı	36
Barış İnşasına Psikoloji Temelli Sosyal-İnşacı Bir Yaklaşım.....	37
Türkiye'de Sosyal Politika Ve Sivil Toplumun Rolü	38
Çok Kademeli Bir Tedarik Zinciri Ağı İçin Üretim-Dağıtım ve Tersine Lojistik Planlaması. 39	
Okul Öncesi Eğitimde Farklı Yaklaşımlar İle İlgili Türkiye'de Hazırlanan Lisansüstü Tezler Üzerine Bir Değerlendirme	40
İnanç Bağlamında; Etik Ve Teknoloji.....	41
Türkiye ve Seçilmiş AB Ülkelerinde Petrol Tüketimi, Bütçe Açığı İlişkisi: 1995 – 2016 Dönemi	42
Akıllı Saat Markalarının MOORA Oran Yöntemiyle Seçimi	43
Genel Özellikleriyle Japonya Vergi Sistemi	44
Halide Edip ve Amerika	45
Türkiye Üniversitelerinde (2000 Yılından Önce Kurulan) Akademik Unvanların Üniversite Sıralamalarına Etkisi	46
İçme Suyu Markalarının MOORA Oran Yöntemi ve MOORA Referans Noktası Yaklaşımıyla Seçimi.....	47
BİST-100'de Bulunan Yüksek Kurumsal Yönetim Derecesine Sahip Şirketler Üzerine Bir Uygulama	48
Sağlık Bakım Hizmetlerinde Vicdan.....	49
Osmanlı Yönetim Tarihinde Önemli Bir Yere Sahip Olan Süleymaniye Vakfının/Külliyesinin Örgütsel Yapısı ve İşleyişi	50
Cumhuriyet Dönemi Türk Modernleşmesinin Ekonomik Temeli Olarak İzmir İktisat Kongresinin Sosyolojik Açidan İncelenmesi	51
The Impact of Acquisitions on Research and Development and Patent Development: Amprical Study on US Technology Firms	52
Kaynaştırma Uygulamalarında Ekip Çalışmalarında Ortak Hedefler Nasıl Oluşturulabilir? ..	53

Eşit İşe Eşit Ücret Ödenmesi İlkesi Üzerine Bir Değerlendirme	54
Endüstri 4.0'ın Kamu Yönetiminde Paradigma Değişimine Yapacağı Etkiler, Zorluklar ve Fırsatlar.....	55
Türkiye’de Sağlık Bilimleri ve Tıp Kütüphaneciliği: Üniversitelerin Tıp Kütüphaneleri Üzerine Bir İnceleme	57
Türkiye’de 2000 Yılından Sonra Kurulan Üniversiteler İçin Akademik Unvanların Üniversite Sıralamalarına Etkisi	58
Türkiye’de Gençlik Ve Gençlerin Yetişkinliğe Geçiş Sürecine Dair Sorunlar.....	59
Hadis İlimlerinin Sayısı Üzerine	60
Sosyal Refah Çerçevesinde Göçmen Sağlığı Politikalarının Değerlendirilmesi.....	61
Üstbilişsel Yazma Stratejileri Farkındalık Ölçeği’nin Türkçe Öğretmeni Adayları Grubunda Kullanılabilirliğinin Belirlenmesi	62
Nüh b. Ebî Meryem’in Hadis Uydurduğuna Dair Kadim Bir Yanlışın Tashih Edilişi	63
Meslek Yüksekokullarında Görev Yapan Öğretim Elemanlarının Bilgi Arama Davranışları: Kırklareli Üniversitesi Pınarhisar Meslek Yüksekokulu Örneği.....	64
Islamic Feminism In Turkey	65
İdarenin Takdir Yetkisinin Yargısal Denetimi	66
Bir Öneri Olarak Varoluşçu Kurumsal İletişim	67
Sanayi Maadin Bankası Sonrası Türk İşletme Tarihinde Önemli Bir Yapı Taşı: Örnek İşletme Grubu Modeli Sümerbank.....	68
Farklı Branş Öğretmenlerinin Türkçenin Doğru ve Etkili Kullanılmasına Yönelik Farkındalığı	69
Özel Markalı Bakliyatın Tüketici Tutumunu Ne Etkiler? İndirim Mağazaları Üzerine Bir Araştırma.....	70
Sürdürülebilir Kentleşme Hedefine Yönelik Çevre Politikası	72
Yazma Becerisi ile İlişkili Psikolojik Yapıların Farklı Demografik Özellikler Açısından İncelenmesi.....	73
8. YY. İslam Toplumunda Yaşayan İbn Mukaffa’nın Mali Görüşleri.....	74
Kütahya’da Avcılık Geleneği ve Avcı Anlatıları	76
Yeniden Yapılanma Süreci Yönetime Olan Güven İle Demografik Özellikler Arasındaki İlişkiyi Etkiler mi?: Otomotiv Sektöründe Bir Araştırma	77
Bir Tavsiye Aracı Olarak Ağızdan Ağıza İletişimin Satın alma Kararı Üzerine Etkisinin İncelenmesi.....	78
Klasik Denetim Yollarının Aksaklıkları ve Yetersizlikleri ve Ombudsmanlık	79
Refugee Crisis in Europe: In The Light of Realism.....	80

Devlet Üniversitelerinin Araştırma Performansına göre Kümelenmesi: Bağlam-Bağımlı DEA Yaklaşımı	81
Ulusal Birliğe Giden Yolda Milli Mücadele Dönemi'nde İzmit'te İlk Müzik Topluluğu: İzmit Heveskâran Musiki Cemiyeti”	82
Boğaziçi Bölgesinde İmar Planı Yapma İzni	83
İdari İşlemin Geri Alınması ve İlgilinin Gerçek Dışı Beyanı Veya Hilesi	84
“Dijital İşgücü” ve 21. Yüzyıl Beceri Setleri: Türkiye Açısından Bir Değerlendirme	85
Harizmşah İlarıslan (1157-1172).....	86
Medyada Nefret Söyleminin Sosyolojik Analizi: “Suriyeli Kadınla Basılan İmam” Haberinin Çözümlemesi.....	87
Çalışanlarda Psikolojik Sözleşme Algısı.....	88
Kartepe Halkının Bölge Turizm Değerleri Farkındalığı	89
Analysing the Working Conditions of the Syrian Migrants in Turkey in the framework of Modern Slavery Concept.....	90
Asliye Ticaret Mahkemeleri Hakkında Yapılan Son Yasal Değişikliklerin Değerlendirilmesi	91
Göç Sürecinde Etkili Olan “Eylem İçerikleri”nin Değişkenliği	92
854 Sayılı Deniz İş Kanunu Açısından İş Güvencesinin Değerlendirilmesi	93
Türkiye’de Kamu Çalışanlarının Sendika Üyesi Olmasını Engelleyen Yasal Düzenlemelerin Sendikalaşma Oranlarına Etkisi	94
4447 Sayılı Kanun Kapsamında İşsizlik Sigortasının Boyutu ve Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar	95

Türkiye’de Asgari Ücret ve Sosyal Diyalog

Dr. Öğr. Üyesi Gürdal ASLAN¹

Asgari ücret işgücü maliyetleri, istihdam, enflasyon, ücret eşitsizliği, fakirlik üzerine olan etkileriyle ülke ekonomisini doğrudan ilgilendiren bir sosyal politika aracıdır. Başta istihdam olmak üzere asgari ücretin bu etkileri iktisat literatüründe en çok tartışılan ve araştırılan konulardandır. Son yıllarda ise birçok ülkede asgari ücretin sosyal diyalog üzerine olan etkileri tartışılmaktadır. Asgari ücret var olduğu tüm ülkelerde kendisini çevreleyen kurum, endüstriyel ilişkiler sistemi ve sosyal diyalog mekanizmalarını etkilediği gibi, kendisi de bu kurum ve mekanizmalardan etkilenmektedir. Bazı araştırmacılar devlet tarafından belirlenen ve çalışanların büyük kısmını kapsayan bir asgari ücretin, ücret pazarlığı içindeki sosyal tarafların rolünü sınırladığını ve böylece sosyal diyalogu zayıflattığını savunmaktadırlar. Öte yandan, diğer araştırmacılar ise sosyal diyalogun ve toplu pazarlık sisteminin zayıf olduğu veya tüm çalışanları kapsamadığı ülkelerde ücretlerin minimum seviyesinin belirlenmesi için asgari ücretin toplu pazarlığa gerekli bir ikame haline geldiğini iddia etmektedirler. Makale bu iki hipotezi Türkiye özelinde tartışmayı amaçlamaktadır. Türkiye’de devletin belirleyici olduğu endüstriyel ilişkiler sistemi mevcuttur. Asgari ücret seviyesine teorik olarak eşit sayıda işçi, işveren ve devlet temsilcilerinden oluşan üçlü komisyon karar vermektedir. Fakat nihai kararı veren devlet olduğundan oldukça merkezi bir sistemdir. Asgari ücret uygulaması yıllar içerisinde sürekli merkezileşmiş ve istisnasız tüm çalışanları kapsar hale gelmiştir. Bu bağlamda, Türkiye’de asgari ücretin merkezi olması, devlet tarafından tüm çalışanları kapsayacak şekilde düzenlenmesi sosyal tarafların rolünü sınırlamakta ve böylece sosyal diyalogu zayıflatmakta mıdır? Yoksa tersine sosyal diyalog ve toplu pazarlık sistemi zayıf olduğu için mi devlet ücretlerin minimum seviyesinin belirlenmesi için asgari ücreti daha aktif şekilde kullanmaktadır? Bu makalede bu sorulara cevap aranırken, Türkiye’de sosyal diyalogun niteliğinin ve asgari ücretle olan etkileşiminin incelenmesi amaçlanmaktadır. Sosyal taraflar bu etkileşimlerin ilk ve birebir gözlemcileridir. Dolayısıyla Türkiye’deki asgari ücret tartışmalarını sunmak, asgari ücretin sosyal diyalog içindeki rolünü ortaya çıkarmak için farklı sosyal aktörlerin asgari ücrete bakış açıları tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Asgari Ücret, Sosyal Diyalog, Türkiye

¹ İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, İ.İ.B.F, İktisat Bölümü, gurdal.aslan@ikc.edu.tr

Eğitimde Bilgisayar Destekli Kukla Animasyon Oluşturmak

Arş. Gör. Kıymet KAYA²

18. yüzyılda yaşamış olan Fransız filozof Helvetius, “Eğitim herşeyi yapabilir” ve “bizi biz yapan eğitimidir” demiştir. Gerçekten de insan geçmişte yaşadığı ve öğrendiği şeyin ürünüdür. Kadın ve çocuklar, kalkınma programlarının temel hedefleridir. Özellikle çocukların eğitimi, gelecekteki yaşamlarında onlara her anlamda güçlü bir kimlik kazandırmak ve belli hedeflere ulaşmak için çok önemli bir araçtır. Bugünün eğitim modelleri özellikle görsel eğitim üzerinde durmaktadır. Eğitimdeki görsellik, öğrenmenin devamlılığı için önemlidir. Anlatılan konuyla ilgili bir hayal kurmak zihnidir. Öğrenciler konu hakkında hayal kurabilirlerse, yani öğrendiklerini somutlaştırabilirlerse, onları akıllarında kodlamak kolay olacaktır. Bu bilgi kalıcıdır ve öğrencilerin unutmamasını engeller. Duyguların eğitimin bir parçası olarak algılanmasının, özellikle görsel algının kullanılmasının bilinçli olarak yapıldığında olumlu sonuçlar verdiği ortaya çıkmıştır. “Eğitimde Kukla Animasyonu” projesi, 6 ve daha büyük yaş grupları için bu çerçevede yer alan düşünmeden “görsel, akıl yürütme üzerinde akıl yürütme ve izlemeye çalışırken gerçekleştirdikleri bir öğrenme sürecini deneyimleme” fikrinden doğmuştur. Bu projenin temel noktası, kuklaların “görsel algılamaya” ve görsel algı yoluyla çocuklara öğretilecek farklı bilgilere olanak sağlamasıdır.

Bu nedenle, bu çalışmanın amacı, Türk kukla sanatının kısa tarihini yazarak, animasyon üzerine araştırmalar yaparak ve gelecek nesillere teslim ederek, çocuklar için yeni bir eğitim araçları sağlamaktır.

Anahtar Kelimeler: Kukla, Animasyon, Eğitim, Bilgisayar Destekli Tasarım, Görsel Algı

² Araştırma Görevlisi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, kiymetdogankaya@nevsehir.edu.tr

A Literature Review on Nudge Theory as a Phrases of Behavioural Economics Corresponding to the Degree of Compliance in Taxpayers

Dr. Öğr. Üyesi Hülya Bulut³

Taxation throughout history has been one of the most powerful areas of sovereign rights of states. In this context, today there are many regulations covering the taxation in both national and international legislation in the whole spectrum of norms hierarchy. Despite the aforementioned legal grounds, most of the states are experiencing some problems in tax collecting. These problems may be financial, administrative, computational and social, but may also arise from the behavioral effects of the economy. As known, while Nudge stands out as a rewarding theory for his theorist, Richard Thaler's 2017 Nobel Prize for Economics attracts the attention of politicians, bureaucrats and technocrats in terms of behavioral economics. In the light of nudge theory, this study aims to provide an academic perspective by analyzing literature on how taxpayers' attitudes and behaviors towards tax compliance can be directed as desired and how they can be managed more efficiently and how to make fiscal management more efficient.

Key Words: Behavioral Economics, Nudge, Public Finance Management, Taxation, Compliance

³ Istanbul Arel University, Department of Banking and Finance, hulyabulut@arel.edu.tr

Ebelerde Meslek Hastalıkları ve Çözüm Önerileri

Arş. Gör. Hatice ACAR BEKTAŞ⁴
Öğr. Gör. Nafiye DUTUCU⁵
Dr. Resmiye ÖZDİLEK⁶
Dr. Sena Dilek AKSOY⁷

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) ve Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ) iş sağlığını; bütün meslek alanlarında iş görenlerin fiziksel, ruhsal ve sosyal bakımdan refah durumlarının en yüksek seviyede tutulması, devam ettirilmesi ve geliştirilmesi olarak tanımlamıştır. İş sağlığı kavramı, çalışanlarla beraber, çalışanın zarara uğramasından etkilenen sosyal çevresini, işletmenin iletişim halinde olduğu tüm çevreyi ve de toplumu içine alan geniş bir kavramdır. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu meslek hastalığını, “çalışanın çalıştığı veya yaptığı işin niteliğinden dolayı tekrarlanan bir sebeple veya işin yürütüm şartları yüzünden uğradığı geçici veya sürekli hastalık, bedensel veya ruhsal özürlülük halleridir” şeklinde tanımlanmıştır.

Sağlık kurumları kişilerin rahatsızlığının araştırıldığı, tanı ve tedavisinin yanı sıra insanların yaşamsal ihtiyaçlarının karşılandığı kurumlardır. Bu nedenle sağlık hizmetleri birçok sektörden daha kompleks bir yapıya sahiptir. Bu durum sağlık personelinin maruz kaldığı iş kazalarının ve meslek hastalıklarının çeşitlilik göstermesine neden olur. Her yüz sağlık çalışanı için bildirilen yıllık hastalık ve yaralanma oranı ondur ve bu rakam, metal işleri, araba sanayisi ve kâğıt fabrikasında çalışanlarla aşağı yukarı aynı bulunmuştur.

National Institute for Occupational Safety and Health (NIOSH), hastanelerdeki tehlike ve risklerin herhangi bir çalışma alanı belirtmeksizin yalnızca fiziksel, kimyasal, biyolojik, ergonomik ve psikososyal olarak sınıflandırılması gerektiğini önermektedir. Sağlık çalışanlarında ergonomik faktör olarak karşımıza çıkan kas-iskelet sistemi sorunlarının nedenleri, çalışma ortamından veya yapılan işten kaynaklanabilmektedir. Özellikle de doğumhanelerde ebelerde, doğum sırasında fazla ayakta kalma, doğum esnasında yapılan manevralara bağlı el bileği, omuz ve bel ağrıları, hasta transferi sırasında hastayı yerinden kaldırma, malzeme taşıma esnasında ağırlık kaldırma gibi ergonomik problemler oluşabilir. Ayrıca iş stresine bağlı olarak; anksiyete, depresyon, iş memnuniyetsizliği, tükenmişlik gibi psikososyal problemlerle, çeşitli enfeksiyon hastalıklarına (Hepatit C, HIV vs.) maruz kalma ile biyolojik durumlarda artış görülmektedir.

Doğumhaneler başta olmak üzere kliniklerde çalışma saatlerinin düzenlenmesi ve çalışan sayısının artırılması gibi konulara öncelik verilmesi ebelerde meslek hastalıklarının azaltılmasında önemli olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ebelik, Meslek Hastalığı, İş Sağlığı ve Güvenliği

⁴ Kocaeli Üniversitesi, SBF, Ebelik Bölümü, acarbektas@hotmail.com

⁵ Kocaeli Üniversitesi, SBF, Ebelik Bölümü, nafiye.ebe@gmail.com

⁶ Kocaeli Üniversitesi, SBF, Ebelik Bölümü, resmiyeozdilek@gmail.com

⁷ Kocaeli Üniversitesi, SBF, Ebelik Bölümü, senadilek2010@gmail.com

Türkiye Emek Piyasasında Kadın İşgücünün Durumu: 2000 Yılı Sonrasında Yaşanan Gelişmeler

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet GÜLER⁸

Öğr. Gör. Kamil Hakan Derin⁹

Toplumsal refahın artırılması için yapılan çalışmalar ve kalkınmanın sürdürülebilirliği, devletin en önemli öncelikleri arasında olup, ülkelerin inovasyona yaptığı yatırımları da doğrudan etkilemektedir.

Yaşam standartlarının gelişimiyle çalışma hayatında bulunan kadın, hem ekonominin gelişimine hem de aile içerisinde eğitilmiş nüfusun yetişmesine katkıda bulunmaktadır. Sanayileşmeyle beraber, zaman içerisinde kadının işgücü piyasasındaki konumları ve çalışma şekilleri de değişim ve gelişime uğramıştır. Tarım sektöründen başlayıp hizmetler sektörünün tüm alanlarına kadar çalışma imkânı genişleyen ve kendine yer bulan kadınların ekonomik gücünü kazanmasıyla özgüveni artmakta ve kendine daha refah bir yaşam alanı kurmaktadır.

Sürdürülebilir ekonominin sağlanması, kadınlara çalışma hayatında daha fazla etkinlik imkanı verilerek sağlanacaktır. Bu kapsamda, istihdam ve kalkınma projelerinde daha fazla yer almaları gerekmektedir. Gerek sosyal sorumluluk projeleriyle, gerekse toplu haberleşme cihazları kullanılarak toplumun her kesimine ulaşılmalı, kadının ekonomik gücünün önemi ve bilinci tüm yaşta insanlara benimsetilmelidir.

İşgücü sayısı arttıkça, daha eğitilmiş ve işini bilinçli yapacak bireylerin sayısı da artacaktır. Bu durum hem bireysel hem de toplumsal katkıya dönüşecektir. Kadının eğitilmesi, ülkenin kalkınmasını sağlayarak gelecekte eğitilmiş kuşaklarında yer almasını sağlamaktadır. Bilinçli, eğitilmiş kendini geliştiren kadın, sürekli yeni bilgiler öğrenen, teknolojiyi aktif olarak kullanabilenler sayesinde toplumlar refah düzeyine ulaşacaktır. Üretim sürecine katılmasıyla birlikte aynı zamanda tüketim ihtiyacı da artacak bu durum da makro pencereden bakıldığında büyüme ve kalkınmayı beraberinde getiren bir durum ortaya çıkaracaktır.

Kadınların eğitime katılması ve üretime katılma süreci 2000'li yıllardan sonra hız kazanmıştır. Eğitilmiş kadın nüfusunun artması işgücü piyasasında da rekabeti arttırmaktadır. Rekabet ortamı da çalışan kadınlar açısından zamanla ortaya yeni zorlukları ortaya çıkarmakta ve mağduriyetler doğurmaktadır. Çalışmamızda veriler ışığında 2000 yılından sonra kadın istihdamında yaşanan gelişmeler ve günümüzde gelinen noktada kadınların işgücüne katılımını etkileyen faktörler anlatılacaktır.

⁸ İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkiler Bölümü

⁹ Adıyaman Üniversitesi, Gölbaşı Meslek Yüksekokulu

Han ve Sui Hanedanları Dönemlerinde Çin Hükümdarlarının Uyguladığı Türkistan Politikaları Üzerine Bir Değerlendirme

Dr. Öğr. Üyesi Sema ORSOY¹⁰

Çok erken dönemlerden itibaren yerleşik düzene geçerek Orta Asya’da güçlü devletler kuran Çinliler, komşu kavim ve devletler ile kuracakları ilişkiler sırasında izleyecekleri politikaları yönlendirecek danışmanlara ve yüksek dereceli memurlara siyasi teşkilatlanmaları sırasında yer vermişlerdir. Bu görevlilerin bilgi ve deneyimlerinden yararlanarak çeşitli stratejiler geliştirmişler ve uygulamışlardır. Çin hükümdarları, Orta Asya’da siyasi üstünlük sağlamak ve bunu devam ettirmek için danışmanların önerileri doğrultusunda hareket etmişlerdir. İlk kez Han Hanedanı döneminde (M.Ö.206-M.S.220), “Hsi yü (Batı Bölgeleri)” diye tanımladıkları bugün “Türkistan” olarak bilinen bölge ile irtibata geçen Çinliler, batıya açılma kapısı olarak gördükleri bu topraklarda yaşayan toplumlar ve küçük şehir devletleri ile ilişki kurmaya başlamışlardır. Bu dönemde güçlenmeye başlayan Hunlar en büyük rakipleri olmuştur. Hem bölgeyi egemenlikleri altına almak hem de Hunlara karşı güçlerini arttırmak için çeşitli politikalar geliştirmişlerdir. Han Hanedanı sonrası Çin’de yaklaşık 350 yıl süren kargaşa sonrası kurulan Sui Hanedanı döneminde (580-618) Çin hükümdarlarının yeniden Batı Bölgeleri (Türkistan) ile ilgilendiği ve burayı ele geçirmek için stratejiler geliştirdikleri görülmektedir. Han Hanedanı devrinde bölgede güçlü Hunlar varken Sui Hanedanı zamanında da Göktürkler, Çin’in karşısında bir rakip olarak ortaya çıkmaktadır.

Bu bildiride, Orta Asya’nın batıya açılan kapısı konumundaki Türkistan bölgesinde Çin hükümdarlarının Han ve Sui Hanedanları dönemlerinde bölgeye hakim olabilmek için geliştirdikleri politikalar ve bu süreç içinde Türk devletleri ile kurdukları ilişkiler de ele alınmaya çalışılacaktır.

¹⁰ Kocaeli Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü .

İşçi Haklarının Reddedilişinin Uygulamalı Etik Açısından Eleştirisi

Arş. Gör. Seyda KESİKOĞLU¹¹

Neo-liberal ya da aşırı liberal görüşlerde bir yaklaşım olarak işçi ve işveren arasındaki ilişkilerin devlet ya da herhangi bir kurum tarafından denetlenmemesi gerektiği görüşü savunulmaktadır. Bu görüşün temellendirilmelerinden biri olarak da işçilere çeşitli haklar dayatmanın işler üzerinde ataerkil ve ilkel bir baskı oluşturularak onları aşağılayacağı iddiasında bulunmaktadır. Bu nedenle de işçi tüm sorumluluğu kendine alarak işi ve işvereni için kendisini tehlikeye atmak, güvencesiz koşullarda çalışmak gibi tercihlerde bulunmakta özgür bırakılmalı, işçileri bu tarz tercihlerde bulunmaktan alıkoyan mekanizmalar bertaraf edilmelidir. Böylelikle bu görüşe göre piyasadaki ürünlerin fiyatını ve üretimini kendiliğinden dengeleyen arz-talep ilişkileri işçilerin çalışma ücret ve şartlarını kendiliğinden dengeleyecek, işçiler ya işverenin sunduğu şartları kendisi için tüm risklerine rağmen kabul edecek veyahut da reddedip işgücü tarafından işverenlere karşı güvenceli çalışma ortamı talebi yaratacaktır.

İşgücü ve işveren arasında tamamıyla arz-talep ilişkilerine göre kendiliğinden bir düzenlemeye izin veren bir yasal sistemin inşa edilmesinden sonra ortada hukuki bir sorunun kalmayacağı aşikârdır. Ancak iş ve insan ilişkileri konusunda belirli bir davranışın ya da tutumun hukuki bir sorun teşkil etmemesi o tutum ya da davranışın her açıdan kabul edilebilir olduğu anlamına da gelmemektedir. İş ilişkileri söz konusu olduğunda özellikle etik dışı davranışlar hukuka aykırı olmadığı için kabul edilebilir görülse bile hukuki düzenlemeyi kaçınılmaz hale getirene dek yine de önemli bir sorun teşkil edecektir. Bu nedenle de işçi-işveren ilişkileri konusunda işçi haklarının tümüyle ortadan kaldırılması ve tüm bu ilişkilerin serbest piyasanın arz-talep ilişkilerinin belirleyiciliğine terk edilmesi hukuki ve iktisadi açıdan incelemenin yanında uygulamalı etik açısından da incelenmeyi gerektirmektedir. Bu çalışmada da işçi hakları konusunda bu aşırı serbest piyasacı ve Neo-liberal tutumun etik açısından sorunlu olduğu tespit edilmiştir ve de Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisinden yola çıkılarak işçilerin kendi yaşam haklarını ve birincil ihtiyaçlarını işleri ve işverenlerinin daha önceliksiz ihtiyaçları uğruna feda etmelerini beklemenin rasyonel olma iddiasındaki bir liberal anlayışın rasyonelliğine uymadığı ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: İşçi Hakları, Neo-liberalizm, Serbest Piyasa, Etik, Uygulamalı Etik

¹¹ Kocaeli Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü, seyda.kesikoglu@kocaeli.edu.tr

The Critique of The Rejection of The Workers' Rights in Term of The Applied Ethics

R. A. Seyda KESİKOĞLU¹²

As an approach in Neo-liberal or extremely liberal views, it is claimed that the relations between labourer and employer should not be inspected either by the state or by any institutions. As one of the justifications of this view, it is argued that imposing various rights upon labourers will constitute a paternalistic and primitive pressure on labourers, and thereby will humiliate them. Thus taking the whole responsibility the labourer should be free to make his or her choice such as to risk himself for his or her job and employer, to work in insecure conditions, and mechanisms that constrains labourer from such choises should be removed. Hence according to this view the supply and demand relations which balances the price and the production of the goods of the market autonomously will also balance the working fees and conditions of the labourers autonomously, and the labourers either will accept the terms which the employer offered despite of all risks for himself or herself, or will reject them and place the demand on secured working conditions against the employers.

It is obvious that after the establishment of the legal system which permits an autonomous regulation absolutely in respect to supply and demand relations between the labourer and the employer, there will be no legal problem. However in respect of working or human relationships, a specific behaviour or attitude that does not constitute a legal problem does not imply that it is acceptable in every aspect. When it comes to working relationships, even though particularly unethical behaviours are regarded to be acceptable inasmuch as they are not illegal, such behaviours will still constitute a significant problem till they make a legal arrangemet inevitable. Thus, in respect of labourer-employer relationships, the complete abolishment of the workers' rights and the delivery of all these relationships to the determination of the supply and demand relationships of the free market require to be analyzed not only in terms of law and economics but also in terms of the applied ethics. In the present study it is established that this extremely liberal and Neo-liberal attitude towards the workers' rights is ethically problematic, and based on the Maslow's hierarchy of needs it is asserted that expecting the labourers to sacrifice their their right to live and primary needs, for the sake of their job and for the non-priority needs of the employers does not fit in the rationality of a liberal understanding that claims to be rational.

Keywords: Workers' Rights, Neo-liberalism, Free Market, Ethics, Applied Ethics.

¹² Kocaeli University, Faculty of Science and Letters, Department of Philosophy, seyda.kesikoglu@kocaeli.edu.tr

Participation in Decision-Making Process Terms of Cognitive Dissonance Theory

Dr. Neşe akı¹³

Participation in decision-making, one of the human resource management practices, has been studied for the last few decades in terms of different aspects however in this research it is examined for its psychological roots. When workers participate in the decision-making process, decisions are more readily followed by workers because individuals tend to obey their own decisions, in other words they want to comply with their former thoughts and behaviors to reduce their cognitive dissonance and restoring balance. Therefore, the main purpose of this study is to explain this situation in terms of Festinger's Cognitive Dissonance Theory which suggested that individuals have an inner drive to hold all their attitudes and behaviors in harmony and avoid disharmony (or dissonance).

¹³ İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü

Türk İşletme Tarihinde Önemli Bir Yapı Taşı Ahilik: Kuruluş Döneminde Ahiliğin Örgütsel Tasarımını Üzerine Bir Araştırma

Dr. Muzaffer Aydemir¹⁴

İşletme tarihi bilimsel çalışmalarda gittikçe artan bir ilgiye sahip olmaktadır. Tarihsel süreç içerisinde işletmelerin yapısal özellikleri, kuruluşlarından itibaren geçirdikleri yönetsel safhalar işletme bilim insanlarını kendine çekmektedir. Böylesine önemli avantajları olmasına rağmen dünya ile karşılaştırıldığında ülkemizde işletme tarihine olan ilginin yeterli olduğu söylenemez. Özellikle Osmanlı dönemi işletmeleri henüz hak ettiği ilgiyi görmemiştir. Ahilik de benzer kaderi yaşamaktadır. Ahiliğin örgütsel yapısı, fonksiyonel işleyişi ile yapıyı meydana getiren unsurlar günümüz yönetsel yaklaşımları ile yeterince ele alınmamıştır. Çalışmamızdaki amacımız ahiliğin farklı yapısal özelliklerinin örgüt yapısında nasıl bir belirleyiciliğinin olduğunu araştırmaktır. Çalışmamız birkaç bakımdan önemlidir. Öncelikle ahiliğin yapısal unsurlarının sınıflandırılmasıdır. Ahilik konusunda yapılan çalışmalar çoğunlukla kuramsal altyapıdan uzak kişisel yorumlara dayalıdır. İkinci olarak örgütsel yapı konusunda yapılan çalışmalarda günümüz örgütleri hakkındadır. Tarihsel örgütler yapısal çalışmalarda yeterince ele alınmamıştır. Çalışmamız her iki eksikliği giderebilecek, bir farkındalık yaratıp başlangıç yapabilecektir.

Anahtar Kelimeler: İşletme Tarihi, Ahilik, Örgütsel Tasarım.

¹⁴ Emekli kamu personeli, aydemirma67@gmail.com

Güney Kore Eğitim Politikalarının Türkiye ile Karşılaştırmalı Analizi

Dr. Gülşah Taşçı¹⁵

Bir ülkenin gelişiminde, ülkede uygulanan eğitim politikalarının yeri büyüktür. Son yıllarda Asya ülkelerinin yükselişi bu örnekler arasındadır. Neden Asya ülkeleri başarılıdır? Başarılarının arkasındaki eğitim felsefesi hangi temellere dayanmaktadır? Hangi stratejiler uygulanmaktadır? Dolayısı ile bu çalışmada Güney Kore eğitim politikalarının çeşitli boyutlar çerçevesinde irdelenerek Türkiye'deki eğitim politikaları ile karşılaştırmalı analizini yapmak hedeflenmektedir. Bu amaçla çalışmada Güney Kore ve Türkiye'deki eğitim sistemleri karşılaştırmalı eğitim yaklaşımı ile ele alınmıştır. Bu bağlamda Güney Kore ve Türkiye'deki eğitim politikaların karşılaştırmalı olarak benzerlik ve farklılıkların analizi sonucunda, Türkiye'nin bu doğrultuda eğitim politikalarını yeniden gözden geçirmesi çalışmada vurgulanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Güney Kore, Eğitim Politikaları, Türkiye.

¹⁵ gulsah@yaho.com

Havalimanlarının MOORA Oran Yöntemi ve MOORA Referans Noktası Yaklaşımıyla Sıralama Değerlendirmesi

Cafıye ARSLANER¹⁶
Dr. Öğr. Üyesi Serdar YARLIKAŞ¹⁷

Bu çalışmada, havalimanlarının havalimanı değerlendirme faktörlerine göre sıralanması amaçlanmıştır. Çalışmanın ilk aşamasında havalimanı değerlendirme faktörleri literatür taraması yöntemiyle belirlenmiştir. Bu aşama sonucunda sırasıyla, Şehir Merkezine Uzaklık, Yıllık Ortalama Yolcu Sayısı, Terminal Sayısı, Check-in Kontuarı Sayısı, Otopark Kapasitesi, Pist Sayısı olmak üzere 6 temel faktör belirlenmiştir. Çalışmanın takip eden aşamasında ise, Türkiye'deki 7 coğrafi bölgenin herbirinin en büyük birer havalimanı belirlenerek, toplam 7 havalimanının sıralama değerlendirmesinin yapılmasına karar verilmiştir. Çalışmanın son aşamasında ise, temel değerlendirme faktörlerine ilişkin veriler, yönelem araştırması tekniklerinden MOORA Oran Yöntemi ve MOORA Referans Noktası Yaklaşımı uygulanarak analiz edilmiş ve böylece 7 havalimanının sıralaması belirlenmiştir. Analiz sonuçları her iki yöntemde göre ilk 2 sırada yer alan havalimanlarının aynı olduğunu, fakat diğer sıralamaların yöntemden yöntemde farklılık gösterdiğini ortaya çıkarmaktadır. Bu durum ilk 2 sırada yer alan havalimanlarının sıralama geçerliliğinin sağlanmasının yapıldığını belirtmektedir.

Anahtar Kelimeler: Havalimanları, MOORA Oran Yöntemi, MOORA Referans Noktası Yaklaşımı, Sıralama Değerlendirmesi

¹⁶ Kocaeli Üniversitesi, Üretim Yönetimi ve Pazarlama Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Öğrencisi
cafiye.arslaner@gmail.com

¹⁷ Kocaeli Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü Sayısal Yöntemler Ana Bilim Dalı, serdar.yarlikas@kocaeli.edu.tr

İslam Dünyasında Beş Sanat Algısı

Dr. Öğr. Üyesi Abdulkadir COŞKUN¹⁸

Varlığı anlama yolunda ortaya konan çabaların bir ürünü olan antik hikmet anlayışına Müslümanların sahip çıkmasıyla ifade sanatları olan beş sanat (Burhan, Cedel, Safsata, Retorik ve Şiir) ve özellikle Aristoteles'in (ö. MÖ. 322) bu alandaki eserleri İslam dünyasını ve Arapça eserler ve Roma İmparatorluğu üzerinden batıyı etkilemiştir. Aristoteles'in bu eserleri Arapçaya tercüme edilerek günümüze kadar ulaşmıştır. Bilebildiğimiz kadarıyla antik dönemde beş sanata dair ortaya eserlerden sadece Aristoteles'in eserleri ve bunlara dair yapılan şerhler Arapçaya tercüme edilmiştir. İslam dünyasında beş sanata dair metinleri ilk olarak Fârâbî'de (ö. 950) görmekteyiz. Beş sanatla ilgili çeşitli eserler kaleme alan Fârâbî'nin metinleri İslam dünyasında ilk olmaları dolayısıyla önemlidir. Birçok metni günümüze ulaşmakla birlikte bunlardan bazıları kayıp veya başka dillerde (Latince ve İbranice gibi) varlığını devam ettirmiştir. Fârâbî'den sonra beş sanatı başlı başına ele alan ilk kişi İbn Sînâ (ö. 1037) olmuştur. Bu sanatlara dair çeşitli boyutlarda metinler kaleme alan düşünürün bu konudaki en önemli eseri Kitâbu'ş-Şifâ adlı külliyyatının ilgili bölümleridir. Daha sonra çeşitli müellifler tarafından araştırma konusu yapılan beş sanatın İslam dünyasındaki son büyük temsilcisi İbn Rüşd (ö. 1198) olmuştur. Bundan sonra maalesef bu beş sanat, İslam dünyasında felsefe ve mantığın diğer konuları kadar ilgi görmemiştir. Ünlü düşünür ve toplumbilimci İbn Haldun (ö. 1406) da bu durumu eleştirerek bu sanatların yeniden canlandırılması noktasında önemli bir uyarıda bulunmuştur

Anahtar Kelimeler: Beş Sanat, Burhan, Cedel, Safsata, Retorik, Şiir

¹⁸ Yalova Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, abdulcadir.coskun@yalova.edu.tr

Konum Tabanlı Mobil Pazarlama Faaliyetlerine Yönelik Tüketici Algı ve Tutumları

Esra Duran¹⁹

Dr. Öğr. Üyesi Semih Okutan²⁰

Prof. Dr. Remzi Altunışık²¹

Mobil iletişim teknolojilerindeki gelişmeler ve akıllı telefonların yaygınlaşması sayesinde işletmeler hedef kitleleriyle her yerde iletişime geçebilme ve onları mobil tabanlı hizmetler vasıtasıyla etkileme imkânı yakalamışlardır. Bunlardan biri olan konum tabanlı pazarlama ile GPS ve Wi-Fi gibi servisler vasıtasıyla yeri belirlenmiş olan tüketicilere yakın konumdaki ilgili indirim, fırsat gibi tutundurma mesajları; SMS, MMS, sosyal medya/mobil uygulama bildirimleri vb. araçlar üzerinden iletilir. Bu araştırmanın amacı bahsi geçen işlevlerinden dolayı işletmelerin dijital iletişim karmasında önemli bir yer tutan konum (lokasyon) tabanlı mobil pazarlama faaliyetlerinin tüketiciler tarafından nasıl algılandığını ve bu iletişim çabalarına yönelik olarak tüketicilerin ne gibi tutumlar sergilediğini ortaya koymaktır. Araştırmada veri toplama aracı olarak geliştirilen anket formuna pilot çalışmalar neticesinde son hali verilmiş ve tüketicilere konum tabanlı mobil pazarlama mesajlarının bilgilendirme, fayda, kişiselleştirme, kullanım kolaylığı, izin ve risk boyutlarına ilişkin sorular yöneltilmiştir. Araştırmanın örneklemini kasti örnekleme ile seçilen 356 akıllı telefon kullanıcısı oluşturmaktadır. Yapılan analizler sonucunda; konum tabanlı pazarlama mesajlarının tüketiciler tarafından güncellik, bilgilendirme ve kişiselleştirme faydaları bakımından özellikle izin verdikleri firmalardan geldiğinde pozitif olarak algılandığı, buna rağmen konum tabanlı kampanyalara katılım isteğinin nispeten düşük olduğu ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Konum tabanlı pazarlama, mobil pazarlama, dijital iletişim

¹⁹ Sakarya Üniversitesi, İşletme Enstitüsü, esra.kural@ogr.sakarya.edu.tr

²⁰ Semih Okutan, İşletme Fakültesi, İşletme Bölümü, okutan@sakarya.edu.tr

²¹ Sakarya Üniversitesi, İşletme Fakültesi, İşletme Bölümü, altunr@sakarya.edu.tr

Üstbilişsel Yazma Stratejileri Farkındalık Ölçeği'nin Kısa Formunun Oluşturulması

The Development of Short Form of Metacognitive Writing Strategies Awareness Scale

Dr. Öğr. Üyesi Gizem UYUMAZ¹

Doç. Dr. İ. Seçkin AYDIN²

Dr. H. Özgür İNNALI³

Gözde UYUMAZ²²

Bu çalışma Aydın, İnnalı ve Uyumaz tarafından 2017 yılında ortaokul öğrencilerinin üstbilişsel yazma stratejilerine yönelik farkındalıklarını ölçmek amacıyla geliştirilen Üstbilişsel Yazma Stratejileri Farkındalık Ölçeği'nin (ÜYSFÖ) kısa formunun oluşturulmasını amaçlayan betimsel bir araştırmadır. Bu amaç doğrultusunda iki farklı çalışma grubundan veri toplanmıştır. İlk çalışma grubu 122'i erkek (%57.5), 90'ı (%42.5) kız olmak üzere 212 ortaokul öğrencisinden, ikinci çalışma grubu 108'i erkek (%52.2), 99'u (%47.8) kız olmak üzere 207 ortaokul öğrencisinden oluşmaktadır. Üstbilişsel Yazma Stratejileri Farkındalık Ölçeği 40 maddeden oluşmaktadır ve derecelendirmeleri "Tamamen Katılıyorum", "Katılıyorum", "Orta Derecede Katılıyorum", "Katılmıyorum" ve "Hiç Katılmıyorum" şeklindedir. Ölçekte ters puanlanması gereken (olumsuz) madde bulunmamaktadır. Ölçeğin geliştirilme çalışması kapsamında yapılan açımlayıcı faktör analizinde; tek faktörlü yapının özdeğerinin 14.141 olduğu, maddelerin toplam varyansa yaptığı katkının %35.354 olduğu bulunmuştur. Faktör yük değerleri 0.435-0.712 arasında değişmektedir. Açımlayıcı faktör analizi yapılan gruptan elde edilen verilerin Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı 0.952, madde-toplam korelasyonları 0.410-0.681 arasında bulunmuştur. Doğrulayıcı faktör analizi yapılan gruptan elde edilen verilerin Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı 0.944, madde-toplam korelasyonları 0.386-0.627 arasında bulunmuştur. Doğrulayıcı faktör analizinde standardize edilmiş faktör yük değerleri 0.47-0.73 arasında değişmektedir. $\chi^2/sd=2.01$, RMSEA=0.057, SRMR=0.045, IFI, NNFI ve CFI değerleri 0.98, GFI=0.86 bulunmuştur. Bu çalışma kapsamında öncelikle uzman görüşü ile kapsam geçerliğinin sağlanmasına dikkat edilerek, ilk gruptan toplanan verilere yapılan açımlayıcı faktör analizi sonucunda tek faktörlü yapının özdeğerinin 3.556, maddelerin toplam varyansa yaptığı katkının %39.514 olduğu 9 maddelik kısa form oluşturulmuştur. Daha sonra kısa forma ilişkin ek geçerlik kanıtı elde etmek amacıyla ikinci gruptan toplanan verilere doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonucunda; standardize edilmiş faktör yük değerlerinin 0.43-0.68 arasında değiştiği, $\chi^2/sd=1.20$, RMSEA=0.032, SRMR=0.043, IFI, NNFI ve CFI değerleri 0.99, GFI=0.97, AGFI=0.94 olarak bulunmuştur. İlk gruptan toplanılan verilerin Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı 0.807 ve madde-toplam korelasyonları 0.436-0.567 arasında, ikinci gruptan toplanılan verilerin Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı 0.760 ve madde-toplam korelasyonları 0.337-0.541 arasında olduğu belirlenmiştir. Yapılan analizlerden elde edilen güvenilirlik ve geçerlik kanıtları birlikte değerlendirildiğinde, Üstbilişsel Yazma Stratejileri Farkındalık Ölçeği'nin (ÜYSFÖ) 9 maddelik kısa formunun geçerli ve güvenilir ölçümler yapabilecek bir ölçek olduğu belirlenmiştir.

Anahtar sözcükler: Geçerlik, Güvenirlik, Faktör Analizi

¹ Giresun Üniversitesi, gizem.uyumaz@giresun.edu.tr

² Dokuz Eylül Üniversitesi, seckin.aydin@deu.edu.tr

³ ozgurinnali@hotmail.com

²² Kocaeli Üniversitesi, gzdeuyumaz@gmail.com

Günümüz Toplumsal Sorunları Açısından Bilgi Sosyolojisinin İşlevi ve Sorumlulukları

Doç. Dr. Güncel ÖNKAL

Günümüzün toplumsal sorunları daha önceki yüzyıllardan oldukça farklılaşmış, karmaşıklaşmış ve bu haliyle genelleştirmeye karşı dirençli hale gelmiştir. Bu değişimin temelinde sayılabilecek en başat faktör ise bireyselleşmenin yapısının geç-kapitalizmin teknoloji destekli yaşam biçimi kurgusuna tabi tutulmasıdır. “Tercih” etmenin adeta bir “kullanıcı özne” (*user*) mantığına indirgenmesi, toplumsal düşüncenin altında yatan sorumluluk, uyum sağlama, düzenlilik, rasyonalite, siyasal duyarlık, etik farkındalık gibi unsurların gözardı edilmesiyle sonuçlanmıştır. Yeni yüzyılda toplumun resmi, bilgi sosyologlarının toplumsal olanın ardında yatan epistemolojiyi anlama çabaları için de önemli bir örneklem sunmaktadır. Özellikle Bourdieu’nun sosyal bilimlerin “alan” kavramsallaştırmasına ilişkin sorgulaması beraberinde başka sorgulamaların da kapısını açmıştır. Sosyal bilimlerde bilgi sosyolojisi açısından yöntem sorunu, yöntemin dayandığı dünya görüşü ve bilimselci araştırma mantığının irdelenmesini gerektirir. Bu bağlamda yapılacak çalışmada bilgi sosyolojinin felsefi dayanakları çerçevesinde yeni insan paradigması ve yeni sosyal bilim yaklaşımının olanağı ve "yeni"liği tartışmaya açılacaktır.

Anahtar Sözcükler: Bilgi sosyolojisi, geç kapitalizm, yeni insan paradigması, metodoloji

The Function and Responsibilities of Sociology of Knowledge Considering Current Issues

Due to fact that current social problems have been diversified comparing the historical ones, there is a theoretical resistance for those complicated issues to be easily generalized. The utmost factor is the presence of late-capitalist effect based on the new individualism that is heavily motivated by technological life-style fiction. Thus there is a common ignorance about responsibility, to be harmonized with the social common goods, order, rationality, political and ethical awareness that is resulted by the reduction of "preference" to be just an "user". The new picture of society is a sample for sociologists of knowledge to be used understanding what remains epistemologically beyond the social phenomenon. Particularly the works of Bourdieu opens room for further conceptual discussions in terms of social field of research. According to sociology of knowledge the methodology of social sciences is also a problem of world view and scientific research vision. In this content, this study aims to philosophically discuss the possibility and the refreshment of “new human” and “new social sciences” paradigm.

Keywords: Sociology of Knowledge, late capitalism, new human paradigm, methodology.

Akreditifli Ödeme. Ayçiçek Yağı İhracatı Vaka İncelemesi

Dr. Öğr. Üyesi İsmail Tamer Toklu²³

Akreditifli ödeme şekli dış ticarete alıcı ve satıcının risk içerdiğini düşündüğü alım satımlarında kullanılan etkin bir ödeme şeklidir. Milletlerarası Ticaret Odasının çerçevesini belirlediği UCP 600 nolu broşür, akreditifli ödeme şeklinde uygulayıcıların uyması gereken kuralları tanımlar. Akreditif, alıcı ve satıcının birbirlerini yeterince tanıdıklarında daha az kullandıkları bir ödeme şekli olmasına rağmen, ticari ilişkilerin özellikle henüz başlangıç ve gelişme aşamasında çok ihtiyaç duyulan bir ödeme şeklidir. Bu nedenle paydaşların işleyiş ile ilgili deneyimleri ilişkilerin daha hızlı gelişmesine katkı sunmaktadır. Türkiye bitkisel yağ ihracat ve ithalatında önemli bir ülkedir. Ayçiçek yağı, Türkiye'nin en çok ithalat ve ihracatını yaptığı bitkisel yağlar arasındadır. Bu çalışma akreditifli ödeme konusunu Ayçiçek yağı ihracatı kapsamında incelemektedir. Çalışmada ihracat iş akış şeması detaylandırılıp, Ayçiçek yağı ile ilgili gerçek bir akreditif kullanılarak ihracat pazarlama performansı değerlendirilmektedir. Çalışmanın özellikle uygulama bağlamında konu ile ilgilenen paydaşlar için önemli fayda sunacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: İhracat Pazarlaması, Akreditif, UCP 600, Ayçiçek yağı

JEL Kodlar: M31, M39, F23

Letter of Credit Payment. Sunflower Oil Export Case Study

The letter of credit payment is an effective form of payment used in foreign trade in which the buyer and seller think of specific risk. The UCP 600, which defines the framework of the International Chamber of Commerce, defines the rules that the practitioners must follow in the payment form of letter of credit. Although the letter of credit is a form of payment that the buyer and the seller use less often, they much require the form of payment, especially at the beginning and development stage of commercial relations. Therefore, the experience of the stakeholders in the process contributes to the faster development of relations. Turkey is an important country in the export and import of vegetable oils. Sunflower oil is among the most imported and exported vegetable oils in Turkey. This study examines the issue of letter of credit payment in the scope of sunflower oil export. In the study, the export work flow chart is detailed and the export marketing performance is evaluated by using a real letter of credit related to sunflower oil. It is considered that the study provides significant benefits for the stakeholders interested in the subject, especially in the context of implementation.

Keywords: Export Marketing, Letter of Credit, UCP 600, Sunflower Oil

JEL Codes: M31, M39, F23

²³ Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Fındıklı Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu, ittoklu@gmail.com

Konut Markalaşmasında Pazarlama Planlaması: Bir Örnek Olay Analizi

Dr. Öğr. Gör. Meltem ÖZTÜRK²⁴

Son yıllarda gayrimenkul ve konut markalaşmasında çeşitli gayrimenkul yatırımlarının yenilikçiliği ve yaratıcılığında bir artış yaşanmaktadır. Pazarda farklılaştırılan ürün ve hizmetlerle işbirliği yapan duygusal özelliklerin yanı sıra markalama güncel ve önemli bir konu haline gelmiştir. Bu çalışmanın amacı, bir örnek olay incelemesi yoluyla konut markalaşmasında etkin olmak isteyen gayrimenkul firmalarının etkili bir pazarlama planlamasını uygulamaları için öneri sunabilmektir.

Örnek olay yöntemi, bir veya daha fazla organizasyon, grup ya da topluluk hakkında, belirli bir süre boyunca, sistematik araştırmanın yürütülmesi ve analiz edilmesine dayanır (Altunışık vd., 2005). Bu çalışmada, dokümanlar, birebir toplantılara katılma, gözlem ve derinlemesine mülakatlar kullanılmış olup, “bir fenomenin kendi çerçevesi içinde tam anlamıyla sunulması” biçiminde tanımlanan “tanımlayıcı” örnek olay yöntemi üzerinden gidilmiştir. Örnek olay yönteminin güçlü yönü, özellikle işletmelerdeki sosyal ve planlama süreçlerinin anlaşılmasında diğer yöntemlere göre daha başarılı olmasıdır.

Bu amaçla büyüyen bir pazar olan Denizli ilinde 15 yıllık emlakta komisyonculuk tecrübesine sahip olan, planlamacı- mühendis- yönetim kadrosu- pazarlama ve satış kapsamında 50’den fazla çalışanı olan, tedarikçi ve taşeron firmalar ile ortaklıklara sahip olan ve bu tecrübelerini inşaat ve proje üreten büyük bir konut markası haline gelmek için kullanan (X) firması (firma adının birebir kullanılmasını talep etmiştir) ile 6 ayı aşkın bir süreç (2017-2018) içerisinde birebir ve yüz yüze incelemeler ve görüşmeler yapılmıştır. Süreçte pazarlama ve yönetim alanında tecrübeli 5 uzmandan destek alınmıştır. Tüm uzmanlar sürece aktif olarak dahil olmuştur. Elde edilen veriler nitel yöntemlerle analiz edilmiş olup, içerik analizine tabi tutularak önemli konular ve bunların öncelik sıraları ortaya çıkarılmıştır. Pazarlama stratejisi geliştirmek ve uygulamak için stratejik pazarlama planlaması süreçleri takip edilmiştir. “Bir ya da birçok örnek olaydaki özel durumlar hakkındaki genellemeler” olarak tanımlanan “mini genelleme” tekniğinden faydalanılmıştır.

Araştırmanın sonuçlarına göre, masabaşı araştırması kapsamında raporlar ve pazar analizleri yapılarak firmaya özgü iş etüdüleri ve ana amaçlar belirlenmiştir. Buna bağlı olarak pazarlama planlaması sürecine göre sonuçlar açıklanmıştır. **(1) Konut Pazar Analizi, (2) Hedef Kitle Analizi, (3) Pazarlama Stratejilerini Belirleme, (4) Marka Stratejilerini Belirleme, (5) Marka İletişimi için Yöntem, Araç ve İçeriklerin Belirlenmesi, (5) Bütçeleme ve Denetim.** Her bir kaleme göre amaçlar ve bütçe rakamları belirlenip aksiyon planına geçilmiştir. 1 yıllık süreç sonucunda marka bilinirliği artmış olup, ilk projelerin satışları tamamen tamamlanmış ve markalaşma süreci devam etmektedir.

²⁴ Pamukkale Üniversitesi, Honaz MYO, Reklamcılık ve Pazarlama Bölümü, mozturk@pau.edu.tr

*Bu çalışma, Pamukkale Üniversitesi BAP birimi tarafından 2018-KKP-176 numaralı proje ile desteklenmiştir.

Mahalle Büyüklüğünün Optimizasyonu ve Şehir Yönetimlerinin Sürdürülebilirliğine Etkisinin Değerlendirilmesi

Doç. Dr. İmam Bâkır Kanlı²⁵

Burak Kaplan²⁶

Kâinata yaratılmış her şeyin bir büyüklüğü vardır. Sistemik bir organizmaya sahip olan insanoğlunun da; doğumdan yaşlılığa kadar süren ve değişim gösteren bir büyüme süreci ve ona ait bir büyüklüğü vardır. Bu antropometrik ölçüler, sistemin bütünü içinde gereken faaliyetlerin etkin ve verimli yapılabilmesi adına dengeli ve ölçülü bir şekilde yaratılmıştır. Bu ölçülerde yaşanacak anomali sistemde denge kaybına ve sonunda da belki ölüme neden olabilecek sonuçlara varabilecektir. Analojik bir yaklaşımla bu ölçülerin, insanoğlunun kuracağı sosyal ve ekonomik mekândaki yönetsel yapıya da aktarılabileceği düşünülmektedir. Bu yönetsel yapının en küçük sistemik unsuru olan mahallelerin optimal büyüklüklerinin belirlenmesi, özellikle Türkiye gibi, mahalleyi geçmişte bir “sosyal hücre” olarak görmüş ve kurgulamış ülkeler açısından daha da önemlidir. Türkiye’de, 2017 yılı verisine göre nüfusu 12 kişi olan mahalle olduğu gibi, 2016 yılı verisine göre yaklaşık 90 bin kişi olan mahallesi de bulunmaktadır. Mahallelerin büyüklüklerinin tespitinde kullanılacak parametrelerin belirlenmesi ve uygulamanın buna göre gerçekleştirilmesi bu bağlamda stratejik öneme sahiptir. Bu çalışma, mahallelerin büyüklüklerinin belirlenmesinde kullanılacak temel parametrelerin neler olması gerektiği hususunda önermeler yapması ve kamu yönetimi alanına farklı bir vizyon getirmesi açısından önemlidir. Bu kapsamda mahalle ölçeğinde bir yönetim biriminin optimal büyüklüğünün ne olması gerektiği sorusunun cevabı bu araştırmanın ana konusunu oluşturmaktadır. Çalışmanın ana yöntemi literatür taramasıdır. Önerilen sistem SWOT Analizi tekniği ile değerlendirilerek elde edilen bulgular önerilerle sonuçlandırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Mahalle, Mahalle Büyüklüğü, Sürdürülebilir Mahalle, Yönetilebilirlik.

²⁵ Marmara Üniversitesi, SBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, bkanli@yahoo.com

²⁶ Marmara Üniversitesi, SBE, Kamu Politikası Bilim Dalı, kaplanburak94@gmail.com

The Optimisation Of A Neighbourhood's Size And The Evaluation Of The Effect On The Sustainability Of Urban Administrations

Everything created in the universe has a size. The human being, who has a systemic organism, has also a growth process lasting from birth to old age and its size. These anthropometric sizes have been created in a balanced and meticulous manner in order to ensure that the activities required within the system as a whole are effective and efficient. The anomaly to be experienced in these sizes may result in loss of balance of the system and eventually in death. With an analytical approach, it is thought that these sizes can also be transferred to the administrative structure in the social and economic space that will be formed by human beings. Determination of the optimal size of neighbourhoods which are the smallest systemic elements of this administrative structure, is even more vital for the countries such as Turkey, who considered and built neighbourhoods in the past as “social cells”. In Turkey, based on 2017 data there is a neighbourhood of which population was 12 people, on the other hand there is a neighbourhood of which population was 90 thousand people based on 2016 data. The determination of the parameters to be used in determining the sizes of the neighbourhoods and the implementation thereof accordingly have strategic priorities in this context. This study is important in terms of making suggestions about what should be the basic parameters that can be used in determining the sizes of the neighbourhoods and bringing a different vision to the field of public administration. In this context, the answer to the question of what should be the optimal size of a management unit at the neighbourhood level constitutes the main theme of this research. The main method of study is literature review. The proposed system was evaluated through SWOT Analysis technique and the findings were concluded with recommendations.

Keywords: Neighbourhood, Neighbourhood Size, Sustainable Neighbourhood, Manageability

Social Exclusion and “Marginalizing State” in Sudan

Doç. Dr. Gülten Dursun²⁷

Sajda Fadlalla²⁸

Social exclusion, in addition to it being seen as a reflection of unfair, unequal and discriminatory societies, is often taken as one of the main roots of poverty. Moreover, social exclusion also creates conditions that make countries vulnerable to conflict, particularly when political exclusion is accompanied with economic exclusion. In this paper we examine all aspects and dimensions of social exclusion in Sudan, especially after the separation of South Sudan from Sudan in 2011 and Sudan's loss of $\frac{3}{4}$ from oil production, with keeping in mind the experience of social conflict and civil war. Sudan is one of the countries with the highest ethnic-linguistic disintegration, and as is the case of various African countries, Sudan also suffers from the common consequence of armed conflicts which is the loss of households. War and conflict in Sudan led to deaths and destruction of livelihoods, some of the people were forced to migrate which caused significant damage in the social infrastructure at the same time. In addition to all this, the entire state resources were directed toward war, and this along with long drought and natural disasters, the people of Sudan were dragged into great poverty. “Marginalizing State” and its policies have been the main cause of economic, political and social inequalities, which has created a disruptive effect on society. This paper argues that the study of the revolution's infrastructure in Sudan must be taken into account the context of economic reality and social exclusion.

Key Words: Social Exclusion, “Marginalizing State” and Sudan.

²⁷ Kocaeli University, Economics, dgulten@kocaeli.edu.tr

²⁸ Kocaeli University, Institute of Social Sciences, Economic Development and International Economics, Graduate Student. sajda.khidir@gmail.com

Türkiye’de Kadının İlk Evlenme Yaşı ve Eğitim Faktörü Arasındaki İlişkisellik

Dr. Öğr. Üyesi Işıl Gökçürk²⁹

Aile ve evlilik konuları gerek akademik olarak ve gerekse resmi/özel kurumsal düzlemlerde en çok tartışılan ve araştırılan konulardan biridir. Aile/evlilik araştırmalarının akademik tartışma düzeyleri toplumbilimlerinde oldukça farklı açılardan ve boyutlarda gerçekleştirilmektedir. Kurumsal boyutuyla da özellikle veri sağlama açısından dikkate değer araştırmalar yapılmaktadır. TÜİK (Türkiye İstatistik Kurumu) toplumsal yapıya ilişkin temel konular üzerinde araştırmalar yapmakta ve veri sağlamaktadır. TÜİK’in verilerinden ve araştırmalarından elde edilecek bilgilerle ilk evlenme yaşı ve eğitim arasında doğrusal bir ilişki bulunduğunu ifade etmek mümkündür. İlk evlilik yaşının eğitim süresi ile doğrudan bir ilişkisi bulunmaktadır. TÜİK tarafından 2016 yılında yapılan aile araştırması verilerine göre Türkiye’de ilk evlilikler %37,5’i 20-24 yaş aralığında yapılmıştır. Bu yaş aralığından sonra ilk evlilikler en fazla %21,2 ile 25-29 yaş aralığında ve %17,9 ile 18 yaşından önce gerçekleşmiştir. 2001-2017 yılları arasında ilk evlenme yaşı kadınlarda 22,2 erkeklerde 25,5’ten kadınlarda 24,6 erkeklerde 27,7’ye yükselmiştir. Bu değişimin farklı pek çok boyutu bulunmakla birlikte özellikle eğitim süresinin uzaması değişimde temel belirleyici faktördür. Eğitim süresi uzadıkça ilk evlenme yaşının arttığını ifade etmek mümkündür. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı’nın yürüttüğü Türkiye Aile Yapısı Araştırması (TAYA) verilerine göre, 2006 yılında eğitim almamış bireylerin %92’sinin ilk evlenme yaşı 24’ün altında iken yükseköğretim mezunlarının %15’inin ilk evlenme yaşı 30’un üzerindedir. 2011 yılında da, benzer olarak, yükseköğretim mezunlarının %61’inin ilk evlenme yaşı 25’in üzerinde iken bir okul bitirmeyenlerin %89’unun ilk evlenme yaşı 24’ün altındadır. Bu oranlar lisansüstü eğitimlilerde daha da artmaktadır ve %71’inin ilk evlenme yaşı 25’in üzerindedir. Bu verilerden hareketle ilk evlilik yaşı ve eğitim arasında doğrusal bir orantı olduğunu tespit etmek mümkündür. Eğitim düzeyi yükseldikçe ilk evlenme yaşı artmaktadır. Bu doğrusal orantının farklı parametrelerle de yakından ilişkisi bulunmaktadır. Cinsiyet, okullaşma oranı, bölgesel farklılıklar gibi değişkenler bu değişimde etkilidir. İlk evlenme yaşının sosyo-demografik değişkenler üzerinden incelenmesi pek çok değişkenin analizini de beraberinde getirmektedir. Bu açıdan ilk evlenme yaşının eğitim süresi ile ilişkiselliği üzerinden yürütülecek bir açıklama toplumsal yapıda ve özelde aile yapısında meydana gelen değişimlerin analizine katkıda bulunacaktır.

²⁹ Dumlupınar Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü, isilay.gokturk@dpu.edu.tr

Kiptaş'ın Kendi Projelerinde Yapı Denetim Yetkisi Kullanıp-Kullanmayacağı Sorunu

Doç. Dr. Bayram KESKİN³⁰

İstanbul Konut İmar Plan Turizm Ulaşım Sanayii ve Ticaret Anonim Şirketi (KİPTAŞ) İstanbul Büyükşehir Belediyesi iştirakidir ve İstanbul'da konut projeleri üretmektedir.

Bu çalışmada KİPTAŞ'ın yapı ruhsatı olarak inşaatları devam eden projelerinde yapı denetim faaliyetinin bizatihi KİPTAŞ tarafından ifa edilip edilemeyeceği hususu 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 26 ncı maddesi ile 4708 sayılı Yapı Denetimi Kanunu hükümleri çerçevesinde incelenmiştir.

³⁰ Kocaeli Üniversitesi, bayram.keskin@kocaeli.edu.tr

ÖZET: 7101 Sayılı Kanunla Elektronik Tebligat Konusunda Yapılan Değişikliklerin Değerlendirilmesi

Doç. Dr. Kudret ASLAN³¹

7101 Sayılı Kanunla Tebligat Kanunu'nun elektronik tebligata ilişkin 7/a maddesinde önemli değişiklikler yapılmış ve Tebligat Kanununa ek madde ve geçici madde eklenmiştir. Yapılan değişiklik uyarınca, bazı gerçek ve tüzel kişilere tebligatın elektronik yolla yapılması zorunluluğu getirilmiştir. Buna göre özellikle 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli cetvellerde yer alan bazı kamu idareleri ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlara, 5018 sayılı Kanunda tanımlanan mahallî idarelere, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşlarına, kanunla kurulanlar da dâhil olmak üzere tüm özel hukuk tüzel kişilerine, noterlere, baro levhasına yazılı avukatlara, sicile kayıtlı arabulucular ve bilirkişilere, adli ve idari yargı mercilerine, icra müdürlüklerine veya hakemler nezdinde vekil sıfatıyla temsile yetkili olan kişilerin bağlı bulunduğu birimlere elektronik yolla tebligat yapılması zorunludur. Kanunda sayılan kurum ve kişilerin kapsamı dışında kalan gerçek ve tüzel kişilere, elektronik yolla tebligat yapılması zorunlu olmayıp, ancak talepleri hâlinde elektronik tebligat adresi verilir ve bu durumda söz konusu kişilere de tebligatın elektronik yolla yapılması zorunludur. Bu kişilere diğer yöntemlerle tebligat yapılması halinde, yapılan tebligatın “usulsüz tebligat” olarak nitelendirilmesi gerekir. Zira ancak elektronik yolla tebligatın zorunlu bir sebeple yapılamaması hâlinde, Tebligat Kanununda belirtilen diğer usullerle tebligat yapılır. Elektronik yolla tebligat, muhatabın elektronik adresine ulaştığı tarihi izleyen beşinci günün sonunda yapılmış sayılır. Bu sürenin (örneğin yedi gün olarak) daha uzun tutulmasının, tebligatın sonuçları dikkate alındığında, isabetli olacağı değerlendirilmektedir. Tebligat Kanunu uyarınca yapılan elektronik tebligat işlemleri, Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi tarafından kurulan ve işletilen “Ulusal Elektronik Tebligat Sistemi” üzerinden yürütülür. Tebligat Kanunu dışında mevzuatta tebligatın elektronik tebligat yoluyla yapılabileceğine ilişkin farklı düzenlemeler bulunması, bazı karışıklıklara sebebiyet verebileceğinden, elektronik yolla yapılacak bütün tebligatların, yeknesak bir şekilde sadece Ulusal Elektronik Tebligat Sistemi üzerinden yapılması daha isabetli olacaktır. 7101 Sayılı Kanunla yapılan değişiklikler, tebligat konusunda uygulamada yaşanan sorunları büyük ölçüde çözebilecek nitelikte olup, özünde isabetli değişikliklerdir. Elektronik tebligat sayesinde, tebellüğden imtina durumu olmayacağı, adres tespiti sorunu yaşanmayacağı, muhatap yerine başka birine tebligat yapılmayacağı için, usulsüz tebligat sorunları da en aza indirilmiş olacaktır. Özellikle yargı organları bakımından elektronik tebligat zorunluluğu öngörülmüş olması, davaların tebligat sorunları nedeniyle uzamasını önleyecek, adaletin daha hızlı olarak dağıtımına hizmet edecek, böylece Anayasa m. 141/4 hükmünde ifadesini bulan “usul ekonomisi ilkesinin” gerçekleştirilmesine de katkıda bulunulacaktır. Ayrıca elektronik tebligatın, savunma, adil yargılanma ve hukuki dinlenilme hakkının gerçekleşmesini sağlaması bakımından da olumlu yönde önemli yararları olacaktır.

³¹ TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, aslankudret@gmail.com

Bir Sanatkar İki Minber – Bursa ve Manisa Ulu Cami Minberleri Geometrik Desen Analizi ve Mukayesesi

Hasan Emre Ulutop³²

İlk örneklerinin 12. Yüzyıla dayandığı künde-kari tekniğiyle yapılan minberlerde en çok dikkat çeken unsur minber aynalığına yerleştirilmiş geometrik desenler olagelmıştır. Bulunduğu dönemin matematik ve geometri bilgisini yansıması itibariyle paha biçilmez bir değeri bulunan bu geometrik kompozisyonlar hakkında maalesef yeteri araştırma bulunmamakta, tezyinat unsurları hakkında yapılan çalışmalarda ise (birkaç öncü çalışma hariç) geometrik desenlerin çizim tekniklerinden ve kompozisyon analizlerinden bahsedilmemektedir. Hakiki künde-kari tekniği ile imal edilmiş olan ahşap minberlerin en seçkin örneklerinden birisi şüphesiz Bursa Ulu Cami Minberi' dir. Minber üzerindeki kitabesinden okunduğu kadarıyla ustası Antepli Hacı Muhammed b. Abdülazîz İbnü'd- Dakkî' dir. Bir yüzünde Güneş sisteminin diğer yüzünde ise Galaksi sisteminin tasvir edildiği söylenen minberin yapılış tarihi H. 802'dir. Aynı ustanın imzasını taşıyan bir diğer minber ise Bursa Ulu Cami' dekinden yaklaşık çeyrek asır önce H. 780' de Manisa Ulu Cami'dedir. Biz bu çalışmamızda her iki minberde bulunan geometrik kompozisyonları nokta ve poligon çözümleme yöntemleriyle analiz ederek beş, altı, dokuz, on, on bir ve on iki kollu yıldızlarla oluşturulan bu desenlerin o dönemin matematik ve geometri bilgisi ile nasıl oluşturulduğunu tahlil edeceğiz. Saruhanoğulların' dan Osmanlı' ya arada geçen çeyrek asırda matematik ve geometri bilgisinin gezici sanatkâr ustalar eliyle aktarımına bu iki minber perspektifinden bakarak bir değerlendirmede bulunacak, Osmanlı'nın kendinden önceki birikimi nasıl tevarüs ettiğine şahit olacağız.

Anahtar kelimeler: Künde-kari, Minber, Geometri

³² İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel İslam Bilimleri Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi, eulutop@gmail.com.

Vergi Borç ve Cezalarının Affedilmesinin Makro-ekonomik Etkileri

Doç. Dr. Hasan Bülent KANTARCI³³

Muhammed Sami AKKUŞ³⁴

Kamu harcama ve yatırımlarının temelini oluşturan vergiler, sosyolojik ve ekonomik etkileri haiz niteliktedir. Yapısal olarak güçlü mali teşkilat sistemine sahip olunmasının yanı sıra vergi ile ilgili düzenlemelerin kolay anlaşılır ve uygulanabilir olmalıdır. Vergi oranlarının toplumun genel mevcut ekonomik durumu dikkate alınarak uygun oranlara güncellenebilmesi, ayrıntılı düzenlemeler yerine temel esaslara yer verilmesi gibi faktörler vergilerin tahsilinde büyük önem arz etmektedir.

Devletin sağlık, eğitim ve güvenlik gibi kamu hizmetlerini yerine getirmek amacıyla yaptığı harcamaların finansmanını karşılamak ve hatta mevcudiyetini devam ettirmek vergiler sayesinde mümkündür. Vergi ilişkisinin bir tarafında alacaklı vasfında yer alan devlet, diğer tarafında borçlu konumuyla mükellefler yer almaktadır. Mükelleflerin vergi ile ilgili ödevlerini zamanında yerine getirmemeleri sonucunda vergi cezaları ile hapis ve hürriyeti bağlayıcı cezalar uygulanmaktadır.

Vergi borçları ödeme yapılması haricinde, zaman aşımına uğrama, pişmanlık ve ıslah, vergi hatalarının düzeltilmesi, vergi terkini ve indirim ile kalkmakla, vergi cezaları ise yukarıdaki sayılanlarla birlikte ölüm ve vergi borcu afları ile ortadan kalkmaktadır. Mükelleflerin ödeme güçlüğü içerisinde bulunması vergilerin tahsil edilme sürecinde öne çıkan en önemli sorunlarından bir tanesidir. Tahakkuk eden verginin tahsil edilememesi, vergi gelirlerinin düşmesine sebep olmakta, planlanan kamu harcama ve yatırımlarının ertelenmesine ve hatta iptaline bile neden olabilmektedir. Bu çalışmamızda, devlet için önemli bir gelir kaynağı olan vergilerin tahsil edilmesinde yaşanan güçlüklerle değinilmektedir. 2000 yılı sonrasında çıkarılan vergi borçları ve cezalarının yeniden yapılandırılması ile matrah arttırmalarının vergi tahsiline etkileri ve yasal düzenlemelerin makro-ekonomik etkileri üzerinde durulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Vergi Borcu, Vergi Cezası, Vergi Afları, Tahakkuk ve Tahsilat.

³³ Kocaeli Üniversitesi, İİBF, İktisat Bölümü Öğretim Üyesi.

³⁴ Hazine ve Maliye Bakanlığı, Gelir Uzmanı.

Women's Role in the Development of Social Policies in Turkey: The Case of Turkish Philanthropic Association

Dr. Öğr. Üyesi İkbal Elif MAHİR METİNSOY³⁵

The founding purpose of the Turkish Philanthropic Association (*Türkiye Yardım Sevenler Derneği*), which was first founded with the name Children's Protection Assistance to Women Society (*Himaye-i Etfal Kadın Yardım Cemiyeti*) on 19 February 1928, was to help poor women and therefore contribute to the stronger development of future generations by assisting mothers. However, the goals and achievements of this long-established association went far beyond this purpose in the following years. Initially it was an institution founded by elite and educated Republican women who wanted to help poor mothers and families of deceased soldiers of World War I and the War of Independence. Yet it was also the first civil society organization of Turkey which introduced many social policies before the Turkish state founded formal government structures for realizing similar assistance. Therefore, the history of Turkish Philanthropic Association is parallel with both Turkish Republican history and the transformation of Turkish women's lives for the last century. However, many of its practices and activities borrow from the long welfare culture that Ottoman women created at the same geography. In this paper, by examining this role of Ottoman and Turkish women in philanthropy and the activities of the Turkish Philanthropic Association later on questions the role of women in the development of social policies in Turkey and its political implications for the history of Turkish women's movement.

Keywords: Social Policy, Turkish Women's Associations, Non-governmental Organizations in Turkey

³⁵ İstanbul Kültür Üniversitesi, İİBF, İngilizce Uluslararası İlişkiler Bölümü, elif_mahir@yahoo.com

6735 Sayılı Uluslararası İşgücü Kanunu ile Getirilen Bir Yenilik: Turkuaz Kart

Ar. Gör. Burcu İRGE ERDOĞAN³⁶

Çalışmanın konusu: 6735 Sayılı Uluslararası İş Gücü Kanunu ile Getirilen bir Yenilik olan Turkuaz Kartın incelenmesi.

Çalışmanın amacı: Uluslararası İşgücü Kanunu ile Turkuaz Kart Yönetmeliğinde yer alan hükümlerin irdelenmesi ve bu kartın olumlu ve olumsuz yönleri ile güncel verileri değerlendirmektir.

Çalışmanın yöntemi: Uluslararası iş gücü kanununun tanıtılması, turkuz kartın tanımlanması ile Turkuaz Kart Yönetmeliğinin açıklanması.

AÇIKLAMA

6735 sayılı Uluslararası İş Gücü Kanunu kurumsal altyapının güçlendirilmesini, kayıt dışı istihdam ile mücadelenin iyileştirilmesini, yerli-yabancı işgücü dengesini kurarak nitelikli yabancı işgücünden de yararlanılması amaçlanarak kabul edilmiştir. Kanun, uluslararası işgücü potansiyeli hareketliliği de izlenerek Avrupa Birliği üyelik sürecinde uygulanmakla yükümlü olunan müktesebata uygun olarak hazırlanmış olup yabancı istihdamına ilişkin işlemlerin etkin yönetilmesini sağlamaktadır. Bu kanunun getirdiği önemli yeniliklerden biri nitelikli yabancılar için getirilmiş olan Turkuaz Kart uygulamasıdır. Bu kuruma ilişkin detaylı düzenleme 14 Mart 2017’de kabul edilmiş olan Turkuaz Kart Yönetmeliğinde yer almaktadır.

Turkuaz Kart: Yabancıya, Türkiye’de süresiz çalışma hakkı, mevzuat hükümlerine göre eş ve bakmakla yükümlü olduğu çocuklarına ise ikamet hakkı veren belgedir.

Uluslararası işgücü politikası doğrultusunda; eğitim düzeyi, mesleki deneyimi, bilim ve teknolojiye katkısı, Türkiye’deki faaliyetinin veya yatırımının ülke ekonomisine ve istihdama etkisi ile Uluslararası İşgücü Politikası Danışma Kurulu önerileri ve Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslara göre başvurusu uygun görülen yabancılara Turkuaz Kart verilir. Turkuaz Kart, ilk üç yılı geçiş süresi olmak kaydıyla verilir. Bakanlık, geçiş süresi içinde işveren veya yabancından yürütülen faaliyetlere ilişkin bilgi ve belge talep edebilir. Geçiş süresi içinde iptal edilmeyen

³⁶ Kocaeli Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Milletlerarası Özel Hukuk Anabilim Dalı, burcuirge@gmail.com, 0537 460 85 36

Turkuaz Kartta yer alan geçiş süresi kaydı, yabancınn başvurusu hâlinde kaldırılır ve süresiz Turkuaz Kart verilir.

Turkuaz Kart sahibi yabancınn, mevzuat hükümlerine göre eş ve bakmakla yükümlü olduğu çocuklarına Turkuaz Kart sahibi yakını olduğunu gösteren ve ikamet izni yerine geçen belge verilir. Turkuaz Kart sahibi süresiz çalışma izninin sağladığı haklardan yararlanır.

Turkuaz Kart uygulamasında; akademik alanda uluslararası kabul görmüş çalışmaları bulunanlar ile bilim, sanayi ve teknolojiye ülkemiz bakımından stratejik kabul edilen bir alanda öne çıkmış olanlar ya da ihracat, istihdam veya yatırım kapasitesi olarak ulusal ekonomiye önemli katkı sağlayan ya da sağlaması öngörülenler nitelikli yabancı olarak değerlendirilir. Geçici koruma sağlanan yabancılara-Suriyeli kişilere- Turkuaz Kart verilmez.

Turkuaz kart sahipleri Trükiye’de buldukları süre içinde nitelikli yabancı olmaları yanında 5901 sayılı Türk Vatandaşlık Kanunu’nu madde 12’de 28.07.2016’da yapılan değerlikle istisnai yoldan Türk vatandaşı olmanın yolu açılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yabancı, alışma İzni, Turkuaz Kart, Uluslararası İş Gücü, Turkuaz Kart Yönetmeliği

Orta Gelir Tuzağından Şeffaf Kaçış: Polonya Örneği

Cihan Necmi GÜNAL

Halil PEÇE

Hande YÜKSEL ALTINTAŞ

Orta gelir tuzağı, belirli bir seviyede ekonomik refaha ulaşan toplumların bu seviyeleri aşamamaları ve yüksek gelirli ülke statüsüne kavuşamamaları durumunu açıklamak için kullanılan bir kavramdır. Bazı ülkeler 3bin ila 10bin dolar kişi başına düşen milli gelir seviyelerinde sıkışıp kalırken, bazıları ise trajik bir biçimde bu seviyeleri de koruyamayarak daha da fakirleşmektedirler. Yüksek gelir seviyesine sahip olan ülkelerin özellikleri incelendiğinde inovasyon, beşerî sermayeye yatırım ve şeffaflık gibi politikaların öne çıktığı görülmektedir. Kamu yönetiminde şeffaflık politikaları halkın yönetim sürecine katılması, açık, hesap verebilir bir yönetim anlayışını içermektedir. Şeffaf olan devlet yönetimlerinde kayırmacılık (cronyism) ile mücadele, etkin bir biçimde yürütülebilmektedir. Ekonomik verilerin açık hale getirilmesi ile başlayan iktisadi şeffaflaşma toplumların idari anlamda genel bir şeffaflaşma politikası benimsediği anlamına her durumda gelmemektedir. Ekonomik olarak şeffaf olup idari anlamda otoriter ve totaliter olarak nitelendirilebilecek ülkeler karşımıza çıkabilmektedir. Fakat şeffaflaşma politikalarını kamu yönetimi bağlamında genel olarak ele alan Polonya gibi ülkelerde iktisadi şeffaflığın ve aynı zamanda diğer alanlarda açıklık politikalarının daha etkin uygulandığı gözlemlenmektedir. Bu çalışmada Polonya’da kamu yönetimi şeffaflaşma politikalarının nasıl yürütüldüğü ve buna paralel olarak iktisadi şeffaflığın sağlanmasında bu politikaların ne kadar etkili olduğu tartışılacaktır. Bu bağlamda Polonya’nın orta gelir tuzağından kurtulmasında iktisadi alanda uygulanan şeffaflaşma politikalarının etkisi belirlenmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Şeffaflık, Orta Gelir Tuzağı, Kayırmacılık

Transparent Escape From Middle Income Trap: The Case Of Poland

The middle-income trap is a concept used to explain the situation where societies that reach a certain level of economic prosperity cannot exceed these levels and achieve the status of high-income country. While some countries are trapped in between \$ 3 thousand and 10 thousand per capita income level, others are tragically unable to maintain these levels and faced impoverishment. When the characteristics of the countries with high income levels are examined policies such as innovation, investment in human capital and transparency come to the fore. Transparency policies in public administration involve the governance and an open, accountable management approach. Struggling with cronyism can be carried out effectively in governments which adopt transparent management. Economic transparency, which begins with the openness of economic data, does not necessarily mean that societies adopt a general policy of transparency in the administrative sense. It could be possible that a country which has authoritarian or totalitarian administration may have transparent economic policies. However, it is observed that economic transparency and openness policies in other areas are applied more effectively in countries such as Poland, which generally treats transparency policies in the context of public administration. In this study, it will be discussed how transparency policies of public administration in Poland are carried out and how effective these policies are in ensuring economic transparency. In this context, it is tried to determine the effect of the transparency policies implemented in the economic field for achieving high level income in Poland.

Key Words: Transparency, Middle Income Trap, Cronyism.

Evanjelistler'in Tarihsel Hedeflerinin Osmanlı Coğrafyasına Etkileri

Dr. Öğr. Üyesi İlyas AKYÜZOĞLU³⁷

Evanjelizm, Hristiyanlık inancını kutsal kitap (İncil) odaklı olarak yapılan vaazlarla anlatma düşüncesine verilen isimdir. Bu vaazların amacı insanların Hristiyanlık dinine girmelerini sağlamaktır. Matta, Markos, Luka ve Yuhanna tarafından yazılmış dört kanonik İncil'in her birine "Evanjel" denir. Evanjelist sözcüğü en basit anlamıyla "Hristiyanlık bildirisini vaaz eden, yayan kişi" anlamına gelir. Evanjelistler, ABD'yi kuran ve tutuculuğuyla bilinen Protestan mezhebi Puritenler'in devamıdır.

Evanjelistler Hristiyanlık dini içerisindeki diğer mezheplerden Yahudilere ve Siyonizm'e olan bağlılıkları ile ayrılmaktadırlar. Onların inancına göre Yahudiler, vaat edilmiş topraklara dönüp Büyük İsrail'i kuracaklar, bu sayede İsa Mesih de yeryüzüne dönecektir.

Çalışmamızda tamamına yakını Evanjelist mezhebine bağlı olan Amerikalı Protestan misyonerlerin, Osmanlı coğrafyasında etkileri günümüzde de devam eden faaliyetlerini ortaya koymaya çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: Evanjelizm, Protestanlık, Osmanlı, Ortadoğu Tarihi.

³⁷ Yalova Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, ilyas.akyuzoglu@yalova.edu.tr

Bilgi Toplumu'na Geçiş Sürecinde Kütüphaneleri Yeniden Düşünmek ve Tasarlamak

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet ALTAY³⁸

Bilgi Toplumu'na geçiş süreciyle birlikte dünyamız sosyal, kültürel, siyasi ve ekonomik alanlarda çok hızlı ve büyük bir değişimin içerisine girmiştir. Bu değişim ve dönüşüm süreci bütün toplumsal yapı ve kurumları etkilemektedir. Bu süreçten etkilenen kurumlardan biri de bilginin toplandığı, saklandığı, hizmete sunulduğu, odağında bilginin bulunduğu ve nihai amacı kullanıcılarının bilgi gereksinimini karşılamak olan kütüphanelerdir. Kütüphaneler eğitim, kültür ve araştırma işlevleri olan toplumsal kuruluşlardır. Toplumsal kuruluşlar hem içinde bulunduğu toplumda yaşanan değişimden etkilenen hem de bu değişimi etkileyen kurumlardır. Kütüphaneler de Bilgi Toplumu'nda yaşanan değişim ve dönüşüm sürecinden hem etkilenmişler hem de bu değişim ve dönüşüm sürecini etkilemişlerdir. Bilgi Toplumu'na geçiş süreciyle birlikte kütüphanelerin temel hizmetleri olan kullanıcı hizmetleri, teknik hizmetler ve yönetsel hizmetlerde köklü değişimler yaşanmıştır. Bu süreçte kütüphanelerin temel unsurları olan kullanıcı, derme, bina, personel ve bütçe de yeni bir bakış açısıyla, Bilgi Toplumu'nun ve bilgi teknolojilerinin getirdiği yenilikler doğrutusunda yeniden tanımlanmak, yapılandırmak zorunda kalmışlardır.

Bu çalışmada Bilgi Toplumu olgusunun genel bir değerlendirmesi yapılarak, Bilgi Toplumu'na geçiş sürecinde kütüphanelerin temel hizmetlerinde ve unsurlarında yaşanan değişim ve dönüşümler ele alınmıştır. Çalışmanın sonuç bölümünde ise kütüphaneler de Bilgi Toplumu'na geçiş süreciyle birlikte yapılması gereken uygulama ve çalışmalar konusunda öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Bilgi Toplumu, Kütüphane, Kütüphane Hizmetleri, Kütüphane Unsurları, Bilgi Teknolojileri

³⁸ Bartın Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü, ahmetaltay57@hotmail.com

Savunma Harcamalarının Bütçe Açıkları Üzerine Etkileri

Dr. Öğretim Üyesi Şaban Ertekin³⁹

Kamu harcamaları içerisinde önemli bir paya sahip olan savunma harcamaları genel olarak artma eğilimi içerisindedir. Savunma harcamalarındaki bu artış askeri ve siyasal alanda olduğu gibi, istihdam ve ekonomik büyüme gibi makro-ekonomik değişkenler üzerinde önemli etkilere sahiptir. Çünkü bir ülkede ekonomik faaliyetlerin sürdürülebilirliği önemli ölçüde güvenlik zafiyetinin olmamasına bağlıdır. Ancak artan savunma harcamalarının en önemli finansman kaynağı vergiler olup, bütçe üzerinde de çok önemli bir paya sahiptir. Özellikle savaş sonrası dönemlerde ve savaş ihtimaline karşı yapılan savunma harcamaları kamu bütçeleri üzerinde önemli bir yük getirmektedir. Bu çalışmada savunma harcamaları ve savunma harcamalarının kamu harcamaları içerisindeki yerine ilişkin teorik bilgilerden sonra, Türkiye’de ve Gelişmekte olan ülkelerdeki savunma harcamalarına ait istatistiksel veriler analiz edilmiştir. Ayrıca savunma harcamalarının yıllara göre gelişmekte olan ülkelerin bütçeleri üzerindeki mali etkileri incelenmiştir. Yapılan araştırmada savunma harcamalarının kamu harcamalarının artışında önemli bir etkiye sahip olduğu ve bütçe açıkları üzerinde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Savunma Harcamaları, Bütçe Açıkları, Ekonomik Büyüme*

Jel Kodları: *H55, H68, 047.*

The Effects Of Defense Expenditures On The Budget Deficit

Abstract

Defense expenditures, which have a significant share in public expenditures, tend to increase in general. This increase in defense spending has significant effects on macroeconomic variables such as employment and economic growth, as in military and political fields. Because the sustainability of economic activities in a country depends on a significant lack of security. However, the most important source of financing for increasing defense expenditures is taxes and has a significant share in budget. Especially in the post-war period and the defense costs against the possibility of war puts a significant burden on public budgets. After the theoretical knowledge rather than in public expenditures on defense spending and defense spending in this study, statistical data related to the defense spending in developing countries and Turkey have been analyzed. Moreover, the financial effects of defense spending on the budgets of developing countries over the years have been examined. It is concluded that defense expenditures have a significant effect on the increase of public expenditures and have an effect on budget deficits.

Keywords: *Defence Expenditures, Budget Deficit, Economic Growth.*

Jel Codes: *H55, H68, 047.*

³⁹ Aydın Adnan Menderes Üni. Aydın İktisat Fak. saban.ertekin@adu.edu.tr

Dört ve Beş Yıldızlı Otel İşletmeleri Çalışanlarının İşe Adanmışlık Düzeylerinin Demografik Değişkenlere Göre İncelenmesi

Didem ÖZTÜRK ÇİFTÇİ⁴⁰

Hülya ERKANLI⁴¹

İnsan kaynağı işletmelerin sahip olduğu, en değerli kaynaklardan biri olarak değerlendirilmektedir. Bu bağlamda, iş gücünün işe adanmış çalışanlardan oluşması, rekabetle başa çıkabilmek ve örgütsel çıktılara katkının üst düzeye çıkartılabilmesi açısından son derece önemlidir. Ayrıca, çalışanların işe adanmışlık düzeylerinin demografik değişkenlere göre farklılaşp farklılaşmadığının belirlenmesinin de belirtilen olumlu örgütsel etkiler bakımından önem arz ettiği ifade edilebilir. Bu bağlamda araştırma, Orta ve Doğu Karadeniz Bölgesinde faaliyet gösteren 4 ve 5 yıldızlı otellerde çalışmakta olan 462 katılımcı ile gerçekleştirilmiştir. Çalışanların demografik değişkenlere göre işe adanmışlık düzeylerinde anlamlı bir farklılık olup olmadığını test etmek için Bağımsız örneklem t testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda, çalışanların işe adanmışlıklarının eğitim düzeyleri ve yaş gruplarına göre anlamlı şekilde farklılaştığı, diğer değişkenler açısından ise anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler; İşe Adanmışlık, Demografik Değişkenler, Otel Çalışanları.

Examination of Work Engagement Levels of Four and Five Star Hotels Employees According to Demographic Variables

ABSTRACT

Human resources are considered as one of the most valuable resources for an organization. In this context, workforce comprised of dedicated workers is very important in terms of being able to cope with the competition and to carry the contribution of organizational output to a higher level. In terms of these positive organizational effects it is important to determine whether the level of work engagement of the employees differ according to demographic variables. In this context, the study was conducted with the participation of 462 employees working in 4 and 5 star hotels in the Central and Eastern Black Sea Region. Independent sample t-test and one-way analysis of variance (ANOVA) were used to test whether there was a significant difference in the work engagement levels of employees according to the demographic variables. Results indicated that the engagement level of the employees were significantly different according to the educational levels and age groups, and there was no significant difference in terms of the other demographic variables.

Key Words; Work Engagement, Demographic Variables, Hotel Employees.

⁴⁰ Ordu Üniversitesi, Fatsa Meslek Yüksek Okulu, Muhasebe ve Vergi Uygulamaları, Türkiye, didemciftci@gmail.com

⁴¹ Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme, Türkiye, erkanli_h@ibu.edu.tr

Brexit, AB'nin Geleceğini Nasıl Etkiler?

Prof. Dr. İrfan Kaya Ülger⁴²

Bu çalışma, İngiltere'nin AB'den ayrılmasının (Brexit) Avrupa bütünleşmesini ne şekilde etkileyeceğini inceleme amacı taşımaktadır. Çalışmanın ilk bölümünde, İngiltere'nin AB'ye nasıl üye olarak katıldığı ve Avrupa bütünleşmesinin çeşitli aşamalarında ne şekilde tavır aldığı incelenecektir. İkinci bölümde, Brexit müzakerelerinin fiili durumu, sert ayrılma veya yumuşak ayrılma seçenekleri üzerinde durulacaktır. Üçüncü bölümde ise İngiltere'nin ayrılmasının AB bütünleşmesini Eurozone, Ortak Dış Güvenlik ve Savunma Politikası, Özgürlük ve Adalet ve ortak pazarın alanlarında ne şekilde etkileyeceği analiz edilecektir. Bu çalışmanın bulgusu şu şekildedir: 2005'den beri duraklama dönemi yaşayan AB için Brexit sonrasında üç senaryo söz konusudur. Bunlardan ilki, AB'nin daha da güçlenmesi, ikincisi AB'den yeni ayrılmaların kapısının aralanması, üçüncüsü de AB'nin Değişken Geometrilik Avrupa modeline yönelmesidir.

Anahtar Kelimeler: Brexit, AB'de Gelecek Senaryoları, AB ve İngiltere, Değişken Geometrilik Avrupa, İngiltere

How Brexit Affects the Future of the EU

The aim of this study is to examine the impact of the UK's departure from the EU (Brexit) on European integration. In the first part of the study, how the UK joins the EU and how it takes part at various stages of European integration will be examined. The second chapter will focus on the actual situation of Brexit negotiations, hard separation or soft separation options. In the third chapter, how the separation of Britain will affect EU integration in the areas of Eurozone, Common Foreign Security and Defense Policy, Freedom and Justice and common market will be analyzed. The findings of this study are as follows: There are three scenarios after the Brexit for the EU, which has been in a period of stagnation since 2005. The first is the EU's further strengthening, the second one is the opening of the door to the new separations from the EU, and the third is that the EU is moving towards the European model of Variable Geometry.

Keywords: Brexit, Future Scenarios of the EU, EU and UK, European Model with Variable Geometry, United Kingdom.

⁴² Kocaeli Üniversitesi, İİBF, Uluslararası İlişkiler bölümü ikulger@gmail.com

Kanser Hastalarında Hastalık Algısı

Dr. İbrahim ÇETİN⁴³

Dr. Sena Dilek AKSOY⁴⁴

Dr. Kader MERT⁴⁵

Tarih öncesi çağlardan bu yana korkunç bir hastalık olarak bilinen kanser günümüzde başlıca ölüm nedenleri arasında ikinci sırada yer almaktadır. Türkiye’de her 5 ölümden birinin nedeni kanserdir. Erken tanı ile kanserin başarılı bir şekilde tedavi edilmesi mümkün olsa da genel olarak toplum tarafından “kansere” kelimesi ölüm ile eşdeğer tutulmaktadır. Hastaların kanseri nasıl algıladığı ve anlamlandırıldığı son yıllarda ilgi konusu olmuş ve kanser algısını ele alan çalışmalar artmaya başlamıştır. Bu gelişmenin başlıca nedeni, olumsuz hastalık algısının, hastalığın seyrini ve tedaviye yanıtı olumsuz etkilemesidir. Diğer yandan olumsuz hastalık algısı hastanın yaşadığı psikolojik ve sosyal sıkıntıları arttırmakta, acı ve ıstırabını derinleştirmektedir. Bütüncül tedavi ve bakımın bir gereği olarak hastanın hastalığını nasıl anlamlandırıldığı ve bu anlamın duygu ve davranışlarını nasıl etkilediği anlaşılmaya çalışılmaktadır.

Kanser, insan için bedeninde yarattığı fizyopatolojik sorunların ötesinde bir anlama sahiptir. Alınan hastalık tanısı, çeşitli ruhsal ve sosyal sorunlara yol açmakta, tedaviyi güçleştirip hastanın hayatında önemli değişimler yaratmakta ve yaşam kalitesini düşürmektedir. Kanser ile ilgili olumsuz hastalık algısı evrenseldir. Genellikle bir yıkım olarak algılanan kanser; ölüm korkusu, umutsuzluk, çaresizlik, güçsüzlük ve terk edilme gibi duyguları çağırır. Kanser, hem hastayı hem de hastanın çevresinde, onunla ilişkisi olan insanları olumsuz etkiler. Hasta, içinde bulunduğu kültür, kendi yaşam deneyimi ve çeşitli kanallardan edindiği bilgiler ile hastalığını anlamlandırarak hastalık algısını oluşturur. Kansere felaketçi bir yaklaşımla, var olandan öte, kötü anlamlar yüklenmesi olumsuz hastalık algısını derinleştirir. Bununla birlikte profesyonel bir yaklaşımla hastalık algısı değiştirilerek hasta için değerli bir destek sağlamak da mümkündür. Kanser tanısı almış hastaya hizmet veren sağlık profesyonellerinin tümü hastanın hastalığını ne şekilde anlamlandırıldığını öğrenerek, bunun olumsuz etkileriyle baş etmesine destek sağlayabilir, hastalık algısındaki çarpıklıkları düzeltebilir.

Bu çalışmada, son yıllarda artan bir ilgi ile araştırılan hastalık algısı kavramı kanser hastalığı bağlamında ele alınmış, hastalık algısını etkileyen faktörler, hastalık algısının hasta üzerindeki etkileri ve algı değişimi konuları işlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kanser Algısı, Hastalık Algısı, Kanser

⁴³ Kocaeli Üniversitesi, S.B.F., Hemşirelik Bölümü, cetinibrahim@kocaeli.edu.tr

⁴⁴ Kocaeli Üniversitesi, S.B.F., Ebelik Bölümü, senadilek2010@gmail.com

⁴⁵ Bakırçay Üniversitesi, S.B.F., Hemşirelik Bölümü, kademert@gmail.com

Barış İnşasına Psikoloji Temelli Sosyal-İnşacı Bir Yaklaşım

Arş. Gör. Pınar KARZAOĞLU⁴⁶

Bu çalışmada barış inşası, çatışma ve uyuşmazlık çözümü psikolojik inşacılık teorisi çerçevesinde incelenecektir. Barış inşasına konu olan olaylar genellikle etnik ve siyasi anlaşmazlıklardan, seçilmiş travma ve önyargılardan doğmaktadır. Barış inşasına yönelik çabalar genellikle neo-realist ve neo-liberal yaklaşımlarla süregelen olup, birçok barış inşası çabası, insanı bir amaçtan ziyade bir araç olarak görüldüğünden insani güvenliğin önemini görmezden gelmektedir. Psikolojik açıdan çatışma sonrası tarafların durumları yine pek çok sorun taşımaktadır. Barış inşasına psikolojik ve sosyal inşacı bir yaklaşım getirmek, barış inşasının, analiz düzeyinin sistem düzeyinde kalmayıp dış politikanın devlet, toplum, birey ve tüm bu ögeler arası iletişim ve etkileşimlerle mümkün kılındığını anlama amacı taşımaktadır. Bu çalışmanın amacı, psikolojiyi yalnızca çok çeşitli insan davranışlarını inceleyen bir disiplin olarak gören indirgemeci yaklaşımdan uzaklaşıp, uluslararası ilişkileri ve olayları etkileyen durumlarda bu disiplinden yararlanmanın getirisini öne çıkarmaktır.

Anahtar Kelimeler: Barış inşası, Uluslararası İlişkiler Teorileri, Seçilmiş Travma, Sosyal İnşacılık

⁴⁶ Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, pinarkarzaoglu@gmail.com

Türkiye’de Sosyal Politika Ve Sivil Toplumun Rolü

Arş. Gör. Ezgi YAMAN⁴⁷

Bu çalışma, Türkiye’de Sivil toplum kuruluşlarının (STK’lar) durumunu, sosyal politika ve sosyal demokrasiyle ilişkisini ve çerçevesini ele almaktadır. STK’ların ülkemizdeki gelişiminin tarihsel arkaplanı, hükümetle arasındaki ilişkiler, ekonomik koşullar ve finansman ile yasal çerçeve açısından yapısı değerlendirilmiştir. Literatür incelemesinin yapıldığı bu çalışmada genel olarak, Türkiye’de STK’ların rolü, sosyal politika ve sosyal demokrasi ile ilişkileri incelenmiştir. STK’ların gelişimiyle sosyal demokrasi arasında karşılıklı bir ilişki olduğu inkâr edilemez bir gerçektir. STK’ların yapısı ve bağlamında ise çeşitli benzerlikler ve farklılıklar vardır. Genel olarak, STK’lar sosyal politikalar konusunda birçok açıdan önemli bir role sahiptir. STK’lar, uluslararası düzeyde de Birleşmiş Milletler tarafından belirlenen Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin (SKH’ler) sağlanmasında, kritik bir rol oynamaktadır. Bu rollerin son yıllarda klasik hizmet sunumundan savunuculuk işlevine dönüştüğü görülmektedir. Sonuç olarak, devletin STK’ları kapasite geliştirme etkinlikleri konusunda desteklemesi ve STK’ların faaliyetleri için uygun çevre oluşturması başlıca önerilerdir.

Anahtar kelimeler: Sivil Toplum Kuruluşları, Sosyal Politika, Sosyal Demokrasi

⁴⁷ Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Hizmet Bölümü, ezgi.yaman@kocaeli.edu.tr , Sosyal Politika Doktora Öğrencisi

Çok Kademeli Bir Tedarik Zinciri Ağı İçin Üretim-Dağıtım ve Tersine Lojistik Planlaması

Dr. Öğr. Üyesi Erdal YILMAZ⁴⁸

Öğr. Gör. Elif BİLGİN⁴⁹

Tedarik zinciri genel tanımıyla; ürün ve hizmetin hammaddeden başlayıp son müşteriye ulaşana kadar geçirdiği talep tahmini, tedarik, üretim, stok, dağıtım, geri dönüşüm vb. işlemlerin, bilgi ve fiziksel ürün akışının bütünüdür. Tedarik Zinciri Ağında yer alan işlemlerin ayrı ayrı planlanması, her planlama adımındaki kararların diğerini zincirleme etkilemesi nedeniyle yanlış kararlara neden olabilmektedir. Oysa ağ üzerinde bir ürünün ne zaman, ne miktarda üretileceği, hangi araçla ne miktarda dağıtılacağı ve ne zaman nereden ne miktarda geri toplanacağı birlikte planlandığında maliyet ve kalite bakımından daha doğru kararlar verilebilecektir.

Bu çalışmada, bozulabilir bir ürünün, bir fabrikada üretimi, bu fabrikadan birden fazla dağıtım merkezine birden fazla araç ile dağıtım ve iade ürünlerin geri toplanarak yeniden işleme merkezine satılmasını birleşik ele alan çok kademeli bir tedarik zinciri ağı tasarlanmıştır. Çalışmada önerilen karma tamsayılı programlama modelin amacı, toplam üretim, ileri ve geri dağıtım ve stok maliyetlerini (sabit üretim, değişken üretim, fabrikadaki stok, dağıtım merkezindeki stok ve aracı kullanmanın ve geri dönüşüm merkezine uğramanın sabit ulaştırma maliyetleri toplamı) en az yapmaktır.

Anahtar Kelimeler: Birleşik üretim-dağıtım ve tersine lojistik planlaması, gıda sektörü, karma tamsayılı programlama

⁴⁸ Marmara Üniversitesi, İşletme Fakültesi, İşletme Bölümü, erdalyilmaz@marmara.edu.tr

⁴⁹ Marmara Üniversitesi, İşletme Fakültesi, İşletme Bölümü, ebilgin@marmara.edu.tr

Okul Öncesi Eğitimde Farklı Yaklaşımlar İle İlgili Türkiye’de Hazırlanan Lisansüstü Tezler Üzerine Bir Değerlendirme

Dr. Tuğçe Akyol⁵⁰

Bilim ve teknoloji çağı olarak nitelendirilen 21. yüzyılda gerekli özelliklere sahip bireylerin yetiştirilmesinde farklı yöntem ve yaklaşımlardan yararlanılmaktadır. Okul öncesi eğitimde kullanılan farklı yaklaşımlar ve uygulamalar da çocukların gelişim ve öğrenme süreçlerini desteklemektedir. Çeşitli ülkelerde uygulanmakta olan okul öncesi eğitim programları farklı yaklaşım ve modelleri temel alarak oluşturulmuştur. 21. yüzyılın gereksinim duyduğu bireyleri yetiştirmek, ulusal özellik ve gereksinimleri karşılamak amacıyla farklı öğrenme kuram ve modellerindeki çocuk merkezli uygulamalardan yararlanan Milli Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim Programı (2013) da eklektik özelliğe sahip bir programdır. Okul öncesi eğitimde farklı yaklaşım ve uygulamalara yönelik çalışmaların artması ve okul öncesi eğitim kurumlarında uygulanan programların eklektik özelliği taşıması okul öncesi eğitimde niteliğe verilen önemi ortaya çıkarmaktadır. Bu düşünceden yola çıkılarak bu araştırmanın amacı, okul öncesi eğitimde farklı yaklaşımlar ile ilgili Türkiye’de hazırlanan lisansüstü tezlerin incelenmesi ve farklı yaklaşımlar üzerine gerçekleştirilen akademik çalışmaların ülkemizdeki genel durumu ile ilgili genel bir çerçeve çizilmesidir. Araştırmanın verileri doküman analizi tekniği ile toplanmakta olup araştırma kapsamında 48 lisansüstü tez çeşitli açılardan değerlendirilecektir. Ulaşılan tezleri incelemek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan “Tez İnceleme Formu” kullanılacaktır. Araştırmadan elde edilen verilerin analizleri devam etmekte olup, elde edilen sonuçlar kongrede katılımcılar ile paylaşılacaktır.

⁵⁰ Afyon Kocatepe Üniversitesi

İnanç Bağlamında; Etik Ve Teknoloji

Dr. Öğretim Üyesi Hasan UZUN⁵¹

İnsanoğlu tarih boyunca doğa ile ilişkisini, doğaya egemen olma isteği üzerine kurgulamıştır. Bu ihtiyacını da karşılamak için teknolojiyi kullanmıştır. Öyle ki teknolojiyi hem bir araç hem de uzuvlarının bir devamı olarak görmüştür. Ancak tarihin tozlu rafları gösteriyor ki teknoloji her toplumda farklı alanlarda ve farklı düzeylerde gelişmiştir. Bu durumun birçok nedeni olmakla birlikte, gelişmekte ve geri kalmış ülkelerde Etik İklimin önemli bir rolü olduğu bilinmektedir.

Son yıllarda yapılan çalışmalar göstermiştir ki, toplumların kültürel kodları o toplumun birey ve kurumlarının algı ve eylemlerini biçimlendirmektedir.

Toplumsal etik teknolojik paradigmalarda kaymalara, dolayısıyla insanın doğa ve evren algısında değişmelere yol açmıştır. Dolayısıyla bilgi, teknoloji ve etik etkileşimi aynı zamanda sosyo-ekonomik alanda yaşanan değişimleri de ifade etmektedir.

Kültürel iklimler, toplumların büyük bir bölümünü etkileyen, bireylerin, örgütlerin ve ülkelerin teknoloji politikalarını/öngörülerini pozitif ya da negatif yönde şekillendiren önemli bir karar mekanizmasıdır. Özellikle bilgi toplumu ile yaşanan bilgi enflasyonu, bilgiye raf ömrü belirlemiştir. Maddi kültürün bu denli hızlı üretilip hızlı tüketilmesi manevi kültürün hazmetme kapasitesi ile de yakından alakalıdır. Ya da manevi kültürün esnek yapısı ile yakından alakalıdır. Dolayısıyla bireyin ya da toplumun algılama, anlamlandırma ve içselleştirme süreci teknolojinin ayıklanma sürecini belirlemektedir.

Bir ülkenin etik ortamı (inançlar, değerler, örfler, adetler, gelenekler, görenekler), o toplumu oluşturan bireylerin teknolojiye karşı davranışlarını şekillendirmektedir. Toplumsal açıdan alınması, içselleştirilmesi o teknolojinin geleceğini de belirlemektedir. Öyle ki, teknolojinin kabul edilebilirliği ile kabul edilemezliğini belirleyen toplumsal etik iklimi ile yakından ilişkilidir. Toplumsal etik teknolojinin toplumsal açıdan; benimsenmesini, yayılmasını ve geliştirilmesini etkilemektedir. Aynı zamanda bir ülkenin teknolojik planlamasını da etkilemektedir.

Özetle bir teknoloji ne kadar etik değerlerle/sosyal etikle uyumlu olursa toplum tarafından o ölçüde kabul edilebilir düzeye ulaşır ve toplum tarafından o kadar değer görür.

Anahtar Kelimeler: İnanç, Etik, Kültür, Teknoloji

⁵¹ Fırat Üniversitesi, İİBF Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü

Türkiye ve Seçilmiş AB Ülkelerinde Petrol Tüketimi, Bütçe Açığı İlişkisi: 1995 – 2016 Dönemi

Dr. Öğr. Üyesi Hakan YAVUZ⁵²
Arş. Gör. Tunç İNCE⁵³

Akaryakıt üzerinden vergi alınmasının temel nedenlerinden biri de devlete gelir sağlamaktır. Akaryakıt tüketimine bağlı olarak elde edilen vergi gelirleri, bütçe hedefleri kapsamında gerçekleştirilen kamu harcamaları için önemli bir finansman aracıdır. Bu çalışmada da Türkiye ve seçilmiş AB ülkelerinde petrol tüketimi, bütçe açığı ilişkisi 1995-2016 dönemi için ele alınmaktadır. Çalışmanın temel hipotezi, petrol tüketimine bağlı olarak artması beklenen vergi gelirlerinin, ele alınan ülkelerde bütçe denkliliğinin gerçekleştirilmesi hedefine katkı yapması yönündedir. Kapetanios birim kök testleri, Bulgaristan bütçe açığı serisi dışında tüm ülke serilerinin birinci düzeyde durağan olduğunu göstermiştir. Maki eşbütünleşme testi sonuçları Polonya dışında incelenen tüm ülkelerin serilerinin uzun dönemde birlikte hareket ettiklerini göstermiştir. Toda Yamamoto nedensellik testi neticesinde Slovakya ve Bulgaristan'da petrol tüketiminden bütçe açığına doğru, Macaristan'da ise bütçe açığından petrol tüketimine doğru Granger nedenselliği tespit edilmiştir.

⁵² Sakarya Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, Maliye Bölümü, hyavuz@sakarya.edu.tr

⁵³ Sakarya Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, Maliye Bölümü, tince@sakarya.edu.tr

Akıllı Saat Markalarının MOORA Oran Yöntemiyle Seçimi

Gülbahar BEKTAŞ⁵⁴
Dr. Öğr. Üyesi Serdar YARLIKAŞ⁵⁵

Bu çalışmada, akıllı saat markalarının müşteri talepleri doğrultusunda belirlenmiş kriterlere göre sıralanması amaçlanmıştır. Çalışmanın ilk aşamasında akıllı saat markalarını değerlendirme kriterleri literatürdeki giyilebilir teknoloji aksesuarları konusu incelenerek belirlenmiştir. Bu inceleme sonucunda sırasıyla, Batarya Ömrü, Ekran Boyutu, Ekran Genişliği, Ekran Yüksekliği, Hafıza, Ağırlık, Maliyet olmak üzere 7 temel kriter belirlenmiştir. Çalışmanın ikinci aşamasında ise, bu kriterler temel alınarak, 4 adet akıllı saat markasının sıralaması yöneylem araştırması tekniklerinden MOORA Oran Yöntemi uygulanarak tespit edilmiştir. Analiz sonuçlarında, en iyi alternatifin 2 numaralı marka, en uygun olmayan alternatifin ise 4 numaralı marka olduğu görülmüştür. Sıralama sonuçlarında ayrıca 4 numaralı markanın istatistiksel olarak da en uygun olmayan alternatif olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Akıllı Saat Markaları, MOORA Oran Yöntemi, Giyilebilir Teknoloji Aksesuarları

⁵⁴ Kocaeli Üniversitesi, Üretim Yönetimi ve Pazarlama Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Öğrencisi ggulbaharbektas@gmail.com

⁵⁵ Kocaeli Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü Sayısal Yöntemler Ana Bilim Dalı, serdar.yarlikas@kocaeli.edu.tr

Genel Özellikleriyle Japonya Vergi Sistemi

Dr. Öğr. Üyesi Hakan YAVUZ⁵⁶

Japonya 4,5 trilyon doları aşan milli geliri ile dünyanın en büyük ekonomik büyüklüğüne sahip üçüncü ülkesidir. Yaklaşık 41 bin dolar kişi başına düşen geliriyle de dünyada yirmi beşinci ülke konumundadır. Japonya'nın vergi sistemi, merkezi ve yerel düzeyde toplanan vergilere dayanmaktadır. Birçok ülkenin aksine Japonya'da, yerel düzeyde de çok sayıda vergi uygulanmaktadır. Eylül 2018 itibarıyla vergi gelirleri içinde en yüksek paya sahip olan vergiler sırasıyla; gelir (%32,1), tüketim (%29,7) ve kurumlar vergisidir (%20.5). Son yıllarda Japonya'da artan kamu borç ve sosyal güvenlik yükü nedeniyle tüketim vergilerinin arttırıldığı bir dönem yaşanmaktadır. Yine de Japon vergi sisteminin büyük oranda dolaysız vergilere dayanmaktadır. Bu çalışmada Japon vergi sistemi ana hatlarıyla ele alınarak, merkezi ve yerel düzeyde uygulanan vergiler değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Vergi Sistemi, Vergi Sınıflandırması, Japonya

Jel Sınıflandırması: H20, H24, H27

Japan Tax System With General Features

Abstract

Japan is the third country with the largest economic size in the world with its national income exceeding 4.5 trillion dollars. Approximately 41 thousand dollars per capita income is the twenty-fifth country in the world. Japan's tax system is based on taxes collected at central and local level. Unlike many other countries, Japan has a large number of taxes at the local level. By year September 2018, taxes with the highest share in tax revenues, respectively; income (32.1%), consumption (29.7%) and corporate tax (20.5%). In recent years, there has been a period of increase in excise taxes due to increased public debt and social security burden in Japan. Nevertheless, the Japanese tax system is largely based on direct taxes. In this study, the Japanese tax system was discussed in detail and the taxes applied at central and local level were evaluated.

Keywords: Tax System, Tax Classification, Japan

Jel Classification: H20, H24, H27

⁵⁶ Sakarya Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, Maliye Bölümü, hyavuz@sakarya.edu.tr

Halide Edip ve Amerika

Doç. Dr. Esmâ TORUN ÇELİK⁵⁷

Bir misyoner okulunda eğitim alan Halide Edip, gazete ve dergilerde yazmaya başlamasından itibaren Amerika ve Amerikalılarla ilgili görüşlerine yazılarında sıklıkla yer vermiştir. Onun Amerika konusundaki görüşleri özellikle mütareke döneminde mandacılığı benimsemesiyle daha da netlik kazanmıştır. Amerika'yı sömürgeci bir ülke olarak görmemesi, Amerikan sistemini idealiz etmesi, misyoner okullarının bu okullarda okuyan aydınların düşüncelerini nasıl etkilediklerine önemli bir kanıt niteliği taşımaktadır. Milli mücadele döneminde Amerikan basınında sıklıkla haber yapılan Halide Edip, hayatın her döneminde kız kolejindeki öğretmenleri başta olmak üzere Amerikalı dostlarıyla sürekli görüşmeye devam etmiştir. 1928'de Amerika'ya çağırılarak, üniversitede konferansla ve dersler vermesi sağlanmıştır. Soğuk savaş döneminde de Amerikan savunuculuğu devam eden Halide Edip, demokrasi, halkçılık gibi uygulamaların kökeni ve en iyi uygulandığı yer olarak hep Amerika'yı göstermiştir.

Hayatı boyunca Amerika'ya hayranlığı hep var olan Halide Edip, misyoner okulunda okuyan az gelişmiş bir ülkenin aydınları açısından önemli bir örnektir. Halide Edip'in görüşleri üzerinden Amerika'ya bakışını izleyerek, misyoner okullarının özelde Osmanlı ama genelde hem Müslüman ve az gelişmiş ülkelerde kurdukları eğitim kurumlarını amacını da saptamak mümkün olacaktır. Halide Edip'in yazılarında Amerika ve Amerikalılarla ilgili görüşlerinin inceleneceği bu çalışmada aldığı eğitimin etkileri de irdelenecektir. Çalışma sırasında Halide Edip'in gerek Meşrutiyet gerekse Cumhuriyet dönemindeki yazıları, kitapları, röportajları, TBMM zabıtları, anıları, Amerikan basını, misyonerlerin kayıtları ve yayınladıkları kitaplar ve Amerikan belgeleri kullanılacaktır.

⁵⁷ Kocaeli Üniversitesi, esma.torun@hotmail.com.

Türkiye Üniversitelerinde (2000 Yılından Önce Kurulan) Akademik Unvanların Üniversite Sıralamalarına Etkisi

Dr. Öğr. Üyesi Canan Zehra ÇAVUŞ⁵⁸

Prof. Dr. Hüseyin ÇAVUŞ⁵⁹

University Ranking by Academic Performance (URAP), Türkiye ve dünya üniversitelerinin sıralamasını yapan bir kurumdur. Türkiye'deki üniversiteler URAP tarafından iki grupta incelenmektedir. Bunlar kuruluş yılına göre; 2000 yılından önce ve 2000 yılından sonra kurulan üniversiteler şeklindedir. 2000 yılından önce kurulan ve URAP tarafından sıralaması yapılan üniversite sayısı 71 iken, 2000 yılından sonra kurulan üniversite sayısı ise 86'dır. Bu çalışmada, öncelikle Türk üniversitelerinin URAP sıralaması, YÖK Akademik arama sistemi yardımıyla çıkartılan akademisyen unvan profili ve URAP sıralaması ile korelasyonları belirlenmiştir. Devamında 2000 yılından önce kurulan üniversitelerin il bazındaki URAP puanlamasının dağılışı haritalandırılmıştır. Son olarak her unvanın üniversite sıralamasına katkı oranı AHS yöntemi ile hesaplanmış ve bu katkılar ile URAP arasındaki korelasyon katsayıları belirlenmiştir. Sonuç olarak; 2000 yılından önce kurulan üniversiteler için yapılan akademisyen unvan profili ve URAP sıralaması arasındaki en yüksek korelasyon doçent sayısına, en düşük korelasyon ise doktor öğretim üyesi sayısına aittir. AHS ağırlıklandırma sürecine ilişkin korelasyonda en yüksek oranın ise profesör unvanına ait olduğu belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: URAP Sıralama, YÖKAKADEMİK, Akademik Unvan, Analitik Hiyerarşi Süreci (AHS)

⁵⁸ Fen-Edebiyat Fakültesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, cekrem@comu.edu.tr

⁵⁹ Fen-Edebiyat Fakültesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, h_cavus@comu.edu.tr

İçme Suyu Markalarının MOORA Oran Yöntemi ve MOORA Referans Noktası Yaklaşımıyla Seçimi

Zeynep Vildan CAN⁶⁰
Dr. Öğr. Üyesi Serdar YARLIKAŞ⁶¹

Bu çalışmada, içme suyu markalarının içme suyu analiz kriterleri göre sıralanması amaçlanmıştır. Çalışmanın ilk aşamasında içme suyu analiz kriterleri literatür taraması yöntemiyle belirlenmiştir. Literatür taraması sonucunda sırasıyla, Klorür miktarı, İletkenlik düzeyi, pH değeri, Oksitlenebilirlik düzeyi, Sülfat miktarı, Sodyum miktarı olmak üzere 6 temel kriter belirlenmiştir. Çalışmanın ikinci aşamasında ise, bu kriterler temel alınarak, 5 adet içme suyu markasının sıralaması yöneylem araştırması tekniklerinden MOORA Oran Yöntemi ve MOORA Referans Noktası Yaklaşımı uygulanarak tespit edilmiştir. Her iki yöntemde de sıralama sonuçları aynı olup, en iyi alternatifin 5 numaralı marka, en uygun olmayan alternatifin ise 2 numaralı marka olduğu görülmüştür. Sıralama sonuçlarının her iki yöntemde de aynı olması bu sıralamanın geçerliliğini doğrulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: İçme Suyu Markaları, MOORA Oran Yöntemi, MOORA Referans Noktası Yaklaşımı

⁶⁰ Kocaeli Üniversitesi, Üretim Yönetimi ve Pazarlama Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Öğrencisi
zeynepvildancan@gmail.com

⁶¹ Kocaeli Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü Sayısal Yöntemler Ana Bilim Dalı, serdar.yarlikas@kocaeli.edu.tr

BİST-100'de Bulunan Yüksek Kurumsal Yönetim Derecesine Sahip Şirketler Üzerine Bir Uygulama

Mustafa YILDIRIM ⁶²
Taylan Özgür ARSLAN ⁶³

Bu çalışma, özellikle son çeyrek yüzyılda iktisadi süreçlerin gündemine oturmuş kavramlardan biri haline gelen kurumsal yönetim ilkelerinin ortaya çıkışını, gelişimini, özelliklerini ve derecelendirme süreçlerini kapsayıcı şekilde incelemektedir. Çalışmanın temel amacı, kurumsal yönetim derecelendirme notuna sahip olmanın hisse senedi fiyat performanslarına etkisini ekonometrik yöntemler kullanarak ortaya koymaktır. Çalışmada, istikrarlı bir şekilde yüksek kurumsal yönetim dereceleri almış firmaların hisse performansları ile Borsa İstanbul-100 endeksinde bu şartları sağlamayan şirketlerin hisse senedi fiyatı performansları karşılaştırılmıştır. Bu doğrultuda, BİST-100 endeksine kote ve 01.01.2015 - 31.12.2017 yılları arasında en yüksek kurumsal yönetim derecesine (100 üzerinden 90-100) sahip 23 firmanın hisse senedi fiyat performansı ile bu şartı sağlamayan veya kurumsal yönetim notuna sahip olmayan 43 firmanın hisse senedi fiyat performansı karşılaştırılmıştır. Panel veri regresyon modelleri kullanılarak yapılan analizlerde toplamda 66 şirketin 2015-2017 dönemine ait verileri En Küçük Kareler (OLS), Rassal Etkiler (Random-Effects) ve Sabit Etkiler (Fixed-Effects) yöntemleri ile test edilmiştir. Yapılan analizlerde istikrarlı olarak 90 ve üzeri kurumsal yönetim derecelendirme notu almış olmanın şirket hisse senedi fiyat getirisine istatistiksel olarak anlamlı bir etkisinin bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Öte yandan analizde incelenen tüm şirketler için toplam varlıklardaki değişimin ve PD/DD değişiminin hisse senedi fiyat getirisine pozitif etkileri olduğu ve satışlardaki değişimin ise hisse senedi fiyat getirileri üzerinde herhangi bir anlamlı etkisinin bulunmadığı sonucu elde edilmiştir. Ayrıca temel hipoteze ek olarak, literatürde de yaygın olarak test edilen, kurumsal yönetim derecelendirme notunun hisse senedi fiyat getirisine etkisi de incelenmiş olup istatistiksel olarak anlamlı bir etkinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Literatürde yapılan çalışmaların genelinde kurumsal yönetin derecelendirme notunun açıklanmasına bağlı olarak hisse senetlerinin günlük, haftalık ve/veya aylık fiyat değişimleri incelenirken bu çalışma, derecelendirme notunun şirket hisseleri üzerindeki uzun dönemli etkilerini inceleyen özgün bir çalışmadır.

Anahtar Kelimeler: Kurumsal Yönetim, Kurumsal Yönetim Derecelendirmesi, Kurumsal Yönetim Endeksi, Hisse senedi getirisi, Panel Veri.

⁶² Kâtip Çelebi Üniversitesi, İİBF, İktisat Bölümü, mustiyildirim@gmail.com

⁶³ Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi, Öğ. Bşk.lığı, Güvenlik Bilimleri Bölümü, taylan1082@gmail.com

Sağlık Bakım Hizmetlerinde Vicdan

Dr. Sena Dilek AKSOY⁶⁴
Dr. Öğr. Üyesi Kader MERT²
Dr. İbrahim ÇETİN³

Vicdan kavramı, bugüne kadar çok sayıda düşünce insanı tarafından, farklı şekillerde ele alınmıştır. İlk Çağ filozofları “uyarıcı ses”, Orta Çağ Skolastik düşüncesinde, herkesin içinde bulunan “Tanrı’nın sesi”, aydınlanma çağından sonra ise, “insana özgü ussal bir yeti ya da ahlâk duygusu” tanımlamalarıyla karşımıza çıkmaktadır. Vicdan hem özel hem de mesleki yaşamı etkileyen etiğin temel taşlarından biridir. . Vicdan kelimesi, günlük hayatta yaygın olarak kullanılmaktadır ve çeşitli anlamlara gelmektedir. Vicdan açıklık, iyilik, belirsizlik, rahatsızlık, suçluluk veya kötü hissetme olarak tanımlanabilmektedir. Rahatsız vicdan, genelde acı çeken bir vicdanın genel terimi olarak kullanılır. Litaratürde vicdan, felsefe, din, psikoloji ve sağlık bakımında ortaya çıkan çelişkili durumlarla ilişkili olabilmektedir. Vicdan özü itibarıyla Yaratıcı, toplum ve öz benlik olarak tartışılırken, akıl, duygular ve kişisel bütünlüğe odaklanarak da tartışılmıştır. Vicdan bir iç sestir. Kişisel vicdan, bir dizi faktöre bağlı gibi görünmektedir. Vicdan ve kişinin hayat görüşü arasında yakın ilişki vardır. Ahlaki kuralların ortaya çıktığı ve tartışıldığı kültürel ve sosyal koşulların çeşitliliği vicdanı etkiler.

Sağlık alanında bakım vericiler, hastalardan, iş arkadaşlarından ve diğerlerinden gelen istekleri ile vicdan algıları arasında bir denge kurmalıdırlar. Bu yüzden bazen vicdani rahatsızlığın neden olduğu iç ve dış koşullar arasında tutarsızlık yaşayabilirler. Bu durum onların ahlaki değerlerine zarar vererek kimlik sorunu yaşamalarına sebep olur. Vicdan rahatsızlığına bağlı duygusal problemler kişinin ahlaki duyarlılığı ile ilişkili olduğu düşünülür. Bazıları için bu duygusal problemler, sağlık sorunları ve tükenmişliğe sebep olmaktadır. Bunlar; mide ağrısı, uykusuzluk ve değersizlik duyguları gibi belirtilmiştir. Bu tür belirtiler ahlaki duyarlılığın ortaya çıkardığı stresle ilişkilendirilmiştir.

Sonuç olarak sağlık hizmetlerinde görev alan sağlık çalışanlarının özellikle ebe ve hemşirelerin vicdan algıları ve yarattığı stresin etkileri fiziksel ve ruhsal sağlıkları açısından son derece önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Sağlık Hizmetleri, Vicdan Algısı, Vicdan Stresi

⁶⁴ Kocaeli Üniversitesi, SBF, Ebelik Bölümü, sena.dilek@kocaeli.edu.tr, senadilek2010@gmail.com

² Bakırçay Üniversitesi, SBF, Hemşirelik Bölümü, kadermert@gmail.com

³ Kocaeli Üniversitesi, SBF, Hemşirelik Bölümü, cetinibrahim1@hotmail.com

Osmanlı Yönetim Tarihinde Önemli Bir Yere Sahip Olan Süleymaniye Vakfının/Külliyesinin Örgütsel Yapısı ve İşleyişi

Dr. Muzaffer Aydemir⁶⁵

Tarihe damga vurmuş önemli örgütsel yapılar çoklu disiplinli yaklaşımlar ile yeterince incelenmemişlerdir. Bu tarihsel yapılardan birisi de vakıflardır. Vakıflar tarihi süreç içerisinde hukuki, dini, sosyal, ekonomik işlevlerinin yanında eğitim konusunda da büyük hizmetler görmüşlerdir. Osmanlı tarihi içerisindeki en parlak dönemde teşkil edilen vakıflardan birisi de Kanuni Vakfı ve bu vakfının örgütsel yapısını oluşturan Süleymaniye külliyesidir. Vakıf ve külliye kuruluşu tarihi olan XVI. yydan XIX. yıla kadar devletin en iyi örgütsel yapılarından birisi olmuştur. Dönemin tüm yönetsel özelliklerini taşıyan külliye dünyaya örnek teşkil edecek hizmetler gerçekleştirmiştir. Böylesine önemli işlev ve özelliklere sahip olan vakıf/külliye birimlerinin örgütsel yapısı ve işleyişi yönetim bilimi esasları ile henüz yeterince incelenmemiştir. Çalışmamızda cevabı aranan temel soru; külliye birimlerinin nasıl bir örgüt yapısına sahip olduğu ve nasıl bir yönetsel esaslarla faaliyet gösterdiği. Çalışmamızın amacı, vakıf/külliye başarısının arkasında yatan örgütsel yapı ve işleyiş özelliklerini yönetim bilimi esasları ile ortaya koyarak işletme tarihi çalışmalarına katkıda bulunmaktır.

Çalışmamızda, Kanuni Vakfı ile vakfının işlevlerine ait kapsamlı çalışmalara ait dokümanlar işletme bilimi örgütsel yaklaşımları ile ele alınmaktadır.

Çalışmamızda, vakfının örgütsel yapısı ve çalışma esaslarının günümüz örgüt yapılarına ve işlevlerine benzer özellikler taşıdığı tespit edilmiştir. Külliye Dikey bir hiyerarşik yapı yanında kontrol alanı olarak külliye dışı elemanlarının da olduğu kompleks bir yönetsel yapı bulunmaktadır. Başarılı bir şekilde işleyen sistemin varlığı günümüz işletme tarihi çalışmaları açısından önemli bir örgütsel yapı olma özelliği taşımakta, günümüz vakıflarına örnek teşkil etmektedir.

Key words: İşletme Tarihi, Vakfiye, Külliye, Örgütsel Yapı.

⁶⁵ Emekli kamu personeli, aydemirma67@gmail.com

Cumhuriyet Dönemi Türk Modernleşmesinin Ekonomik Temeli Olarak İzmir İktisat Kongresinin Sosyolojik Açıdan İncelenmesi

Doç. Dr. Mehmet Devrim TOPSES⁶⁶

Türk modernleşmesinin Cumhuriyet devrimi sonrasındaki dönemi Türk sosyolojisinde daha çok üst-yapısal özellikleriyle incelenmiştir. Bu yaklaşımın Türkiye'deki en açık temsilcisi Şerif Mardin'dir. Onun saptamalarına göre Türk modernleşmesine temel rengini veren olgu, geleneğin dışlanmasıdır. Modernleşme sürecinde asıl mücadele geleneğin yanında olan geniş toplum kesimleriyle Batı uygarlığından etkilenmiş ve modern değerleri savunan aydınlar arasında yaşanmıştır. Bu bildirinin yöntem anlayışı ise Türk modernleşmesine siyasal ve toplumsal içeriğini kazandıran asıl olgunun gelenek-modern değerler çatışması değil, bu sürecin ekonomik-sınıfsal temelleri olduğu yaklaşımına dayanmaktadır. Sosyolojide hiçbir toplumsal olay ve olgu, ekonomik ve sınıfsal temellerinden ayrı olarak incelenemez. Türk modernleşmesine karşı süregiden toplumsal direnç öncelikle geleneğin dışlanmış olmasından değil, söz konusu toplumsal değişim sürecinin sınıfsal içeriğinden kaynaklanmaktadır. 1923 yılında gerçekleştirilen İzmir İktisat Kongresinin önemi, Cumhuriyet döneminin ekonomik temellerini belirlemiş olmasıdır. Bu bildirinin amacı, İzmir İktisat Kongresi'nde ileri sürülen öneri ve alınan kararların toplumsal temelleri açısından incelenmesidir. Kongredeki öneri ve kararlar, temsil ettikleri sınıfsal tabanlarıyla birlikte incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Türk modernleşmesi, Toplumsal Değişme, İktisat Sosyolojisi

⁶⁶ Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü, devrimtopses@comu.edu.tr

The Impact of Acquisitions on Research and Development and Patent Development: Amprical Study on US Technology Firms

Dr. Öğr. Üyesi Eyüp Bayram ŞEKERLİ⁶⁷

Carrying on existence for high technology producing firms largely depends on the ability of being innovative. Technology firms are research and development (R&D) organizations that are focused on exploration. In addition to using internal resources, the acquisition strategy is often adopted to quickly develop knowledge and innovative products. In this study, the effect of acquisition amounts on research and development performance is investigated. The acquisition of seven major high technology producing global companies operate in the US has been examined. Regression analysis indicated that R&D investments and patent production ($R^2=0,63$) increases with acquisition amount. On the other hand, company revenues have very important effect on R&D investments ($R^2=0,96$) more than acquisition amount. Additionally, no significant relationship was found between R&D intensity and acquisitions.

Key words: Acquisition, Merger, Rational Productivity, Innovation

⁶⁷ Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, eyupbs@mu.edu.tr

Kaynaştırma Uygulamalarında Ekip Çalışmalarında Ortak Hedefler Nasıl Oluşturulabilir?

Arş. Gör. Seda KÜPELİ

Emrah MARUL

Merve ŞAKAR

Doç. Dr. Hasan GÜRGÜR

Özel gereksinimli öğrencilerin normal gelişim gösteren akranları ile genel eğitim ortamlarında birlikte eğitim almaları anlamına gelen kaynaştırma uygulamalarının Türkiye’de oldukça yaygın olduğu bilinmektedir. Bu yaygınlığın kanıtı olarak Milli Eğitim Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı’nın yayınladığı 2016-2017 raporu kabul edilebilir. Rapora göre okulöncesi düzeyinde 3.585, ilkökul düzeyinde 94.897, ortaokul düzeyinde 109.684 ve ortaöğretim düzeyinde 34.320, toplamda 242.486 öğrencinin kaynaştırma ortamlarında eğitim aldıkları belirtilmektedir. Kaynaştırma uygulamalarının bu kadar yaygınlaşmış olmasının temel nedenlerinden birisi araştırma sonuçlarının da ortaya koyduğu; kaynaştırma uygulamaların özel gereksinimli öğrencilere sağladığı yararları olduğu söylenebilir. Uluslararası ve ulusal düzeyde gerçekleştirilen araştırmaların sonuçları bu konuda özel gereksinimli öğrencilerin akademik başarı ve sosyal uyum becerilerinde gelişmeler kayıt ettiklerini göstermektedir. Bu olumlu sonuçlarla birlikte kaynaştırma uygulamalarında önemli bir takım sorunların varlığını ortaya koyan araştırma raporları bulunmaktadır. Bu sorunlardan bazıları, özel gereksinimli öğrencilerin akranları tarafından kabul edilmemeleri, öğrencilerin akademik başarısızlık yaşamaları ve öğretmen yetersizlikleri şeklinde sıralanabilir. Alanyazında kaynaştırma uygulamalarından beklenen yararların elde edilmesi ve sorunların yaşanmaması adına bir takım ön koşullardan bahsedilmektedir. Bu önkoşulların başında kaynaştırma uygulamalarına odaklanacak olan okulda bir “Kaynaştırma Ekibinin” kurulmasıdır. Söz konusu bu ekibin temel sorumluluğu uygulama süreci başladığı andan itibaren özel gereksinimli öğrencilerin tam katılımlarını desteklemek amacıyla işbirliği içinde çalışmak şeklinde özetlenebilir. Dolayısıyla kaynaştırma uygulamalarının niteliğinde bir ekip çalışmasının etkili olduğu görülebilir. Diğer yandan ekip çalışması ve bu çalışmaların nitelikli şekilde yürütülmesi söz konusudur. Bu konuda yol gösterici olabilecek olan nitelikli ekip özelliklerine ilişkin alanyazın olabilir. Buna göre alanyazında etkili ekiplerin kararlar verme ve bu kararları uygulamada herkesin eşit olduğu ve ortak hedeflerin belirlenerek bu hedefler doğrultusunda sürecin işletildiği gibi önemli özelliklerinden bahsedilmektedir. Bu durumda ekiplerin ortak hedefler belirlemeleri önemli bir etken olarak öne çıkmaktadır. Bu doğrultuda önerilen bu sunun amacı, kaynaştırma uygulamalarında ekip çalışmalarında ortak hedeflerin nasıl oluşturulduğunu incelemektir. Bu amaç doğrultusunda ilgili alanyazın taranarak ortak hedef belirleme süreçleri betimlenmeye çalışılacaktır. Böyle bir çalışmanın kaynaştırma uygulamalarında başarı için önemli olan ekip çalışması sürecinin niteliğini arttırmaya katkı getirme olasılığı nedeniyle önemli olduğu düşünülmektedir. Sunun sonunda kaynaştırma ekiplerinin ortak hedeflerini nasıl belirleyebileceklerine ve araştırmacılara ilişkin öneriler sunulacaktır.

Anahtar kelimeler: Kaynaştırma uygulamaları, özel gereksinimli öğrenciler, ekip çalışmaları, etkili ekip özellikleri, ortak hedefler.

Eşit İşe Eşit Ücret Ödenmesi İlkesi Üzerine Bir Değerlendirme

Arş. Gör. Atanur KARAAHMETOĞLU⁶⁸

"Eşitlik ilkesi" temel insan haklarından olup, Anayasal güvence altına alınan bir ilkedir. 1982 Anayasası madde 10 hükmünde toplumun her katmanı için hayatın her alanında bireyler arasında eşitliğin sağlanması esas alınmıştır. Bu doğrultuda Anayasa, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle bireyler arasında ayrımcılığın yapılmasını men etmiştir. Anayasa ile güvence altına alınan eşitlik ilkesi, önemine binaen Türk İş Hukuku sistemine sirayet eden temel ilkelerden biri olmuştur. Bu nedenledir ki, işverenin, gerek işçi istihdamında, gerek iş sözleşmesinin devamı müddetince, gerek iş akdinin sona erdirilmesi sırasında işçileri arasında hiçbir surette subjektif nedenlerle ayrımcılık yapması söz konusu değildir. İşverenin bu yükümlülüğü iş hukuku mevzuatında "eşit işlem yapma borcu" ya da "eşit işleme tabi tutma borcu" olarak tezahür etmiştir. Bu doğrultuda işverenin eşit pozisyonda olan işçilere hakkaniyet gereği eşit davranması gerekmektedir. Bir başka ifadeyle, işverenin eşit kriterlere sahip olan işçileri arasında herhangi bir ayırım yapmaması gerekmektedir. İşverenin bu yükümlülüğü aynı zamanda işçileri koruma ve gözetme yükümlülüğünün de bir uzantısıdır. Dolayısıyla, işverenin yönetim hakkının sınırı eşitlik ilkesidir. Bu perspektiften bakıldığında, aynı işte veya eşit şartlara sahip iş için işverenin işçisine diğer işçilere nispeten daha düşük ücret tayin etmesi, eşitlik ilkesinin ihlali anlamına gelecektir. Ancak, işverenin işçilerin bilgi, beceri ve uzmanlık alanlarını göz önünde bulundurarak işçilere farklı ücretler ödemesi eşitlik ilkesinin ihlali sonucunu yaratmamaktadır. Zira ücret, işçinin emeği karşılığında ödenen para yada para ile ölçülebilen değerlerdir. Bu nedenledir ki, ücretin belirlenmesinde, işçinin iş göreme edimini yerine getirirken sahip olduğu bilgi, beceri ve vasıflar önem arz etmektedir. İşçi sahip olduğu vasıflar doğrultusunda iş görme edimini yerine getirmektedir.

⁶⁸ Kırklareli Üniversitesi, İİBF, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü, İş Hukuku Ve Sosyal Güvenlik Hukuku Ana Bilim Dalı, atanurkartal@hotmail.com

Endüstri 4.0'ın Kamu Yönetiminde Paradigma Değişimine Yapacağı Etkiler, Zorluklar ve Fırsatlar

Doç. Dr. İmam Bâkır Kanlı⁶⁹

Burak Kaplan⁷⁰

Modern dünyaya giden yolun yapı taşı olarak gösterilip kavramsallaştırılan ilk endüstri devriminin, üretim sistemlerini değiştirmesi sadece ekonomik sistemdeki paradigmaları değiştirmekle kalmamış, süreçle birlikte sosyal, kültürel ve siyasal yapıdaki değişimlerde de “bütüncül bir dönüşüme” vesile olmuştur. Bugüne kadar insanoğlunun dört önemli endüstriyel devrim yaşadığı kabul edilmektedir. 1784 yılında İngiltere’de başlayan ve Endüstri 1.0 olarak adlandırılan dönemden Endüstri 4.0 olarak tanımlanan bugünkü yeni paradigmaya baktığımızda; üretim sistemlerinde yapay zekânın önemli bir rol üstlendiği/üstleneceği ve ağlar üzerinden çok ortaklı bir yapının tek merkezden yönetilmesinin sağlayacağı avantajlar bilim camiasında tartışılmaktadır. Dünya genelinde kamu-özel-sivil sektörün yaklaşık 10 milyar donanımını network ortamında birbirine bağlaması, başta güvenlik olmak üzere, veri madenciliği ve büyük veri ağı ihtiyacı oluşturması, böylece devletlere de kamu yönetimlerini çağın koşullarına göre revize etmeleri gerektiğinin mesajını vermesi açısından önemlidir. Çalışma, ilk endüstri devrimi ile başlayan ve bugüne gelen kamu yönetiminde yaşanan paradigma değişimlerini sistemci ve analitik bir bakış açısı ile ele almakta ve kamu yönetiminin geleceği üzerine Türkiye özelinde bazı sentezlere ulaşmaktadır. Yöntem olarak çalışmada literatür taraması ağırlıklı olarak tercih edilmiştir. Ayrıca küresel ölçekli kurum ve kuruluşların yayınladığı teknik ve analitik raporlardan da faydalanılmıştır. Çalışma Türkiye için gerçekleştirilen bir SWOT Analizi ve sonrasında elde edilen bulgulara göre yapılan önerilerle sonuçlandırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kamu Yönetimi, Kamu Politikası, Sanayi Devrimi, Endüstri 4.0, Yapay Zekâ

The Effects, Challenges And Opportunities Of Industry 4.0 Of The Paradigm Changes On Public Administration

The first industrial revolution that changed the production systems, which has been shown and conceptualised as the building block of the road to the modern world, has not only changed the paradigms in the economic system, but has also been instrumental in conducting to the “holistic transformation” of changes in the social, cultural and political structures. To this day, human beings are considered to have undergone four major industrial revolutions. When we look at today's new paradigm defined as Industry 4.0, which started in England in 1784 then called Industry 1.0, artificial intelligence has played/will play an important role in production systems and the advantages of a multi-stakeholder structure managed by single centred management

⁶⁹ Marmara Üniversitesi, SBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, bkanli@yahoo.com

⁷⁰ Marmara Üniversitesi, SBE, Kamu Politikası Bilim Dalı, kaplanburak94@gmail.com

through networks is currently argued in the academic field. This is important due to interconnecting the approximately 10 billion hardware in a network environment belonging to public, private and NGO sectors around the world, and revealing particularly the need of security and the need of data mining and large data network and hence, giving the message for governments to revise their public administrations based on the new era. The study deals with the paradigm changes experienced in public administration in connection with the first industrial revolution to today with a systemic and analytical perspective and it reaches some synthesis regarding the future of public administration in Turkey in particular. As the method, literature review has been predominantly preferred. It has also benefited from technical and analytical reports published by global institutions and organisations. The study has then been concluded with recommendations based on the findings obtained through SWOT Analysis carried out for Turkey.

Keywords: Public Administration, Public Policy, Industrial Revolution, Industry 4.0, Artificial Intelligence

Türkiye’de Sağlık Bilimleri ve Tıp Kütüphaneciliği: Üniversitelerin Tıp Kütüphaneleri Üzerine Bir İnceleme

Dr. Öğr. Üyesi Huriye ÇOLAKLAR⁷¹

Sağlık bilimleri ve tıp alanı teknolojiden, bilim dünyasındaki ve sağlık sektöründeki gelişmelerden etkilenerek kendini yenileyen, sürekli ilerleyen bir alandır. Bu alanın temel amaçları insan ve toplum sağlığı, hastalıklardan korunma, yaşam kalitesini yükseltme, sağlık harcamalarını en asgari seviyeye indirmektir. Bu alanda güncel ve doğru bilgiyi elde etmek, kanıta dayalı verileri kullanma ve klinikte doğru karar vermek için tıbbi bilgiyi elde eden, düzenleyen, işleyen ve tekrar kullanımını sağlayan tıp kütüphanelerinin varlığını gerektirir. Tıp kütüphaneleri, bilimsel ve teknolojik olanaklardan yararlanarak doktor, diş hekimi, hemşire ve diğer sağlık görevlilerine, sağlık bilimcileri ve araştırmacılarına, onların gereksinim duyduğu doğru bilgiyi, hızlı bir biçimde, istenilen formatta ve kapsamda ekonomik bir şekilde ulaştırmayı hedefleyen kütüphanelerdir. Bu çalışmada, Türkiye’de üniversitelere bağlı sağlık eğitimi veren fakültelerinin mevcut durumları ve bunların kütüphaneleri nicel olarak analiz edilmiştir. Veriler, YÖK’ün web sayfasında bulunan devlet ve vakıf üniversitelerin resmi siteleri incelenerek elde edilmiştir. Verilerin analizi sonucunda Türkiye’de üniversitelerde tıp fakülteleri sayılarının her geçen gün arttığı görülmüştür. Ayrıca tıp fakültelerinin yanı sıra sağlık eğitimi verilen diş hekimliği, hemşirelik ve sağlık bilimleri fakültelerinin artışı da anlamlıdır. Buna karşılık tıp kütüphanelerinin sayısının yükselmesiyle birlikte sağlık bilimleri ve tıp alanına ilişkin bilgi kaynaklarının ve içeriklerinin geliştiği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sağlık Bilimleri, Tıp Kütüphaneciliği, Tıp Kütüphaneleri

⁷¹ Bartın Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Bilgi ve Belge Yönetimi, hcolaklar@hotmail.com

Türkiye’de 2000 Yılından Sonra Kurulan Üniversiteler İçin Akademik Unvanların Üniversite Sıralamalarına Etkisi

Prof. Dr. Hüseyin ÇAVUŞ⁷²

Dr. Öğr. Üyesi Canan Zehra ÇAVUŞ⁷³

URAP (University Ranking by Academic Performance), ülkemiz ve dünya üniversiteleri için sıralamalar yapan bir kurumdur. Ülkemiz için bu sıralama kuruluş yılına göre iki grupta incelenmektedir. Bunlar; 2000 yılından önce ve 2000 yılından sonra kurulan üniversiteler şeklindedir. 2000 yılından önce kurulan üniversite sayısı 71, 2000 yılından sonra kurulan üniversite sayısı ise 86’dır. Bu çalışmada, öncelikle 2000’den sonra kurulan üniversitelerin il bazındaki URAP puanlamalarının dağılışı haritalandırılmıştır. Devamında bu üniversitelere ait YÖKKADEMİK arama sistemi yardımıyla çıkartılan akademisyen unvan dağılımı URAP sıralaması ile birlikte ortaya konmuştur. Son olarak akademik unvanlara sahip öğretim elemanı sayısının üniversite sıralamasına katkısı, uzman görüşleri alınarak AHP (Analitik Hiyerarşi Prosesi) yöntemi ile ağırlıklandırılmış ve bu ağırlıkların üniversite sıralamaları üzerindeki korelasyonları belirlenmiştir. Sonuç olarak 2000 sonrasında kurulan üniversiteler için; akademisyen unvan dağılımı ile URAP sıralaması arasındaki en yüksek korelasyon araştırma görevlisi sayısına, en düşük korelasyon ise profesör sayısına aittir. AHP ağırlıklandırma sürecine ilişkin korelasyonda en yüksek oranın doçent unvanına ait olduğu belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: URAP Sıralama, YÖKKADEMİK, Akademik Unvan, Analitik Hiyerarşi Prosesi (AHP)

⁷² Fen-Edebiyat Fakültesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, h_cavus@comu.edu.tr

⁷³ Fen-Edebiyat Fakültesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, cekrem@comu.edu.tr

Türkiye’de Gençlik Ve Gençlerin Yetişkinliğe Geçiş Sürecine Dair Sorunlar

Dr. Öğrt. Üyesi Esra IŞIK⁷⁴

Gençlik, bireyin çocukluğunu geride bıraktığı ve yetişkinliğe doğru adım attığı kabul edilen bir dönemdir. Gerek fiziksel gerekse psikolojik anlamda yaşanan pek çok zorluk gençlik dönemini insan hayatının en sıkıntılı yılları haline getirir. Bu dönemin sona ermesi yani bireyin yetişkin yaşamına geçişi toplumlarda farklı ritüellerle ve kriterlerle gerçekleşen ve önem verilen bir durumdur. Pek çok toplum bireyi evlendiği, ekonomik özgürlüğünü kazandığı ve kendine ait bir evi olduğu zaman yetişkin olarak kabul eder. Siyasi ve hukuki anlamda yaşa bağlı tanımlanan gençlik evresi, toplumsal bağlamda bireyin kendine ait bir yaşam kurması ile tamamlanan dönemselsel geçiş olarak görülür. Birey toplumun gözünde ancak kendi kendine yetebilir hale geldiği zaman sorumluluk alabilecek ve kendi kararlarını verebilecek yetişkin kabul edilir.

Günümüzde gençlerin kendilerine ait bir yaşam kurmaları gittikçe güçleşmektedir. İş bulmak, ev sahibi olmak ve evlenmek gibi yetişkinlik dönemine geçişi sembolize eden kriterler ulaşılması zor hedefler haline gelmiştir. Artan genç işsizliği, geleceğe dair yapılan planların sürekli olarak ertelenmesine yol açar ve gençler yaş dikkate alındığında yetişkin kabul edilseler bile toplumsal anlamda aile yanında yaşamaya devam ederek yetişkin yaşamının gereklerini yerine getirmemiş olurlar. Uzatılmış gençlik veya bitmeyen gençlik olarak ifade edilen bu durum bazen aileler için de sorun olarak görülmektedir. Yetişkinlik döneminin gereklerini yerine getiremeyen bu gençler farklı kültürlerde farklı ifadelerle tanımlanır. Bu çalışmada da bitmeyen veya uzatılmış gençlik kavramlarından hareketle Türkiye’de gençlerin yetişkin yaşamına geçişi, aileden bağımsız kendilerine ait bir yaşam kurma süreçleri ve bu süreçlerin ertelenmesi/uzatılması tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Gençlik, Uzatılmış Gençlik, Yetişkinlik, Türkiye

⁷⁴ Dumlupınar Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü, esra.isik@dpu.edu.tr.

Hadis İlimlerinin Sayısı Üzerine

Dr. Öğr. Üyesi Muhammet BEYLER⁷⁵

Hadisin senedi ile metninin muhtelif durumlarını ele alıp inceleyen ve müstakil birer ilim olmaktan ziyade hadise dair birtakım mesele ve kaidelerden meydana gelen konu başlıkları/bilgi kolları olarak tavsif edilebilecek olan hadis ilimleri (ulûmü'l-hadis), önceleri bağımsız birer bilgi kolu iken h. 4. asrın ortalarından itibaren alana özgü müstakil eserlerde bir araya getirilmeye başlanmıştır. Bir araya getirme çalışmalarında bazı âlimler tarafından “nev” diye ifade edilen bu ilimler, söz gelimi Hâkim en-Nîsâbûrî göre elli iki, İbnü's-Salâh'a göre altmış beş, Hâzîmî'ye göre yüz, İbnü'l-Mülakkîn'a göre iki yüz, Süyûtî'ye göre ise doksan üçtür. Hadis ilimlerin sayısına dair görüş farklılıkları, hadisçilerin hadis ilminin bu konu başlıkları/bilgi kollarına, onların içeriklerine ve aralarında ilişkiye nasıl baktıklarını göstermesi bakımından önem arz etmektedir.

İşte bu bildiride önce ulûmü'l-hadis kavramı üzerinde durulacak ardından hadis ilimlerinin sayısı ve bunların adlarına dair âlimlerin görüşleri tespit edilip kronolojik olarak sunulacak ve ortaya çıkan durum hadis ilmi açısından yorumlanmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Hadis ilimleri, ulûmü'l-hadis, sayı, adet, ta'dât.

⁷⁵ Yalova Üniversitesi, İslâmî İlimler Fakültesi, Hadis ABD, muhammedbeyler@hotmail.com

Sosyal Refah Çerçevesinde Göçmen Sağlığı Politikalarının Değerlendirilmesi

Hüsnünur ASLANTÜRK⁷⁶

Elvan ÖZKAN⁷⁷

Küreselleşme ve sosyo-politik gelişmeler sonucunda göç, tüm ülkelerin gündeminde giderek daha fazla yer kaplayan bir sosyal sorun olarak önemini korumaktadır. Ülkeler arasındaki sınırların belirsizleşmesi, vatandaşlık haklarına ek olarak artık bireylerin bir dünya vatandaşı olarak tanımlanmaya başlamasıyla birlikte fiziksel hareketlilik artmış, ülkeler arasında zorunlu ya da isteğe bağlı sebeplerden kaynaklanan geçişler kolaylaşmıştır. Ülkemiz açısından düşünüldüğünde özellikle Suriye’de yaşanan iç savaş sonucunda gerçekleşen zorunlu göçlerden coğrafi ve sosyo-politik konumu itibarıyla yoğun bir şekilde etkilendiği görülmektedir. Göç İdaresi Genel Müdürlüğü’nün 2017 yılı verilerine göre ülkemizde halen bulunan göçmen/mülteci sayısı üç buçuk milyonu aştığı dikkat çekmektedir. Bu kadar büyük bir göçmen grubu göz önünde bulundurulduğunda göçmenlerin ihtiyaçları ve sorunları doğrudan ya da dolaylı olarak göç ettikleri ülkeleri de etkilemektedir. Bu etki eğitim, sağlık, çevre, güvenlik gibi hemen hemen her alanda kendini hissettirmektedir. Bu çerçevede devletin sosyal refah devletinin bütün boyutlarında göçmenlerin ihtiyaçlarını karşılaması ve politika geliştirmesi gereksinimi gündeme gelmektedir.

Refah kavramına dayanan refah devleti, devletin sosyal, ekonomik, eğitim, sağlık gibi temel alanlarda bireyleri desteklemesi üzerine kurulan bir modeldir. Refah devletinin en önemli bileşenlerinden biri olarak görülen sağlık hizmetleri ile ilgili planlama, düzenleme ve müdahale görevi devlet eliyle yürütülmekte ve refah devleti herkesin sağlık hizmetinden yararlanması amacıyla yapılan düzenlemelerle ön plana çıkmaktadır. Ancak göçmenlerin yaşadığı sağlık sorunlarının çözümü konusunda yaşanacak olası aksaklıkların göçmenler üzerindeki doğrudan etkileri ve halk sağlığına ilişkin yansımaları düşünüldüğünde göçmenlerin refah devletinin en önemli bileşenlerinden biri olan sağlığı özellikli bir konuma taşımaktadır. Göçmenlerin sağlık hakkı, hem sağlıklı bir yaşam sürmelerini hem de sağlık hizmetlerine erişimini kapsamaktadır.

Bu çalışmada ülkemizde göçmenlere yönelik düzenlenen sağlık politikaları sosyal refah çerçevesinde tartışılarak, sağlığın tüm boyutlarına yönelik olarak verilen sağlık hizmetleri göçmenlerin sağlık hizmetine erişimi ve bu hizmetlerden yararlanmaları boyutunda ele alınacaktır.

⁷⁶ Kocaeli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü, husnunur@yahoo.com

⁷⁷ Sağlık Bakanlığı Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü, elvanulu@yahoo.com

Üstbilişsel Yazma Stratejileri Farkındalık Ölçeği'nin Türkçe Öğretmeni Adayları Grubunda Kullanılabilirliğinin Belirlenmesi

Determination of The Usability of Metacognitive Writing Strategies Awareness Scale in Turkish-Language Teacher Candidates Group

Dr. Öğr. Üyesi Gizem UYUMAZ¹
Doç. Dr. İ. Seçkin AYDIN²
Dr. H. Özgür İNNALI³
Gözde UYUMAZ⁷⁸

Bu çalışma Aydın, İnnalı ve Uyumaz tarafından 2017 yılında ortaokul öğrencilerinin üstbilişsel yazma stratejilerine yönelik farkındalıklarını ölçmek amacıyla geliştirilen Üstbilişsel Yazma Stratejileri Farkındalık Ölçeği'nin (ÜYSFÖ), Türkçe öğretmeni adayları grubunda kullanılabilirliğinin belirlenmesini amaçlayan betimsel bir araştırmadır. Bu amaç doğrultusunda 175'i kadın (%67.8), 83'ü (%32.2) erkek olmak üzere 258 Türkçe öğretmeni adayından veri toplanmıştır. Üstbilişsel Yazma Stratejileri Farkındalık Ölçeği 40 maddeden oluşmaktadır ve derecelendirmeleri “Tamamen Katılıyorum”, “Katılıyorum”, “Orta Derecede Katılıyorum”, “Katılmıyorum” ve “Hiç Katılmıyorum” şeklindedir. Ölçekte ters puanlanması gereken (olumsuz) madde bulunmamaktadır. Ölçeğin geliştirilme çalışması kapsamında yapılan açımlayıcı faktör analizinde; tek faktörlü yapının özdeğerinin 14.141 olduğu, maddelerin toplam varyansa yaptığı katkının %35.354 olduğu bulunmuştur. Faktör yük değerleri 0.435-0.712 arasında değişmektedir. Açımlayıcı faktör analizi yapılan gruptan elde edilen verilerin Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı 0.952, madde-toplam korelasyonları 0.410-0.681 arasında bulunmuştur. Doğrulayıcı faktör analizi yapılan gruptan elde edilen verilerin Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı 0.944, madde-toplam korelasyonları 0.386-0.627 arasında bulunmuştur. Doğrulayıcı faktör analizinde standardize edilmiş faktör yük değerleri 0.47-0.73 arasında değişmektedir. $\chi^2/sd=2.01$, RMSEA=0.057, SRMR=0.045, IFI, NNFI ve CFI değerleri 0.98, GFI=0.86 bulunmuştur. Bu çalışma kapsamında yapılan analizlerde: Türkçe öğretmeni adaylarından toplanılan verilerin Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı 0.961 olarak hesaplanmıştır. Ölçekte yer alan maddelerin madde-toplam korelasyonları 0.440-0.697 arasında değişmektedir. Yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonucunda; standardize edilmiş faktör yük değerlerinin 0.45-0.72 arasında değiştiği, $\chi^2/sd=4.08$, RMSEA=0.110, SRMR=0.073, IFI, NNFI ve CFI değerleri 0.96, GFI=0.62 olarak bulunmuştur. Türkçe öğretmeni adaylarından toplanılan veriler ile yapılan analizlerden elde edilen güvenilirlik ve geçerlik kanıtları birlikte değerlendirildiğinde, Üstbilişsel Yazma Stratejileri Farkındalık Ölçeği'nin (ÜYSFÖ) Türkçe öğretmeni adayları grubunda da kullanılabilir, geçerli ve güvenilir bir ölçek olduğu belirlenmiştir.

Anahtar sözcükler: geçerlik, güvenilirlik, doğrulayıcı faktör analizi

¹ Giresun Üniversitesi, gizem.uyumaz@giresun.edu.tr

² Dokuz Eylül Üniversitesi, seckin.aydin@deu.edu.tr

³ ozgurinnali@hotmail.com

⁴ Kocaeli Üniversitesi, gzdeuyumaz@gmail.com

Nûh b. Ebî Meryem'in Hadis Uydurduğuna Dair Kadim Bir Yanlışın Tashih Edilişi

Dr. Öğr. Üyesi Muhammet BEYLER⁷⁹

İslâmî ilimlerin çeşitli alanlarında derin bilgi sahibi ve Ebû Hanîfe'nin kadılık yapmaya uygun bulduğu talebelerinden biri olan Ebû İsm'e Nûh b. Ebî Meryem, hadis uydurmakla itham edilmiş, dahası insanları Kur'ân okumaya teşvik etmek maksadıyla sürelerin faziletini konu edinen meşhur uzun hadisi kurguladığını bizzat itiraf ettiği iddia edilmiştir. Daha erken dönemlerde ortaya atılan ve tekrar edilegelen bu ithamlar sonucunda Nûh b. Ebî Meryem'in adı, dine hizmet gibi iyi bir niyetle hadis uyduran şahısların başında gösterilerek adeta teşhir edilmiştir. Yakın zamanlara kadar bu şekilde süregelen bu ithama ilk kez *Tecrîd-i Sarîh* mütercim ve şârihleri Babanzâde Ahmed Naim ve Kâmil Miras Beyler tarafından karşı çıkılıp kimi cevaplar verilmiş daha sonra da Abdülfettâh Ebû Gudde eliyle konu tetkik ve tahkik edilerek bahse konu olan olayın asılsızlığı ortaya konmuştur.

İşte bu bildiride Nûh b. Ebî Meryem'in hadis uydurduğu ve bunu itiraf ettiğine dair ithamların öncelikle kimler tarafından dillendirildiği, ardından bunun hangi ilim adamları eliyle ve ne şekilde düzeltildiği, sonra da onların bu tashihlerinin Türkiye akademiasını nasıl etkilediği araştırılmak suretiyle kadim bir yanlışın oluşumu, yayılışı ve nihayet tashih edilişi bir süreç olarak ele alınacak ve değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Nûh b. Ebî Meryem, Nûh b. Ebû Meryem, Ebû İsm'e, Hadis Uydurma, Kadim Bir Yanlış, Tashih

⁷⁹ Yalova Üniversitesi, İslâmî İlimler Fakültesi, Hadis ABD, muhammedbeyler@hotmail.com

Meslek Yüksekokullarında Görev Yapan Öğretim Elemanlarının Bilgi Arama Davranışları: Kırklareli Üniversitesi Pınarhisar Meslek Yüksekokulu Örneği

Dr. Öğr. Üyesi Huriye ÇOLAKLAR⁸⁰

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet ALTAY⁸¹

Belirli mesleklere yönelik ara insan gücü yetiştirmeyi amaçlayan, dört yarıyılık eğitim veren yükseköğretim kurumları olan Meslek Yüksekokulları, iş dünyasının ihtiyaç duyduğu teknik bilgiye sahip, donanımlı insan kaynağını yetiştiren akademik mesleki kurumlardır. Gelecekte iş hayatında önemli roller üstlenecek olan meslek yüksekokulu öğrencilerini yetiştiren öğretim elemanlarının belli bir bilgi ve becerilere sahip olması beklenilir. Bunlar bilgi gereksinimlerini tanımlayabilme, bilgi kaynaklarına erişebilme, bu kaynakları değerlendirebilme, yeni edinilen bilgiyi var olan bilgiyle bütünleştirebilme, bilgiyi uygun ve etik biçimde kullanabilme ve bilgiyi iletebilme/sunabilme becerilerine sahip olması beklenmektedir. Bu çalışmada Kırklareli Üniversitesi Pınarhisar Meslek Yüksekokulu'nda görev yapan öğretim elemanlarının bilgi arama davranışları, betimleme yönteminden yararlanılarak, görüşme ve anket veri toplama tekniği kullanılarak incelenmiştir. Çalışmada, anket verileri analiz edilerek öğretim elemanlarının bilgiye gereksinim duyma ve bilgi arama sürecinde var olan benzerliklerinin ve farklılıklarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışmanın bir diğer amacı da Kırklareli Üniversitesi Merkez Kütüphanesi'nin sunduğu hizmetlerin Kırklareli merkezden uzak bir ilçe meslek yüksekokulunda görev yapan akademisyenlerin bilgi arama davranışlarını nasıl etkilediğinin tespit edilmesidir. Böylece Kırklareli Üniversitesi Meslek Yüksekokulları örneği ele alınarak öğretim elemanlarının bilgi arama davranış ve tutumları hakkında bilgi edinmektir. Bu araştırma sonucunda, bilişim teknolojilerinin Kırklareli Üniversitesi Pınarhisar Meslek Yüksekokulu'nda görev yapan öğretim elemanlarının bilgi arama davranışlarını ve bilgi okuryazarlık alışkanlıklarını etkilediği belirlenmiştir. Ayrıca çalışma sonucunda Üniversite Merkez Kütüphanelerinin Meslek Yüksekokullarına, özellikle de ilçelerdeki meslek yüksekokullarına yönelik yeni hizmet ve politikalar geliştirmesinin zorunlu olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Bilgi arama davranışları, bilgi okuryazarlığı, meslek yüksekokulları, üniversite kütüphaneleri

⁸⁰ Bartın Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Bilgi ve Belge Yönetimi, hcolaklar@hotmail.com

⁸¹ Bartın Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü, ahmetaltay57@hotmail.com

Islamic Feminism In Turkey

Ayşegül Gökalp Kutlu ⁸²

Oğulcan Güngör ⁸³

Feminism is one of the most powerful currents of thought that existed in human history and in today's world. Especially in the period of development of libertarian and revolutionary ideas which emerged after the French Revolution and in the period when social norms are being questioned, feminism argued for equal rights for women and equality in every aspect of the social life. In time, feminism has given birth to many different fractions. It will not be wrong to say that the imprint is based on sociological and religious factors in different countries and geographical regions. In this context, Islamic Feminism has begun to be expressed even more loudly starting with the 1990s, especially in the geography of Islam and in Europe. Islamic feminism originated as the claim that Islam was dominated by male interpreters and that Islamic texts were interpreted in a patriarchal way. Undoubtedly, Islamic Feminism also shows differences in the perception of the idea by country and the expression of problem bases, even in the countries where Islam is the main religion. This article aims at examining the origins and development of Islamic feminism in Turkey. Even though the roots of the movement in Turkey is attached to the freedom of wearing headscarves at public institutions and universities, in time, the some faction of the conservative women started demanding certain rights that brought them closer with the general feminist tide. This article will first of all try to find out the roots of Islamic feminism in Turkey, secondly compare it to Islamic feminist movement in other countries in the region, and lastly, try to figure out how influential it is in shaping regional politics.

⁸² Dr., Kocaeli University, Department of International Relations

⁸³ MA., Kocaeli University, Department of International Relations

İdarenin Takdir Yetkisinin Yargısal Denetimi

Arş. Gör. Zuhâl YAĞCI⁸⁴

İdarenin karşılaştığı olaylarda nasıl bir yol izleyeceği önceden hukuk kuralları ile tespit edildiği takdirde, idare açısından bağlı yetki söz konusudur. Diğer taraftan, idarenin karşılaştığı olaylarda nasıl bir yol izleyeceğinin önceden hukuk kuralları ile tespit edilmemesi durumunda idarenin takdir yetkisinin varlığından bahsedilmektedir. İdareye takdir yetkisi tanınmasının sebepleri, kanunî düzenlemeler yapılırken, ileride gerçekleşebilecek tüm olayları kapsayacak düzenlemelerin yapılmasının mümkün olmaması, idarenin çözmekle yükümlü olduğu sorunların çok çeşitli olmasından ötürü, her durum açısından aynı şekilde hareket etmenin iyi olmayan sonuçlar doğurabilmesi ve kamu hizmetlerinin bünyesinden kaynaklı teknik zorunlulukların farklı şekillerde hareket edilmesini gerektirebilmesidir. Bu doğrultuda idareye takdir yetkisinin tanınma sebebi, kısaca kamu yararadır, şeklinde de ifade edilebilir. İdarenin sahip olduğu takdir yetkisi hukukî sınırlar içerisinde kullanılabilen bir yetkidir. İdari yargıda yüksek mahkeme olan Danıştay da takdir yetkisinin hukukî sınırlar içerisinde kullanılması gerektiği yönünde görüşe sahiptir. Bu açıdan Danıştay, idarenin takdir yetkisini denetlerken çeşitli ölçütlere başvurarak denetimini gerçekleştirmektedir.

Anahtar Kelimeler: İdare, Takdir Yetkisi, Yargısal denetim

⁸⁴ Kocaeli Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, İdare Hukuku Anabilim Dalı, zuhal.yagci@kocaeli.edu.tr

Bir Öneri Olarak Varoluşçu Kurumsal İletişim

Emre BİÇİCİ⁸⁵

Varoluşçuluk felsefe dünyasında en çok tartışılmış ve en önemli akımlardan birisidir. Ortaya çıktığı günden itibaren akım içerisinde bulunan pek çok düşünce farklı disiplinler üzerinde etkiler bırakmıştır. Bu etkiler sayesinde Varoluşsal psikiyatri gibi farklı bir bakış açısı oluşmuştur. Bu gelişmeler varoluşçu bir kurumsal iletişim düşüncesinin geliştirilip geliştirilemeyeceği fikrini akıllara getirmektedir. Bu çalışmada Varoluşçuluk düşüncesinin kurumsal iletişim uygulamalarında nasıl bir tutum olarak kullanılabileceği araştırılmıştır. Varoluşçu Psikiyatride olduğu gibi Varoluşçu Kurumsal iletişim de bir kuram değil tutumdur. Yapılmış olan araştırma betimleyici bir çalışmadır. Varoluşçu kurumsal iletişim araştırma çerçevesinde bir önerme olarak ileri sürülmüştür. Araştırmada Varoluşçu Psikiyatri yol haritası olarak kullanılmış ve psikiyatrinin insanı ele alması gibi kurum ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Varoluşçuluk, Kurumsal İletişim, İletişim, Felsefe

⁸⁵ Kocaeli Üniversitesi, SBE İletişim Fakültesi, İletişim Bilimleri Doktora, emrebcc90@gmail.com

Sanayi Maadin Bankası Sonrası Türk İşletme Tarihinde Önemli Bir Yapı Taşı: Örnek İşletme Grubu Modeli Sümerbank

Dr. Muzaffer Aydemir⁸⁶

Son yıllarda dünyada yapılan bilimsel çalışmalarda işletme gruplarını önem kazanmaktadır. İşletme grupları, faaliyet gösterdikleri ülkelerin ekonomik hayatlarında baskın konumdadırlar. Bu kadar önemli olmasına rağmen işletme grupları hakkında yapılan çalışmalar genellikle yakın zamanlarda ortaya çıkan yapılara, gelişmekte olan piyasalarda ekonomik performans ve farklı ülkelerdeki varlıklarının ortaya çıkış nedenlerine yoğunlaşmaktadır. Konu hakkında pek çok çalışma yapılmasına rağmen işletme gruplarının oluşumu henüz büyük ölçüde açıklanamamıştır. Türk işletme tarihi içerisinde, özellikle cumhuriyetin ilk yıllarında kurulan örgütlerin yapısal özellikleri işletme bilimi kuramları ile yeterince ele alınmamıştır. Çalışmamızda cevabı aranan temel soru, “Sümerbank’ın genç cumhuriyetin kuruluş dönemi koşullarında yapısal olarak bankadan öte temel işletme grubu özellikleri taşıyıp taşımadığı”dır. Çalışmadaki temel amacımız, Sümerbank’ın cumhuriyetin kuruluş döneminde neden bir bankadan daha çok işletme grubu yapısında olduğu tartışmasının kuramsal alt yapısını sunmak ve Türk işletme gruplarının tarihsel kökenlerine ışık tutmaktır.

Anahtar Kelimeler: İşletme Tarihi, Sümerbank, İşletme Grubu.

⁸⁶ Emekli kamu personeli, aydemirma67@gmail.com

Farklı Branş Öğretmenlerinin Türkçenin Doğru ve Etkili Kullanılmasına Yönelik Farkındalığı

İlknur Karşı⁸⁷
Doç. Dr. Tülay Sarar Kuzu⁸⁸

Toplumda iletişimin temel taşı olan dil ve dilin doğru kullanımı genellikle ve yalnızca Türkçe öğretmenleri ile dil üzerine çalışmalar yapanların sorunu olarak kabul edilmektedir. Oysa dil her alanda ve yaşamın her boyutunda ve herkes için, sağlıklı iletişim açısından gerekli en temel araçtır. Öğrencilerin anlama, düşünme ve öğrenme becerileri anadilleri ile geliştirildiğinden, dil kullanımının doğru ve etkin olması, genel akademik başarı açısından azımsanamayacak ölçüde önemlidir. Bu çalışmanın amacı Türkçe branşı dışındaki branş öğretmenlerinin, öğrencilerin dil konusundaki yeterliliklerinin akademik başarılarına etkisi konusundaki farkındalıklarını ortaya koymaktır. Çalışma niteliksel bir çalışma olarak planlanmış olup ortaokulda görev yapan 5., 6., 7. ve 8. sınıf öğretmenleri ile gerçekleştirilmiştir. Verilerin toplanmasında esneklik sağlanması ve sorulara alınan yanıt oranlarında tamlik sağlanabilmesi amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi ve doküman analizi ile yürütülmüştür. Görüşmeler, hazırlanan soruları gönüllülük esasıyla cevaplandıran 20 farklı branş öğretmeni ile yapılmıştır. Çalışma grubunda rastgele seçimle belirlenmiştir. Öğretmenlerin sorulara verdiği yanıtlar betimsel analiz yöntemiyle çözümlenmiştir. Bulguların yorumlanması süreci devam etmektedir.

⁸⁷ Başkent Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

⁸⁸ Başkent Üniversitesi, Eğitim Enstitüsü

Özel Markalı Bakliyatta Tüketici Tutumunu Ne Etkiler? İndirim Mağazaları Üzerine Bir Araştırma

Dr. Öğr. Üyesi İsmail Tamer Toklu⁸⁹

Son otuz yılda örgütsel perakendenin büyük bir gelişme göstermesi ile birlikte özel markalar da pazarda yerini aldı. Türkiye bakliyatta önemli bir üretici ve tüketici olmasına rağmen buna son on yılda ithalatçı niteliği de eklendi. Türkiye’de bakliyat daha çok dökme (açık) olarak pazarlanmaktadır. Özel markalı ürünler hem açık satılan ürünlerle hem de ulusal markalar ile rekabet etmektedir. Bunlara ilave olarak, son yıllarda özel markalarda ithal hammadde kullanımının artması konuyu önemli hale getirmektedir. Bu çalışmada özel markalı bakliyata yönelik tutum üzerinde mağaza imajı, fiyat bilinci, menşe ülke, algılanan risk ve algılanan kalitenin etkisi incelenmektedir. Araştırmanın verileri kolayda örnekleme yöntemi ile seçilen tüketicilerle yüz yüze yapılan anketlerle elde edilmiştir. Veriler SPSS v23 istatistik programı ve Smart PLS yapısal eşitlik modellemesi ile analiz edilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre, fiyat bilinci ve algılanan kalite özel markalı ürünlere yönelik tutum üzerinde etkilidir ve bu tutum da satın alma niyetini etkilemektedir. Mağaza imajı, menşe ülke ve algılanan riskin ise tutum üzerinde etkili olduğu tespit edilememiştir. Araştırma sonuçlarının konunun tarafları için bir değer oluşturacağı düşünülmektedir. Yerel üretimin güçlenmesi için gereken teşviklerin artması ve tüketicinin pazarlama iletişimiyle bilinçlerinin gelişmesi ülkenin kalkınmasına olumlu katkılar sunacaktır.

Anahtar Kelimeler: Bakliyat, Özel Marka, İndirim Mağazası, Tutum

Jel Kodu: M30, M31, M39

⁸⁹ Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Fındıklı Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu, ittoklu@gmail.com

What Impacts the Consumer Attitude in Private Label Pulses? A Research on Discount Stores

Abstract

Private label products have taken their place in the market with the improvement of organizational retail in the last thirty years. Although Turkey is being a major producer and consumer of pulses, importer attribute has also been added to this in the last decade. Pulses are marketed mostly in bulk and without a brand in Turkey. Private label products compete with both the products sold in bulk and national brands. In addition, the use of imported raw materials in private label products has increased in recent years. In this study, the impacts of the store image, the price consciousness, the country of origin, the perceived risk and the perceived quality on the attitude towards private label pulses are examined. The data of the study were obtained by face to face surveys with the consumers selected by the convenience sampling method. Data were analysed by SPSS v23 statistical program and Smart PLS structural equation modelling. According to the results, price consciousness and perceived quality are significant on attitudes towards private label products and this attitude impacts purchase intention. It could not be determined that store image, country of origin and perceived risk were significant on attitude. It is thought that the results of the research will constitute a value for the parties of the subject. The increase in the incentives required for strengthening local production and the development of awareness of the consumer through marketing communication will provide positive contributions to the development of the country.

Key Words: Pulses, Private label, Discount Market, Attitude

Jel Code: M30, M31, M39

Sürdürülebilir Kentleşme Hedefine Yönelik Çevre Politikası

Dr. A. Çağatay DİKMEN⁹⁰

Özellikle Sanayi Devrimi sonrasında insan yerleşimlerinin kentlerde toplulaşması ile kentler, hızlı bir büyüme süreci ile karşı karşıya gelmişlerdir. Kentlerde ortaya çıkan bu fiziksel büyüme ve nüfus artışı, günümüzde de devam etmektedir. Sürdürülebilir kentleşme yaklaşımı, sürdürülebilir kalkınmanın önemli bir parçasıdır. Sürdürülebilir kentsel gelişme yaklaşımı, kentsel gelişmenin etkilediği ve kentsel gelişmeyi etkileyen tüm çevresel (yapılı çevre/doğal çevre), sosyal, ekonomik unsurları birbiriyle ilişkili biçimde içermekte; ekonomik ve sosyal gelişimin çevre koruma ve iyileştirme amacı ile birleştirilmesini ön görmekte; gelişimin biçiminin katılımlı süreçlerle kararlaştırılmasını gerektirmektedir. Dünyada kentsel nüfus oranının hızla artması ile kentler, metropoliten alanlar ve kentsel bölgeler yeni olgu ve sorunlarla karşılaşmaktadır. Kentlerin hızlı büyümesi ile beraber doğal kaynak kullanımının artması, özellikle ulaşım kaynaklı kirletici hava emisyonlarının artması, kentlerde nüfus yoğunluğu, yüzey sularının kirlenmesi, verimli arazilerin kaybı, büyük kentlerde aşırı gürültü, çevresel kalitenin bozulması, yaşam kalitesinin düşmesine neden olabilmektedir. Hızla yayılmış kentler, gelişmemiş altyapı sorunlarını beraberinde getirmektedirler. Sürdürülebilir kentleşme hedefine yönelik karar vericiler, yönetim planlarını bütüncül yaklaşımla çevre yönetimi araçlarının doğru ve etkin kullanımı ile sağlayabilirler.

⁹⁰ Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, cagatay.dikmen@csb.gov.tr

Yazma Becerisi ile İlişkili Psikolojik Yapıların Farklı Demografik Özellikler Açısından İncelenmesi

Investigation of Psychological Structures Related to Writing Skills in Terms of Different Demographic Characteristics

Dr. Öğr. Üyesi Gizem UYUMAZ⁹¹

Doç. Dr. Nihat BAYAT⁹²

Gözde UYUMAZ⁹³

Bu çalışma, bireylerin yazma alışkanlığı, yazma duyarlılığı, yazma kaygısı, yazılı anlatım özyeterliği ve üstbilişsel yazma stratejileri farkındalıklarının farklı demografik değişkenler açısından incelenmesini amaçlayan betimsel bir araştırmadır. Araştırmanın çalışma grubunu 170'i kadın (%68.5) ve 78'i (%31.5) erkek olmak üzere 225 Türkçe öğretmeni adayını oluşturmaktadır. Çalışma kapsamında öğretmen adaylarından, yazma alışkanlığı ölçeği, yazma duyarlılığı ölçeği, yazma kaygısı ölçeği, yazılı anlatım özyeterliği ölçeği ve üstbilişsel yazma stratejileri farkındalığı ölçeği kullanılarak veri toplanmıştır. Verilerin analizi kapsamında kayıp değerler, uç değerler ve alınan puanların demografik değişkenlere göre oluşan alt gruplardaki dağılımlarının normalliği incelenmiştir. Normal dağılıma uygun puanlar için ilişkisiz örneklem t testi ya da ANOVA, uymayan puanlar için ise Mann Whitney U ya da Kruskal Wallis H testi uygulanmıştır. Yazma alışkanlığı ($U=6379$, $p>0.05$), yazma kaygısı ($U=6495$, $p>0.05$), yazılı anlatım özyeterliği ($t_{(246)}=0.996$, $p>0.05$) ve üstbilişsel yazma stratejileri farkındalığı ($t_{(246)}=0.911$, $p>0.05$) puanlarının cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermediği bulunmuştur. Bireylerin yazma duyarlılığı ise cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermektedir ($t_{(246)}=2.365$, $p<0.05$). Kadınların yazma duyarlılıkları erkeklerden istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde daha yüksektir. Yazma duyarlılığı ($\chi^2=1.486$, $p>0.05$), yazma kaygısı ($\chi^2=6.105$, $p>0.05$), üstbilişsel yazma stratejileri farkındalığı ($\chi^2=0.355$, $p>0.05$), yazma alışkanlığı ($F_{(3, 242)}=0.516$, $p>0.05$) ve yazılı anlatım özyeterliği ($F_{(3, 242)}=0.649$, $p>0.05$) puanlarının sınıf düzeyine göre anlamlı farklılık göstermediği bulunmuştur. Yazma kaygısı ($\chi^2=2.037$, $p>0.05$), yazılı anlatım özyeterliği ($\chi^2=1.724$, $p>0.05$), yazma duyarlılığı ($F_{(2, 205)}=0.731$, $p>0.05$), üstbilişsel yazma stratejileri farkındalığı ($F_{(2, 205)}=0.089$, $p>0.05$) ve yazma alışkanlığı ($F_{(2, 205)}=0.679$, $p>0.05$) puanlarının baba eğitim düzeyine göre anlamlı farklılık göstermediği bulunmuştur. Yazma kaygısı ($U=4754$, $p>0.05$), yazma alışkanlığı ($t_{(209)}=1.607$, $p>0.05$), yazma duyarlılığı ($t_{(209)}=0.002$, $p>0.05$), yazılı anlatım özyeterliği ($t_{(209)}=1.364$, $p>0.05$) ve üstbilişsel yazma stratejileri farkındalığı ($t_{(209)}=0.004$, $p>0.05$) puanlarının anne eğitim düzeyine göre anlamlı farklılık göstermediği bulunmuştur. Yazma kaygısı ($\chi^2=2.149$, $p>0.05$), üstbilişsel yazma stratejileri farkındalığı ($\chi^2=1.125$, $p>0.05$), yazma alışkanlığı ($\chi^2=1.588$, $p>0.05$), yazma duyarlılığı ($F_{(3, 244)}=0.180$, $p>0.05$) ve yazılı anlatım özyeterliği ($F_{(3, 244)}=0.144$, $p>0.05$) puanlarının yaşanılan yere göre anlamlı farklılık göstermediği bulunmuştur.

Anahtar Sözcükler: Alışkanlık, Duyarlılık, Kaygı, Özyeterlik, Farkındalık

⁹¹ Giresun Üniversitesi, gizem.uyumaz@giresun.edu.tr

⁹² Akdeniz Üniversitesi, nihatsbyat@akdeniz.edu.tr

⁹³ Kocaeli Üniversitesi, gzdeuyumaz@gmail.com

8. YY. İslam Toplumunda Yaşayan İbn Mukaffa'nın Mali Görüşleri

Dr. Öğr. Üyesi Cahit ŞANVER¹

Prof. Dr. Hamza AL²

720 ile 762 yılları arasında İran, Emevi ve Abbasi dönemlerinde bu coğrafyalarda yaşayan ve emirlere katiplik, danışmanlık yaptığı rivayet edilen İbn-i Mukaffa o dönemlerde söylenemeyen şeyleri söylemek ve daha sonradan ortaya atılacak olan iktisadi ve mali görüşleri, çok çok öncesinde vurgulayan önemli bir şahsiyet olmuştur. Bu söylemlerinin kendisinin canına mal olduğu da belirtilmektedir.

İbn Mukaffa mali görüşlerine daha çok “Risalet’üs Sahabe” adlı ünlü eserinde yer vermiştir. Bu risalenin yazılışı Emevidevletinin yıkılışı ile Abbasi devletinin kuruluş dönemine rastlamaktadır. Emirül Müminine çalışma ortamı olarak yakın olan Mukaffa, ıslahat yapmasını, taşra yönetimine önem vermesini ondan istemiştir.

Tüm kurallar gibi vergi uygulamalarının da yazılı ve belirli olmasını olması gerektiğini ileri sürmektedir. Vergilemede bu ilke daha sonra Adam Smith tarafından “vergilemede belirlilik” ilkesi olarak literatürde yer alacaktır. Ayrıca vergiler konusunda dinin nas ile belirlenmiş hükümlerinin dışındaki uygulamalarda yetkinin yönetimde olduğunu ve karar alırken istişare (görüş alışverişi) ile alınması gerektiğini belirtir.

Mukaffa’ya göre toprak ve haraç (vergi) konusu, tehlikesinin büyüklüğü, ilgiye ve yatırıma olan şiddetli ihtiyacı ve ihmal edildiği takdirde hızlı bir şekilde bozulmaya yüz tutması bakımından en önemli meseledir. Vergi konusunda gerek dağlık, gerek ovalık, gerek köy ve gerekse kasabalar arasında her hangi bir fark bulunmamalıdır. Bu görüş günümüzde “vergilemede genellik ilkesi” olarak bilinmektedir ve Anayasamızın 73. maddesinde de benzer şekilde ifade edilmektedir.

Mukaffa; vergiye ilişkin bir kural olmadığı durumlarda keyfiliğin oluşacağını, vergide istikrarın ve kayıt sisteminin olması gerektiğini, verginin ödenebilecek düzeyde olması gerektiğini, vergi ile halkın refahı arasında bir ilişkinin olduğunu ileri sürmektedir. İbnMukaffa’ya göre “hiç kimse, faydası ve fazlası kendinin olmayacak bir yeri imar etmez” diyerek Arz yönlü iktisatçıların görüşlerini çağrıştırdığı kolaylıkla anlaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İbn Mukaffa, maliye tarihi, vergileme ilkeleri.

¹ Sakarya Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, Maliye Bölümü, sanver@sakarya.edu.tr

² Sakarya Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, al@sakarya.edu.tr

Fiscal Views Of Ibn Muqaffa In The Islamic Society Of 8th Century

Ibn al-Muqaffa lived in Iran in between 720 and 760 and, according to the archives, he had served as cleric and counselor to the rulers from the Umayyad and Abbasid period. Through his written work, Ibn al-Muqaffa emphasized relevant and, for that age, controversial economic, fiscal and financial issues that were to be understood and put forward only later on, after his death. Some argue that his discourse and valuable ideas had costed him his own life.

Most of al-Muqaffa's views regarding the financial domain were published in his famous book "Risalet'us Sahabe". The writing of this treaty coincides with the collapse of the Umayyad dynasty and the establishment of the Abbasid state. Muqaffa, who was close to EmirülMüminine because of his working environment, wanted him to give reforms and give importance to provincial administration.

He argues that, like all laws, tax practices should be written and specific. This principle in taxation will then be included in the current literature as "certainty in taxation" in Adam Smith's principle of taxation. It also states that competence is governed in the practice of taxes other than the specified provisions of religion and should be consulted during consultation.

According to the Muqaffa; The issue of land and tribute (tax) is the most important issue in terms of the magnitude of its danger, its severe need for interest and investment, and its rapid deterioration if neglected. There should be no difference in terms of taxes between the highlands, the plains, the villages and towns. This view is now known as the de principle of generality in taxation and is expressed in the same way in Article 73 of our Constitution.

Muqaffa argues that if taxation is not regulated, it will be applied randomly, therefore, he emphasizes that a clear registration system should exist in order to ensure tax stability; moreover, taking into consideration the relation between tax and public welfare, the tax should be at the payable level. According to Ibn Muqaffa "no one invests in a place that will not bring the most benefits for his own person"; the quote underlines the fact that personal interests drive the views of the economists up to present.

Key Words: Ibn Muqaffa, fiscal history, principles of taxation

Kütahya'da Avcılık Geleneği ve Avcı Anlatıları

Dr. Öğr. Üyesi Münire BAYSAN⁹⁴

İnsanlık tarihi ile eş zamanlı kabul edilen avcılık, ilk insanların hayatta kalma mücadelesi ile ortaya çıkmış ihtiyaca ve coğrafyaya göre farklı yapılara bürünerek günümüze kadar ulaşmıştır. Günümüzde yapılan avcılık ise insanların boş vakitlerini doğada geçirmek için yaptıkları spor türü ne dönüşmüştür. Belli kural ve yöntemler ile yapılan bu spor geleneksel pek çok unsuru da içerisinde barındırmaktadır. Genç avcılarının yetişme şekli, ilk ava çıkışları, av kıyafetleri, av malzemeleri, av öncesi ve sonrası uyulacak kaideler, avlanacak hayvanların belirlenmesi, avlanan hayvanların pay edilme kuralları ya da bu hayvanlardan pişen yemek türleri, avcılıkla ilgili inanışlar ve avcılığa dair anlatılar avcılık ile ilgili geleneksel dokuyu oluşturan yapı taşlarıdır. Çağdaş toplumda hala varlık gösteren bu geleneksel unsurların nasıl uygulandığı önemli bir araştırma konusudur. Bu bağlamda çalışmamızda karşılık görüşme ve gözlem yöntemi kullanılarak bu geleneksel unsurlar ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kütahya, Av, Avcılık, Geleneksel uygulamalar.

⁹⁴ Dumlupınar Üniversitesi, Fen- Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, munire.baysan@dpu.edu.tr

Yeniden Yapılanma Süreci Yönetime Olan Güven İle Demografik Özellikler Arasındaki İlişkiyi Etkiler mi?: Otomotiv Sektöründe Bir Araştırma

Öğr.Gör.Dr. Nilay KALELİ KARASAKAL⁹⁵

Günümüzde, dünyada en fazla tartışılan ve konuşulan konuların başında, değişim kavramı yer almaktadır. Özellikle son yıllarda giderek artan küreselleşme olgusunun da etkisiyle işletmeler, 'değişim' konusu ile daha fazla ilgilenmek durumunda kalmışlardır. Yeni ve daha zor bir piyasa ortamında rekabet edebilmek için, işletmelerin yapılarında köklü değişiklikler gerçekleştirmeleri gerekmektedir. Bu durum işletmeleri, rekabetin yeni gerekleri doğrultusunda, köklü biçimde yeniden yapılanmaya zorlamaktadır. Bir ihtiyaç ve yeniden yapılanma uygulaması olarak gelişen çevresel değişimlere ve şirket kararlarına göre gerçekleştirilen bir yapılanma uygulaması da, işletmedeki tepe yöneticilerinin değişmesidir. Bu değişim, yeniden yapılanmaya neden olan önemli nedenlerdendir.

Yeni yöneticinin çalışma alışkanlıkları, uzmanlık alanı, denetim yeteneği ve diğer yöneticilerle olan ilişkileri v.b. değişimi gerektirebilir. Yeni yöneticinin yaptığı değişim hamleleri karşısında çalışma ortamında belirsizliklerin oluşması ve bu belirsizliklerin güven oluşumunu geciktirdiği açıktır. Yönetime ve uygulamalarına hatta kararlarına karşı çalışanların ilk başta güvensizlik duyması normal bir süreç olarak kabul edilmelidir. Karşılıklı güven ancak belirli bir zamanda oluşabilecektir. Üst yönetim, tüm çalışanlar arasında iyi ilişkiler sağlama, görev ve sorumlulukları tam olarak belirleme ve çalışanların iş yapma becerilerini geliştirme yönünde bir tercih ortaya koymalıdır. Bu tercih yeniden yapılanan işletmelerde çalışanların yapılanma sürecine kolay uyum sağlamalarına fırsat sağlayacaktır.

Bir işletmede örgütsel güven gelişimi için, yönetimin açıklık, kararlılık, tutarlılık, objektiflik ve uzmanlık tutumları olarak tanımlanan güven unsurlarının oluşması gerekir. Yeniden yapılanan işletmelerde, yapılanma sürecinin tamamlanabilmesi için örgüt içerisinde güvenin oluşturulması bir gerekliliktir. Ayrıca güven yeniden yapılanmayı harekete geçirici bir güç, yapılanmada bir prensip, yapılanmanın hedeflerinden biri ve yapılanmaya karşı oluşacak direncin önlenmesinde de bir çözümdür.

Yapılan bu araştırma ile, yeniden yapılanma sürecinin yönetime olan güven ile çalışanların demografik özellikleri arasındaki ilişkiyi etkileyip etkilemediğini ortaya koymak amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yeniden Yapılanma, Örgütsel Güven, Demografik Özellikler, Otomotiv Sektörü

⁹⁵Kocaeli Üniversitesi, Kandıra MYO, nkaleli78@hotmail.com

Bir Tavsiye Aracı Olarak Ağızdan Ağıza İletişimin Satın alma Kararı Üzerine Etkisinin İncelenmesi

Prof. Dr. Remzi ALTUNIŞIK⁹⁶

Dr. Öğr. Üyesi Semih OKUTAN⁹⁷

Çiğdem KARTAL⁹⁸

Pazarlama iletişimi araştırmalarının sıklıkla irdelenen konularından biri olmakla beraber; tüketicilerin satın alma kararlarını etkilemesi açısından önemi ve sosyal medya başta olmak üzere dijital iletişim teknolojilerinin yaygınlaşması sonucunda tüketicilerin ürün ve markalar hakkında bilgi edinebileceği alternatiflerin artması, ağızdan ağıza iletişime ilişkin güncel çalışmalara ihtiyaç duyulduğuna işaret etmektedir. Bu doğrultuda yapılan araştırmanın amacı; tüketicilerin çeşitli mal ve hizmet kategorilerinde satın alma kararı verirken diğer bilgi kaynaklarına kıyasla ağızdan ağıza iletişimle gelen tavsiyelere ne derece önem verdiğini ve güvendiğini ortaya koymaktır. Bu bağlamda bir anket çalışması yürütülmüş olup, çeşitli pilot çalışmalar neticesinde nihai şekli verilen anket kolayda örnekleme yöntemiyle belirlenen 350 kişi üzerinde uygulanmıştır. Elde edilen bulgular neticesinde katılımcıların alışverişlerinde öncelikle bilgi kaynağı olarak internetten etkilendiği; diğer etkili kaynakların sırasıyla arkadaş çevresi, sosyal medya ve ailenin olduğu görülmektedir. Bunun yanı sıra satın alma kararı öncesinde en çok tavsiye alınan ürün kategorisinin teknolojik ürünler, hizmetlerde ise eğitim hizmetinin olduğu tespit edilmiştir. Araştırmanın neticeleri özellikle yeni nesil genç tüketicilerin bilgi edinme kaynağı olarak internet ve sosyal medyaya önem verdiğini göstermesi açısından önem arz etmektedir.

Anahtar kelimeler: Ağızdan ağıza iletişim, alışverişte bilgi kaynakları, tavsiye alma davranışı

⁹⁶ Sakarya Üniversitesi, İşletme Fakültesi, İşletme Bölümü, altunr@sakarya.edu.tr

⁹⁷ Sakarya Üniversitesi, İşletme Fakültesi, İşletme Bölümü, okutan@sakarya.edu.tr

⁹⁸ Sakarya Üniversitesi, İşletme Fakültesi, İşletme Bölümü

Klasik Denetim Yollarının Aksaklıkları ve Yetersizlikleri ve Ombudsmanlık

Doç. Dr. Bayram KESKİN⁹⁹

Devlet yapısı ve sunduğu kamu hizmetleri zamanla ve teknolojik gelişmelerle karmaşıklaşmakta, geleneksel hak arama yolları yeni oluşumlar karşısında eksik kalmaktadır. Çağdaş demokrasinin gelişim sürecinde idarenin her alana el atması, mevzuatın son derece karmaşık hal alması, yargısal ve diğer denetim yollarının kendilerini yenilemeyip çığ gibi artan iş hacmi karşısında işlemez hal alması sonucunda değişen toplum şartları ve ihtiyaçları insanların yeni hak arama yollarını aramasına sebep olmuştur. Bu anlayışı benimsemiş ülkelerde bu gerekliliğin yerine getirilmesi amacıyla mevcut hak arama yollarının yanı sıra Ombudsmanlık Kurumu oluşturulmuştur. Ülkemizde Ombudsmanlık Kurumu oluşturma çalışmaları, 1970'lere kadar uzansa da kanunlaşma sürecini yakın bir zamanda tamamlamıştır. Kurumu güçlü bir altyapıya kavuşturmak için Anayasa değişikliği yapılarak, kuruma anayasal bir statü kazandırılmıştır.

Bu çalışmada klasik denetim yollarının aksaklıklarına değinilmiş; bu aksaklığı gidermek için kurulan ombudsmanlık kurumunun kamu yönetimine, hukukun üstünlüğüne, şeffaflığa, iyi yönetime, demokrasi ve insan haklarına yapacağı muhtemel katkılara değinilmiştir.

⁹⁹ Kocaeli Üniversitesi, bayram.keskin@kocaeli.edu.tr

Refugee Crisis in Europe: In The Light of Realism

Md. Jaynal Abedin¹⁰⁰

Osman Akgül¹⁰¹

At present refugees is one of the burning issues and among important challenges for Europe. In 2015, the world has witnessed the highest number of refugees fleeing to Europe since the Second World War. The large number of refugees had fled from the Middle East especially from Syria, Iraq and North Africa. EU trying to within its legal framework despite this every member of this union has its own strategies. Germany, , Sweden, and are the main destination of refugees. Refugee crisis turned into a security concern of Europe after the Paris attack in 2015. On the other hand, most of these refugees are Muslims so anti-Muslim sentiments forced to Europe to rethink their policy to cope with the crisis. Sometimes a number of European states has deemed these refugee as migrants although these two concepts are not same. In this context, the current paper tries to explain the refugee crisis in the light of realism. The refugee crisis is the dependent variable of the research. Three independent variables which influenced the crisis are used in this study; (a) Iraq and Syria war (b) Instability in the North Africa and (c) Anti-Muslim sentiment in Europe.

Key Words: Europe, Refugee, Migration, Realism

¹⁰⁰ Masters in Political Science and International Relations, Istanbul University

¹⁰¹ Dr Research Asistant in In Labor Economics and Industrial Relations, Istanbul University

Devlet Üniversitelerinin Araştırma Performansına göre Kümeleneşmesi: Bağlam-Bağımlı DEA Yaklaşımı

Doç. Dr. Feyyaz Cengiz DİKMEN¹⁰²

Üniversiteler eğitim ve öğretim hizmeti yanında araştırma yapan kamu kurumlarıdır. Bu kurumların verdikleri hizmetler birçok yönüyle kamu yöneticilerini ve kamuoyunu yakından ilgilendirmektedir. Bu bağlamda üniversite etkinliklerinin ölçülmesi büyük önem taşımaktadır. Aynı girdiyi kullanarak aynı çıktıyı üreten karar verici birimlerin (KVB) etkinlik ölçümünde parametrik ve parametrik olmayan çeşitli yaklaşımlar vardır. Parametrik olmayan yaklaşımlardan biri olan DEA (Data Envelopment Analysis) bu alanda yaygın olarak kullanılan yöntemlerden biridir. Bu araştırmada Yüksek Öğrenim Kurumunun kaynaklarından yararlanılarak 2010 yılı için 92 devlet üniversitesinin çıktıya yönelik araştırma performansları ölçülerek farklı üretim sınırları (düzeyleri) belirleyerek üniversitelerin kümelere ayrılmasına çalışılmaktadır. Bu ölçüm için DEA yönteminin KVB'leri kümelere ayırarak farklı performans düzeyleri elde edilmesine yardımcı olan bağlam-bağımlı (context-dependent) modelinden yararlanılmaktadır. Bağlam-bağımlı DEA kümeleme yöntemi, KVB'nin içinde yer aldığı kümeyi referans olarak KVB'e daha gerçekçi erişilebilir hedefler belirlemesine imkân tanıyan bir modeldir. Yapılan ölçümler sonucunda araştırma performanslarına göre üniversiteler beş kümeye ayrılmaktadır. Elde edilen sonuçlara göre en başarılı araştırma performansını gösteren Adıyaman, Ağrı, Aksaray, Ardahan, Batman, Bayburt, Ege, Erciyes, Gaziosmanpaşa, Hacettepe, Iğdır, İstanbul, Orta Doğu Teknik, Korkut Ata, Şırnak ve Tunceli birinci düzey kümede yer alırken, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi beşinci kümenin dışında tek başına yer alarak araştırma performansına göre en başarısız üniversite olmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Etkinlik, optimizasyon teknikleri, parametrik olmayan yöntemler

JEL Kodları: D24, Q61, C14

¹⁰²Kocaeli Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü, fcdikmen@kocaeli.edu.tr

Ulusal Birliğe Giden Yolda Milli Mücadele Dönemi'nde İzmit'te İlk Müzik Topluluğu: İzmit Heveskâran Musiki Cemiyeti"

Dr. Öğr. Üyesi Gülşen Erdal¹⁰³

Osmanlı İmparatorluğu bünyesinde, çok uluslu kimlikleri bir bütün içinde yaşatmayı başarmış büyük bir imparatorluktur. Ancak ortaya çıkan ulusçu akımlar, Osmanlı İmparatorluğu bünyesinden de pek çok kopmalar olmasına neden olmuş ve Osmanlı'nın toprak kaybetmesiyle bağımsızlığını kazanan devletler kurulmuştur. Nüfus olarak İzmit Sancağı'nda yerli halk, kaybedilen Osmanlı topraklarından gelen muhacirler, Ermeni, Rum ve Yahudi azınlıklar bir arada yaşamıştır. İkinci Meşrutiyet Dönemi'nde kültürel yapısı itibariyle, Osmanlı'nın hemen her yerinde yaygınlaşan müzik toplulukları İzmit Sancağı'nda yer almıştır. Azınlıkların müzik alanındaki kültürel birikimlerinin ve olanaklarının fazlalığı öncelikle azınlıklara ait müzik topluluklarının İzmit'te ortaya çıkmasına neden olmuştur. Osmanlı'nın son padişahı Sultan Vahidettin döneminde İzmitli Ermenilerin kurduğu müzik topluluğu, kentin her kesiminin müzik ihtiyacını karşılamıştır. Ancak 1914 yılında Yeni Turan İlkokulu'nun temel atma töreninde bir Türk müzik topluluğu ile tören yapma düşüncesi İzmit'te ilk Türk müzik topluluğunun kurulmasını sağlamıştır. Birlik olma ve Türk kimliğini ortaya koyma amacıyla, İzmit İttihat ve Terakki Cemiyeti gençlerinin, 1914'de "İzmit Heveskâran Musikî Cemiyeti" adında ilk kez bir müzik topluluğu kurulabilmesi Mutassarrıf Mazhar Müfit Bey'in desteğiyle gerçekleşmiştir. Mutassarrıf Mazhar Müfit Bey zamanında kurulan bu müzik topluluğu, Türklerin Milli Mücadele'ye giden yolda birlik kavramını ilk kez sergiledikleri ve ulusal kimliğe ve birliğe giden yolda örnek bir müzik topluluğu olmuştur. Türk vatanının kendi var olma savaşını verdiği Milli Mücadele dönemi İzmit'te de çok güçlü bir şekilde yaşanmış, pek çok yerel kahraman İzmit'in bağımsızlığı için Milli Mücadele'de yerini almıştır. Böylece her alanda Milli Mücadele ruhunda birlik düşüncesiyle var olma savaşına giren Türk Milleti İzmit kentinde bu ruhu ilk olarak milli duyguları ve birliği destekleyebilen en önemli alanlardan olan müzikle ortaya koymuş ve kurduğu müzik topluluğuyla İzmit Halkına duyurmuştur.

Anahtar Kelimeler: Milli Mücadele, Müzik, İzmit

¹⁰³ Kocaeli Üniversitesi, Devlet Konservatuarı, Genel Müzikoloji Bölümü, glsnerdal@gmail.com

Boğaziçi Bölgesinde İmar Planı Yapma İzni

Doç. Dr. Bayram KESKİN¹⁰⁴

Özel bir kanun olan 2960 sayılı Boğaziçi Kanunu 22.11.1983 tarihinde yürürlüğe girmiştir. 2960 sayılı Boğaziçi Kanunu'nun öngörünüm, geri görünüm ve etkilenme bölgelerinden oluşan Boğaziçi alanının sınırları ve koordinatlarını belirtir kroki yer almıştır.

Boğaziçi bölgesinde yer alan bazı ilçelerdeki bir kısım yerler aynı zamanda doğal sit statüsündedir. Bunun yanında Boğaziçi bölgesi kentsel dönüşümün de uygulama alanlarından birisidir. Bu durum ise Boğaziçinde imâr plânı yetkisi bakımından bir kargaşa yaratmaktadır.

Bu sunumda, 2960 sayılı Boğaziçi Kanunu, 3194 sayılı İmar Kanunu, 644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümleri çerçevesinde Boğaziçi Bölgesinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığının imar plân yapma yetkisinin değerlendirilmiştir.

¹⁰⁴ Kocaeli Üniversitesi, bayram.keskin@kocaeli.edu.tr

İdari İşlemin Geri Alınması ve İlgilinin Gerçek Dışı Beyanı Veya Hilesi

Arş. Gör. Yaprak YEŞİL¹

Hukuka aykırı ve yararlandırıcı mahiyetteki idari işlemlerin geri alınması bakımından idare mutlak bir yetkiye sahip değildir. Hak yaratan işlemler sadece belli süreler içerisinde geri alınabilirken; yokluk, açık hata, ilgilinin gerçek dışı beyanı veya hile gibi hukuka aykırılık hallerini içeren bazı işlemler ise süresiz olarak geri alınabilmektedir. Türk idare hukukunda idari işlemin her zaman geri alınabilmesini sağlayan ilgilinin gerçek dışı beyanı veya hilesi sebepleri, gerek işlemin geri alınabilme süresi bakımından bir kısıtlama getirmediği ve gerekse kazanılmış haklara ilişkin farklı bir uygulamaya yol açtığı için bu sebeplerin sınırlarını belirlemek önem arz etmektedir. Bu yüzden, bu çalışmada teori ve uygulama bakımından bir genel bir çerçeve çizilmeye çalışılmış; yargı kararlarından bazı örnekler sunularak genel ilkeler ışığında bir değerlendirme yapılmıştır. Süreye tabi olmayan idari işlemlerin geri alınmasında, her dava konusu olan olayın niteliklerine göre belirlenecek makul süre kavramının muğlaklığının, idari istikrar ve hukuki güvenlik ilkeleri ile çelişebileceği belirtilmiştir. Ayrıca, incelenen kararlarda idari yargının hileyi, ilgilinin aktif bir davranış neticesinde idareyi yanıltması olarak yorumladığı; idari işlemin hatalı olduğunu bilebilecek bir durumda olan muhatabın bu duruma göz yummasını ise idarenin açık hatası kapsamında değerlendirdiği tespiti yapılmıştır. Bu ayırımın idari işlemin geri alınması işleminin hüküm ve sonuçları bakımından bir fark yaratmayacağı neticesine varılmıştır.

¹ Kocaeli Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Kamu Hukuku, İdare Hukuku ABD

“Dijital İşgücü” ve 21. Yüzyıl Beceri Setleri: Türkiye Açısından Bir Değerlendirme

Doç. Dr. Sinem YILDIRIMALP¹⁰⁵

Doç. Dr. Emel İSLAMOĞLU¹⁰⁶

Öğr. Gör. Dilay GÜVENÇ¹⁰⁷

Teknolojinin değişimiyle birlikte toplumsal hayata ilişkin gereklilikler ve beceriler değişim göstermektedir. Tarımsal ürün üretimi, sanayide ürün üretimi, hizmet üretimi ve bilgi üretimi farklı altyapı ve gerekliliklere ihtiyaç duyulmasının yanında farklı toplumsal yapılar da inşa etmektedir. Diğer endüstri devrimleri gibi henüz tüm bileşenleri hayata geçmemiş olan dördüncü endüstri devriminin de yıkıcı ve dönüştürücü bir etki ile gerek ekonomik gerekse toplumsal hayata ilişkin sistemler üzerinde değişime sebep olacağı öngörülmektedir. Üretimin gerçekleştirilmesinde işgücünün sahip olması gereken becerilerin yaşamı şekillendirdiği bilinmektedir. Teknolojik dönüşüm sürecinde geçmişte anahtar role sahip becerilerin değişimi de kaçınılmazdır. Her yeni teknolojinin, hem kendi iş alanını ve hem de kendi işsizliğini yarattığı düşüncesinden hareketle, yeni teknolojilerin işgücü piyasasında yaratacağı etkiler ciddi bir tartışma alanı oluşturmaktadır. Bu paralelde kimlerin çalışmaya devam edeceği ve çalışma eyleminin nasıl şekilleneceği soruları tartışmaların odağını oluşturmaktadır. Bu çalışma söz konusu tartışmalara katkı sağlama düşüncesinden hareketle, dijital işgücünün sahip olması gereken beceri setleri hakkında bir literatür incelemesi yapmayı ve Türkiye'nin dijital becerilerin edinilmesine yönelik faaliyetlerinin ikincil veri analizi ile derlenmesini amaçlamaktadır.

¹⁰⁵ Sakarya Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü, ssac@sakarya.edu.tr

¹⁰⁶ Sakarya Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü, emelc@sakarya.edu.tr

¹⁰⁷ Kocaeli Üniversitesi, Kandıra MYO, dilay.dilay@windowslive.com

Harizmşah İlarıslan (1157-1172)

Doç. Dr. Meryem Gürbüz
Kemal Akkurt

Harizmşah Atsız öldüğünde (1156) her ne kadar Büyük Selçuklu Sultanı Sencer'e karşı verdiği bağımsızlık mücadelesi ile adını duyurmuş ise de iktidarının müstakil bir hal aldığından bahsedemeyiz. Harizmşahlar Devleti'nin asıl kurucusu İlarıslan'dır. Onun tahta oturduğu onaltı yıl boyunca izlediği siyaset daha sonraki tarihlerde de hanedanın devamını sağlamıştı. Onun devletini çok zorlu bir coğrafya ve zamanda var edebilmesi dikkate şayandır.

Bu bildiride Harizmşahlar'ın, Türk tarihindeki etkin rolü ve mevkiî açıklanarak, devletin asıl kurucusu İlarıslan'ın siyasi faaliyetleri kaynaklara dayalı olarak ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Medyada Nefret Söyleminin Sosyolojik Analizi: “Suriyeli Kadınla Basılan İmam” Haberinin Çözümlemesi

Doç. Dr. Cumhuri ASLAN¹⁰⁸

Günümüzde toplumsal ve kültürel sorunlar arasında nefret söylemi, önyargı ve ötekileştirme ciddi bir artış göstermekte, küresel ölçekte var olan bir kültürel norma ve davranış biçimine dönüşmektedir. Liberal/modernist toplumsal tahayyülün giderek çözülmeye başladığı, küresel düzlemde “büyük gerileme” olarak tanımlanan ve ırkçılık, nefret, popülizm, kadın düşmanlığı, mülteci ve sığınmacılara tepkilerle biçimlenen bu süreç, ülkemizde de ciddi bir toplumsal soruna dönüşmüş, şiddet, kavga, iç çatışma dahil pek çok kriminal ve hukuki problemler yaşanmaya başlamıştır. Bu çalışmada basında yer alan bir örnek olay üzerinden toplumsal cinsiyet, mülteci ve dinsel kimliklere yönelik analiz yapılarak, nefret söyleminin çok boyutluluğu ve yapılaşmış formları ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Nefret Söylemi, Toplumsal Cinsiyet ve Dinsel Kimlikler

¹⁰⁸ Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü, cumhur.aslanmail.com

Çalışanlarda Psikolojik Sözleşme Algısı

Dr. Öğr. Üye. Banu ÖZBUCAK ALBAR¹⁰⁹

Psikolojik sözleşme, “İş ilişkisinde çalışanların kendi zihinlerinde oluşturdukları ve örgüte sağladıkları katkılar karşılığında, örgütün de kendilerine belirli faydalar sağlaması gerektiğine ilişkin bireysel algıdan meydana gelen, örgüt ve çalışanın karşılıklı yükümlülüklerini kapsayan bir anlaşma” olarak tanımlanabilir. Bu anlaşmada çalışanlar ve örgütler beklenti ve isteklerini yazılı olmayan fakat varlığı hissedilen karşılıklı duygularla algılamaktadırlar. Bu çalışmada, örgüt ve çalışanlar arası yazılı iş sözleşmesi yükümlülüklerinin dışında psikolojik sözleşmenin taraflar üzerindeki etkisi teorik olarak ortaya konulmaya çalışılmıştır. Çalışma hayatında psikolojik sözleşmenin ihlal edilmesinin çalışanlar üzerinde yarattığı sorunlara farkındalık oluşturulmak amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Psikolojik Sözleşme, Çalışma Psikolojisi

Perception Of Psychological Contract In Employees

The psychological contract can be defined as k an agreement covering the mutual obligations of the organization and the employee, which consists of an individual's perception that the organization must provide certain benefits to them in return for their contributions to the organization and the employees they create in their own minds”. In this agreement, employees and organizations perceive their expectations and wishes with mutual feelings that are not written but are felt. In this study, the effect of the psychological contract on the parties is tried to be put out theoretically in addition to the obligations of the written labor agreement between the organization and the employees. It is aimed to raise awareness on the problems created by the violation of the psychological contract in the work life.

Keywords: Psychological Contract, Work Psychology

¹⁰⁹ Bülent Ecevit Üniversitesi, İ.İ.B.F., Çalışma Ekonomisi ve Endüstri ilişkileri Bölümü, ozbucak1@hotmail.com

Kartepe Halkının Bölge Turizm Değerleri Farkındalığı

Öğr. Gör. Dr. Barış AKSU¹¹⁰

Kocaeli'nin Kartepe ilçesi tarih, turizm, sanayi ve lojistik açılarından son zamanlarda adını duyurma konusunda önemli noktalara erişmiştir. Bir bölgenin kalkınmasında önemli bir yeri olan markalaşma Kartepe için de üzerinde çalışılan bir konudur. Ancak bir kentin markalaşması için yapılacak çalışmalar sadece fiziki yatırımlarla değil, bunun yanısıra geniş bir perspektifle bakarak ve şehir sakinlerinin katılımı ile birlikte ayakları yere basan sürdürülebilir projelerle gerçekleştirilebilir. Çünkü bir yerin tanıtımı uzun süreçler dahilinde; burada yaşayan insanların ziyaretçilerle olan iletişiminden başlayarak, satış temsilcisi rolündeki vatandaşların bilgi-görgü aktarım düzeyleri, ürünlerde ve kullanılan tanıtım materyallerindeki bilgi verme düzeyi gibi değişkenlere bağlı olmaktadır. Özellikle turizmin gelişmekte olduğu Kartepe'de bu nedenle, bölgede yaşayan halkın bölge turizmi hakkındaki bilgi düzeyleri belirlenmeye ve eksik yönlerin ortaya çıkarılmasına çalışılmıştır. Çeşitli yaş gruplarına ve mesleklere göre yapılan anket çalışması ile toplanan veriler istatistiksel olarak değerlendirilerek sonuçlandırılmıştır.

¹¹⁰ Kocaeli Üniversitesi, Kandıra MYO

Analysing the Working Conditions of the Syrian Migrants in Turkey in the framework of Modern Slavery Concept

Dr. Neşe ÇAKI¹¹¹

Dr. Selcan PEKSAN¹¹²

Slavery is one of the oldest worldwide phenomenon of human kind. Although outlawed for almost two centuries ago, slavery continues in different forms. Neo-liberal reconstruction of the global economy characterized by excessive world trade and capital mobility without adequate regulations has created a segmented global labour market, causing new forms of slavery for the lower layers of the social hierarchy. “Modern slavery” is the key term to describe the problem, encompassing a number of exploitative practices such as human trafficking, forced labour, forced marriage, sex trafficking, debt bondage, domestic servitude, forced criminality, and so on. According to Global Slavery Index (2018), Turkey is 48th among 167 countries in terms of prevalence of modern slavery with an estimated number of 509.000 people living in under modern slavery. Immigrants, as the most vulnerable and disadvantaged group for many societies, are one of the core groups that constitute modern slavery. The purpose of this paper is to analyse the working conditions of the Syrian migrants regarding to the concept of modern slavery and to interpret the data from the reports of ILO, IOM and Global Slavery Indexes of Walk Free Foundation(WFF) combining the media articles and the limited academic literature on the working conditions of the Syrian workers in the Turkish labour market. Based on the literature review, this paper claims that Syrian migrants are subject to abuse, exploitation and inhuman working conditions and therefore it is important to raise a greater awareness of modern slavery in Turkey.

¹¹¹ İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri

¹¹² İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri

Asliye Ticaret Mahkemeleri Hakkında Yapılan Son Yasal Değişikliklerin Değerlendirilmesi

Dr. Öğr. Üyesi Leyla AKYOL ASLAN¹¹³

Hukukumuzda asliye ticaret mahkemeleri hakkında son dönemde önemli yasal değişiklikler yapılmıştır. Bunlardan birisi, asliye ticaret mahkemelerinin yeniden toplu mahkeme olarak yapılandırılmış olmasıdır. Asliye ticaret mahkemelerinin toplu mahkeme olarak yapılandırılması isabetli olmakla birlikte, bütün uyuşmazlıklara toplu mahkeme olarak bakmaması, bazı uyuşmazlıklara tek hâkimli olarak bakması isabetli bir düzenleme olarak nitelendirilemez. Zira bu düzenleme yapılmakla bir mahkeme içinde adeta iki mahkeme türetilmiştir. Ayrıca yargı örgütü bakımından bu mahkemenin ne şekilde nitelendirileceği de bir sorun teşkil edecektir. Toplu ticaret mahkemesi ile tek hâkimli ticaret mahkemesi arasındaki ilişkinin görev mi yoksa bir işbölümü ilişkisi mi olduğu da bir sorun olarak karşımızda durmaktadır. Ancak tek hâkimli ticaret mahkemesi ile heyet halinde çalışan ticaret mahkemesi arasındaki ilişki, görev ya da işbölümü ilişkisi olarak nitelendirilemez. Söz konusu ilişkinin, doktrindeki bir görüşün de savunduğu üzere, “işlev itibarıyla yetki” ilişkisi olarak nitelendirilmesi uygun olacaktır. Öte yandan ticaret mahkemeleri ile asliye hukuk mahkemeleri arasındaki ilişkinin işbölümü ilişkisi olmaktan çıkartılıp, görev ilişkisine dönüştürülmesi isabetli olmuştur. Böylece asliye ticaret mahkemelerinin de özel görevli mahkeme olarak nitelendirilmesinin önünde bir engel kalmamıştır. Bir diğer değişiklik asliye ticaret mahkemelerinde uygulanan yargılama usulünde ikilik yaratılmış olmasıdır. Buna göre, miktar veya değeri yüz bin Türk Lirasını geçmeyen davalarda basit yargılama usulü, bu miktarı geçen uyuşmazlıklarda ise yazılı yargılama usulü uygulanacaktır. Mahkemenin görevli olduğu uyuşmazlıklarda bu şekilde bir fark yaratılması isabeti olmamıştır. Zira, aynı mahkemede, iki farklı yargılama usulünün uygulanması eşitlik ilkesini zedeleyecek niteliktedir. Son olarak, tahkimde mahkemenin görevine giren uyuşmazlıklarda konusuna göre asliye hukuk ya da asliye ticaret mahkemesinin görevli olması şeklinde yapılan değişiklik de isabetli değildir. Bu şekilde bir ikilik yaratılması yerine sadece asliye hukuk ya da sadece asliye ticaret mahkemelerinin görevli kılınması daha isabetli olurdu. Ancak hakem kararlarına karşı açılacak iptal davalarında, asliye ticaret mahkemesi yerine bölge adliye mahkemesinin görevli kılınması isabetli bir değişiklik olmuştur. Nihayet, deniz ticareti, iflas ve konkordato gibi bazı kurumlara ilişkin uyuşmazlıklar bakımından, asliye ticaret mahkemelerinden bazılarının, uzmanlık mahkemesi olarak belirlenmesine yönelik değişiklikler de, amacı dikkate alındığında, özünde isabetli düzenlemeler olarak değerlendirilmektedir.

¹¹³ Kırıkkale Üniversitesi, Hukuk Fakültesi

Göç Sürecinde Etkili Olan “Eylem İçerikleri”nin Değişkenliği

Arş. Gör. Dr. Zeynep Demirci¹

Türkiye’den Fransa’ya gerçekleşen Türk göçünün kitlesel bir hal alması üç dönemle özetlenebilir. İlk dalgayı, işçi göçü olarak adlandırılan, 1965 yılında Türkiye ve Fransa arasında imzalanan anlaşma ile başlayan Türk işçi göçü oluşturmaktadır. Hemen ardından bu dalgayı 1970’lerde göç edenlerin eşlerinin ve çocuklarının gelmesiyle devam eden aile birleşimi göçü izlemiştir. Üçüncü göç dalgası ise 1980 askeri darbesinden sonra gerçekleşen politik nitelikli göçtür. 2000 sonrası göçler ise, kitlesel bir özellik göstermeyip, daha çok bireysel motivasyonların etkisi altında gerçekleştirilmiş göçler olarak tanımlanabilir. Öncelikle işçi göçüyle gelip ardından farklı dalgalarla göç sürecine katılan göçmenlerin, göçe karar verme süreçlerinde etkili olan faktörler çok yönlü ve etkileşimlidir. Göçe etki eden faktörler, gelinen misafir ülkede kimi zaman olduğu gibi geçerliliğini korumuş ancak kimi zaman ise, yeni ülkede karşılaşılan öngörülmedik yeni sorunlar karşısında önemli bir değişime uğramıştır. Diğer bir deyişle, göç kararını oluşturan unsurlar, yeni ülkede göçmenin algısal düzeyinde geçersizleşmiş ya da şekil ve içerik değiştirmiştir. Bu değişiklik en genel ifadeyle Avrupa’ya yüklenen anlamın “maddi kazanç, manevi kayıp” olarak nitelenmesinde belirginleşmiştir. Çalışmanın amacı, doktora çalışması kapsamında 2012-2014 yılları arasında gerçekleştirilen Fransa Türkleri üzerine yapılan alan araştırmasının sonuçlarından hareketle, ilk kuşak göçmenlerin göç motiflerine yüklediği anlamların yeni ülkede değişme yönlerini ve nedenlerini tespit ederek göç nedenlerini anlamacı -yorumlayıcı bakış açısıyla “eylem içerikleri” çerçevesinden makro, mezo ve mikro düzeylerde ele alabilmektir.

¹ Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü

854 Sayılı Deniz İş Kanunu Açısından İş Güvencesinin Değerlendirilmesi

Dr. Öğr. Üyesi Gökçe CEREV¹¹⁴

Sanayi devrimi ile birlikte üretim tekniklerinde meydana gelen değişim sonucunda işçilerin çalışma hayatındaki haklarının korunması için çeşitli hukuksal düzenlemeler yapılmıştır. İş güvencesi de çalışma hakkının korunması için yapılan en temel hukuksal düzenlemelerden birisidir. İş güvencesinin özünde çalışanın işveren tarafından keyfi bir şekilde işten çıkarılmasını önleme amacı vardır. Türk iş hukukunda da çalışanların yapmış oldukları üretim ve hizmete göre farklı hukuksal düzenlemeler yapılmış ve çalışma hayatı esas olarak İş Kanunu, Basın İş Kanunu, Deniz İş Kanunu ve Borçlar Kanunu kapsamında şekillenmiştir. Çalışma hayatının çerçevesini belirleyen bu yasal düzenlemelerde iş güvencesi farklı boyutlarda ele alınmakta ve uygulanmaktadır.

Denizcilik sektörünün kendine özgü çalışma şartları bu alandaki çalışma ilişkilerinin farklı yasal düzenlemeler ile şekillenmesini zorunlu kılmıştır. Türkiye’de denizcilik sektöründe çalışma ilişkileri 854 sayılı Deniz İş Kanunu ile düzenlenmiştir. Bu çalışmada iş güvencesi kavramsal olarak sosyal ve ekonomik yönüyle araştırılmış, Türkiye’de çalışanların iş güvencesine yönelik yapılan yasal düzenlemeler incelenmiş ve 854 sayılı Deniz İş Kanunu’nda iş güvencesinin durumu değerlendirilmiştir. Çalışmada Deniz İş Kanunu kapsamında çalışanlar açısından iş güvencesi uygulamalarının çok dar kapsamda düzenlendiği tespit edilmiş olup, denizcilik sektörü çalışanlarının daha iyi çalışma şartlarına sahip olması için mevcut yasada hızlı bir şekilde iş güvencesi ile ilgili gerekli düzenlemelerin yapılmasının gerekliliği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, İş Hukuku, Deniz İş Kanunu, İş Güvencesi

¹¹⁴ Fırat Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü, gcerev@firat.edu.tr

Türkiye’de Kamu Çalışanlarının Sendika Üyesi Olmasını Engelleyen Yasal Düzenlemelerin Sendikalaşma Oranlarına Etkisi

Dr. Öğr. Üyesi Gökçe CEREV¹¹⁵

Kamu çalışanlarının hak ve çıkarlarını koruyup geliştirmeyi hedefleyen kamu sendikaları aynı zamanda önemli birer sivil toplum kuruluşu yapısındadır. Türkiye’de kamu sendikalarının gelişmesi 1960 döneminden sonra artmıştır. Yapılan yasal düzenlemeler ile ilerleme göstermeye başlayan kamu sendikacılığı özellikle uluslararası sözleşmelerinde etkisi ile günümüzdeki yapısına ulaşmıştır. Kamu sendikacılığının gelişmesi ve ilerlemesi kamu çalışanlarının çalışma yaşantısında ki kazanımlarını artıracak ve daha iyi sosya-ekonomik bir yapıya ulaşmasını sağlayacaktır. Kamu sendikalarının güçlü bir görünüm sergileyebilmesinin önemli bir etkeni de sahip oldukları üye sayısıdır. Üye sayısı sendikalara güç veren bir unsurdur. Türkiye’de kamu sendikalarına üye olma koşulları yasal düzenleme ile belirlenmiş ve bazı kamu görevlilerinin sendikalara üye olması kısıtlanmıştır. Bu durum kamu sendikacılığının güçlü bir yapıya ulaşmasının önünde önemli bir engel olmuştur. Bu çalışmada kamu çalışanlarının sendikal üyeliğini engelleyen yasal düzenlemeler araştırılmış, bu engellemelerin sendikalaşma oranlarına etkisi incelenmiştir. Çalışmada kamu çalışanlarının sendika üyesi olmasını engelleyen yasal düzenlemelerin sendikalaşma oranlarına olumsuz etki yaptığı ve sendikaların sayısal boyutta güçlenmesini engellediği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Kamu Sendikaları, Kamu Görevlileri, Sendika, Sendika Üyeliği

¹¹⁵ Fırat Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü, gcerev@firat.edu.tr

4447 Sayılı Kanun Kapsamında İşsizlik Sigortasının Boyutu ve Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Dr. Öğr. Üyesi Gökçe CEREV¹¹⁶

Sosyal güvenliğin temel amacı bireyleri beklenmedik zamanlarda ortaya çıkabilecek gelir kayıplarına ve gider artışlarına karşı koruma altına almaktır. Bireylerin karşılaşılabileceği temel sosyal risklerden biriside işsizliktir. Uluslararası Çalışma Örgütü 102 sayılı ‘‘Sosyal Güvenliğin Asgari Normları Hakkında Sözleşmesinde’’ işsizliği temel dokuz sosyal güvenlik riskinden birisi olarak kabul etmiştir. Günümüzde işsizlik tüm ülkelerin üzerinde özel politikalar üretmek zorunda olduğu önemli bir toplumsal sorun şekline dönüşmüştür. İşsizliğin ortaya çıkardığı sorunlar bireyin kendisi kadar toplumun genelini de etkilemektedir. İşsizlikle mücadele genel olarak aktif ve pasif mücadele politikaları kapsamında gerçekleştirilmektedir. İşsizlik sigortası da pasif mücadele politikalarının içinde yer alan önemli bir işsizlikle mücadele yöntemidir.

Türkiye’de işsizlik sigortası kanunu 1999 yılında yürürlüğe girmiş, 2000 yılında prim tahsilatı uygulanmaya başlanmış ve ilk ödemelerini de 2003 yılında yapmıştır. Türkiye’de on beş yıldır ödemelerini gerçekleştiren işsizlik sigortasının incelenmesi işsizlikle mücadelede ve yoksulluğun azaltılmasında uygulanacak politikaların esaslarının belirlenmesinde önemli bir konudur. Bu çalışmada işsizlik sigortasının kapsamı ve uygulama alanı ele alındıktan sonra, uygulamada karşılaşılan sorunlar incelenmiş ve çözüm yolları üretilmiştir. Çalışmada işsizlik sigortasının uygulama kapsamı açısından hak etme şartlarının iyileştirilmesi gerekliliği ve ödeme miktarlarının artırılması zorunluluğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Sosyal Güvenlik, Sosyal Risk, İşsizlik, İşsizlik Sigortası

¹¹⁶ Fırat Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü, gcerev@firat.edu.tr